

उत्तरउभयणाणि

पढमं अउभयणं

गा० ४८

६१-६४

उक्खेव-पदं १, विणय-पदं २, दंत-पदं, १५, अणुसासण-पदं २७, निक्खेव-पदं ४७ ।

बीअं अज्भयणं

सू० ३ गा० ४६

६५-६६

उक्खेव-पदं सू० १, पगीसह-पदं १, दिगिच्छा-पदं २, पिवासा-पदं ४, सीय-पदं ६, उसिण-पदं ८, दंस-मसय-पदं १०, अचेल-पदं १२, अरइ-पदं १४, इत्थी-पदं १६, चरिया-पदं १८, निसीहिया-पदं २०, सेज्जा-पदं २२, अक्कोस-पदं २४, वह-पदं २६, जायणा-पदं २८, अलाभ-पदं ३०, रांग-पदं ३२, तण-फास-पदं ३४, जल्ल-पदं ३६, सक्कार-पदं ३८, पन्ना-पदं ४०, अन्नाण-पदं ४२, दंसण-पदं ४४, निक्खेव-पदं ४६ ।

तइयं अज्भयणं

गा० २०

१००-१०१

उक्खेव-पदं १, माणुसत्त-पदं ३, सुद-पदं ८, सद्धा-पदं ९, वीरिय-पदं १०, धम्म-पदं १२, निक्खेव-पदं २० ।

चउत्थं अज्भयणं

गा० १३

१०१-१०३

सच्च-पदं २, अणसण-पदं ७, अप्पमाय-पदं ८ ।

पंचमं अज्भयणं

गा० ३२

१०४-१०६

उक्खेव-पदं १, अक्काम-मरण-पदं ४, सकाम-मरण-पदं १७ ।

छट्ठं अज्भयणं

गा० १७

१०७-१०८

सच्च-पदं २, नाण-वाय-पदं ८, अप्पमाय-पदं १२ ।

सत्तमं अज्भयणं

गा० ३०

१०९-१११

उरदिभज्ज-पदं १, कामिणि-अम्बग-पदं ११, वणिय-पदं १४, कुसग्ग-जल-पदं २३, निक्खेव-पदं २८ ।

अट्ठमं अज्भयणं

गा० २०

११२-११३

दुक्ख-मुत्ति-पदं १, असंग-पदं ४, अहिंसा-पदं ७, आहार-पदं ११, अभियोम-भावणा-पदं १३, लोभ-पदं १६, इत्थी-पदं १८, निक्खेव-पदं २० ।

नवमं अज्भयणं

गा० ६२

११४-११८

उक्खेव-पदं १, मिहिला-पदं ७, पागार-पदं १७, पासाय-पदं २३, दण्ड-पदं २७, जुज्ज-पदं ३१, दाण-पदं ३७, घोरासम-पदं ४१, कोस-पदं ४५, काम-पदं ५०, कसाय-पदं ५४, निक्खेव-पदं ५५ ।

दसमं अज्भयणं

गा० ३७

११९-१२१

भव-पदं १, संसार-पदं ५, दुल्लह-पदं १६, हाण-पदं २१, उवदेस-पदं २८, निक्खेव-पदं ३७ ।

इक्कारसमं अज्भयणं

गा० ३१

१२२-१२४

उक्खेव-पदं १, अब्बुहम्मय-पदं २, असिक्खा-पदं ३, सिक्खा-सील-पदं ४, अविणीय-पदं ६, मुत्तिणीय-पदं १०, बहुस्सुय-पदं १५, निक्खेव-पदं ३१ ।

बारसमं अज्भयणं

गा० ४७

१२५-१२८

उक्खेव-पदं १, जन्वाड-पदं ३, खेत-पदं १२, तालण-पदं १६, निवारण-पदं २०,

जक्ख-पदं २४, अणुणय-पदं ३०, अहोदाण-पदं ३५, जाइ-पदं ३७, सोहि-पदं ३८, जन्न-पदं ४०, तिथ-पदं ४५ ।

तेरसमं अज्झयणं गा० ३५ १२६-१३१

उक्खेव-पदं १, निमंतण-पदं १३, संबोहि-पदं १७, निक्खेव-पदं ३४ ।

चउदसमं अज्झयणं गा० ५३ १३२-१३५

निक्खेव-पदं १, भिगु-पुत्त-पदं ७, भिगु-जसा-पदं २६, कमलावई-पदं ३७, निक्खेव-पदं ५१ ।

पनरसमं अज्झयणं गा० १६ १३६-१३७

पइण्णा-पदं १, असंग-पदं २, अहियास-पदं ३, आय-गवेसय-पदं ५, निग्गह-पदं ६, आणायार-पदं ७, संथव-पदं १०, पिण्ड-पदं ११, भय-भेरव-पदं १४, उवसंत-पदं १५, निक्खेव-पदं १६ ।

सोलसमं अज्झयणं सू० १७ गा० १७ १३८-१४२

उक्खेव-पदं सू० १, इत्थी-कह-पदं सू० ४, सन्निसेज्जा-पदं सू० ५, चक्खु-संजम-पदं सू० ६, सोय-संजम-पदं सू० ७, सइ-संजम-पदं सू० ८, पणीय-पदं सू० ९, अइमत्त-पदं सू० १०, विभूसा-पदं सू० ११, कामगुण-पदं सू० १२, बंभचेर-गुत्ति पदं गा० १-१७ ।

सत्तरसमं अज्झयणं गा० २१ १४३-१४४

उक्खेव-पदं १, निद्दासील-पदं ३, अविणय-पदं ४, संजय-मन्नया-पदं ६, अप्पमज्जण-पदं ७, दवदव-पदं ८, पडिलेहा-पदं ९, परिभावय-पदं १०, असंविभागी-पदं ११, विवाद-पदं १२, निसीदण-पदं १३, सेज्जा-पदं १४, विगइ-पदं १५, अत्थन्त-आहार-पदं १६, गाणंगणिय-पदं १७, पर-नेह-पदं १८, सन्नाई-पिंड पदं १९, निक्खेव-पदं २० ।

अट्टारसमं अज्झयणं गा० ५३ १४५-१४६

उक्खेव-पदं १, संबोहि-पदं १२, रायरिसि-पदं १८, निक्खेव-पदं ५१ ।

एगूणविसइमं अज्झयणं गा० ६८ १५०-१५७

उक्खेव-पदं १, दुक्ख-पदं १५, धम्म-पदं १८, सार-भंड-पदं २२, महव्वय-पदं २४, दुक्कर-पदं ३१, भव-दुक्ख-पदं ४५, तरय-दुक्ख-पदं ४७, मिग-चारिया-पदं ७५, पव्वज्जा-पदं ८६, समता-पदं ८८, निक्खेव-पदं ९६ ।

विसइमं अज्झयणं गा० ६० १५८-१६२

उक्खेव-पदं १, अणाह-पदं, ८, अत्त-पदं ३६, धम्म-लोव-पदं ३८, निक्खेव-पदं ५१ ।

एगविसइमं अज्झयणं गा० २४ १६३-१६५

उक्खेव-पदं १, महव्वय-पदं १२, चरिया-पदं १३, निक्खेव-पदं २४ ।

बाइसइमं अज्झयणं गा० ४६ १६६-१६९

उक्खेव-पदं १, निज्जाण-पदं ६, संवेग-पदं १५, अभिनिक्खमण-पदं २१, आसीवाय-पदं २५, राईमई-पदं २८, निक्खेव-पदं ४६ ।

तेविसहस्रं अजभयणं

गा० ८६

१७०-१७६

उक्खेव-पदं १, चाउज्जाम-पदं २३, अचेलग-पदं २६, विजय-पदं ३५, पास-पदं ४१, लया-पदं ४५, अग्गी-पदं ५०, दुट्टस्स-पदं ५५, कुप्पह-पदं ६०, दीव-पदं ६५, नावा-पदं ७०, उज्जोय-पदं ७५, ठाण-पदं ८०, निक्खेव-पदं ८८ ।

चउविसहस्रं अजभयणं

गा० २७

१७७-१७९

उक्खेव-पदं १, समिड-पदं ४, गुत्ति-पदं २०, निक्खेव-पदं २६ ।

पंचविसहस्रं अजभयणं

गा० ४३

१८०-१८३

उक्खेव-पदं १, मुख-पदं ११, माहण-पदं १६, थुइ-पदं ३४, संबोहि-पदं ३८, निक्खेव-पदं ४२ ।

छबीसहस्रं अजभयणं

गा० ५२

१८४-१८७

सामायारी पदं १, चरिया-पदं ८, दिवस-चरिया-पदं ११, रत्ति-चरिया-पदं १७, पडिलेहण-पदं २०, पडिलेहण-विहि-पदं २३, आहार-पदं ३१, अणाहार-पदं ३३, विहार-पदं ३५, सज्जाय-पदं ३६, संक्का-पदं ३७, पडिककमण-पदं ३६, निक्खेव-पदं ५२ ।

सत्तावीसहस्रं अजभयणं

गा० १७

१८८-१८९

गग्गपरिचय-पदं १, जोगवाहिस्स संसारपारगमण-पदं २, खलुंक्कस्स सभावनिरूवण-पदं ३, अविणीयसीसस्स सभावनिरूवण-पदं ८, थेरेण गग्गेण कुसीसाणं परिहार-पदं १४, थेरस्स गग्गस्स विहार-पदं १७ ।

अट्ठावीसहस्रं अजभयणं

गा० ३६

१९०-१९२

मग्ग-पदं २, नाण-पदं ४, दव्व-पदं ६, नव-तहिय-पदं १४, सम्मत-सइ-पदं १५, चरित्त-पदं ३२, तव-पदं ३४, निक्खेव-पदं ३५ ।

एगुणतीसहस्रं अजभयणं

सू० ७४

१९३-२०२

उक्खेव-पदं १, संवेग-पदं २, निव्वेय-पदं ३, धम्म-सद्धा-पदं ३, सुस्सुसणा-पदं ४, आलोयणा-पदं ५, निदण-पदं ६, गरहण-पदं ७, सामाइय-पदं ८, चउज्जीसत्थव-पदं ९, वंदण-पदं १०, पडिककमण-पदं ११, काउंस्सग-पदं १२, पच्चक्खाण-पदं १३, थवथुइ-पदं १४, काल-पडिलेहण-पदं १५, पायच्छित्त-पदं १६, खमावण-पदं १७, सज्जाय-पदं १८, सुय-पदं २४, एग्ग-मण-पदं २५, संजम-पदं २६, तव-पदं २७, वोदाण-पदं २८, सुहसाय-पदं २९, अप्पडिबद्ध-पदं ३०, विवित्त-पदं ३१, विनियट्टण-पदं ३२, पच्चक्खाय-पदं ३३, पडिरूव-पदं ४३, वेयावच्च-पदं ४४, सव्व-गुण-सम्पन्न-पदं ४५, वीयरग-पदं ४६, खंति-पदं ४७, मुत्ति-पदं ४८, अज्जव-पदं ४९, महव-पदं ५०, सच्च-पदं ५१, गुत्ति-पदं ५४, समाहारण-पदं ५७, संपन्नया-पदं ६०, इंदिय-निग्गह-पदं ६३, कसाय-विजय-पदं ६८, खवणा-पदं ७३, निक्खेव-पदं ७४ ।

तीसहस्रं अजभयणं

गा० ३७

२०३-२०५

उक्खेव-पदं १, तव-पदं ७, बाहिरग-तव-पदं ८, अन्धितर-तव-पदं ३०, निक्खेव-पदं ३७ ।

एगतीसद्वयम् अजभयणं

गा० २१

२०६-२०७

उक्त्वेव-पदं १, नियत्ति-पवत्ति-पदं २, निरोध-पदं ३, वज्जण-पदं ६, जयणा-पदं ७, निक्खेव-पदं २१ ।

बत्तीसद्वयम् अजभयणं

गा० १००

२०८-२१६

उक्त्वेव-पदं १, तण्हा-पदं ६, उवाय-पदं ९, दुक्ख-पदं १९, रूव-पदं २३, सह-पदं ३५, गंध-पदं ४८, रस-पदं ६१, फास-पदं ७४, भाव-पदं ८७, निक्खेव-पदं १०० ।

तेतीसद्वयम् अजभयणं

गा० २५

२१७-२१८

उक्त्वेव-पदं १, कम्म-पदं २, पयडि-पद ४, पएस-पदं १७, ठिइ-पदं १९, अणुभाग-पदं २४, निक्खेव-पदं २५ ।

चउतीसद्वयम् अजभयणं

गा० ६१

२१९-२२३

उक्त्वेव-पदं १, लेसा-पदं ३, वण्ण-पदं ४, रस-पदं १०, गन्ध-पदं १६, फास-पदं १८, परिणाम-पदं २०, ठाण-पदं ३३, ठिइ-पदं ३४, अहम्म-लेसा-पदं ५६, धम्म-लेसा-पदं ५७, उववात्त-पदं ५८, निक्खेव-पदं ६१ ।

पणतीसद्वयम् अजभयणं

गा० २१

२२४-२२५

उक्त्वेव-पदं १, असंग-पदं २, उवस्सय-पदं ४, गिह-समारंभ-पदं ८, पायण-पदं १०, जोइ-पदं १२, सम-लेट्टु-कंचण-पदं १३, कय-विककय-पदं १४, पिण्डवाय-पदं १६, समता-पदं १८, वोसट्टु-काय-पदं १९, संलेहणा-पदं २०, निक्खेव-पदं २१ ।

छत्तीसद्वयम् अजभयणं

गा० २६८

२२६-२४४

उक्त्वेव-पदं १, लोकालोक-पदं २, अरुवि-अजीव-पदं ५, रूवि-अजीव-पदं १०, जीव-पदं ४८, सिद्ध-जीव-पदं ४९, संसारत्थ-जीव-पदं ६८, पुढवी-पदं ७०, आउ-पदं ८४, वणस्सइ-पद ९२, तेउ-पदं १०८, वाउ-पदं ११७, बेइंदिय-पदं १२७, तेइंदिय-पदं १३६, चउरिंदिय-पदं १४५, पंचिंदिय-पदं १५५, नेरइय-पदं १५६, तिरिक्ख-जोणिय-पदं १७०, मणुय-पदं १९५, देव-पदं २०४, संलेहणा-पदं २५०, भावणा-पदं १५६, निक्खेव-पदं २६८ ।

उत्तरज्झयणाणि

पदमं अज्भयणं विणयसुयं

<p>१. संजोगा विप्पमुक्कस्स
विणयं पाउकरिस्सामि</p> <p>२. आणानिद्देसकरे
इंगियागारसंपण्णे</p> <p>३. आणानिद्देसकरे^१
पडिणीए असंबुद्धे</p> <p>४. जहा सुणी पूइकण्णी
एवं दुस्सीलपडिणीए</p> <p>५. कणकुंडगं चइत्ताणं^२
एवं सीलं चइत्ताणं</p> <p>६. सुणियाभावं^३ साणस्स
विणए ठवेज्ज अप्पाणं</p> <p>७. तम्हा विणयमेसेज्जा
बुद्धपुत्तं^४ नियागट्ठी</p> <p>८. निसंते सियामुहरीं^५
अट्टुत्ताणि सिक्खेज्जा</p> <p>९. अणुसासिओ न कुप्पेज्जा
खुड्देहिं सह संसर्गि</p> | <p>अणगारस्स भिक्खुणो ।
आणुपुंवि' सुणेह मे ॥</p> <p>गुरूणमुववायकारए ।
से विणीए त्ति वुच्चई ॥</p> <p>गुरूणमणुववायकारए ।
अविणीए त्ति वुच्चई ॥</p> <p>निक्कसिज्जइ सव्वसो ।
मुहरी निक्कसिज्जई ॥</p> <p>विट्ठं भुंजइ सूयरे ।
दुस्सीले रमई मिए' ॥</p> <p>सूयरस्स नरस्स य ।
इच्छंतो हियमप्पणो ॥</p> <p>सीलं 'पडिलभे जओ'^६ ।
न निक्कसिज्जइ कण्हई ॥</p> <p>बुद्धाणं अंतिए सया ।
निरट्ठाणि उ वज्जए ॥</p> <p>खतिं सेविज्ज पंडिए ।
हासं कीडं च वज्जए ॥</p> |
|--|---|

१. आणुपुंवी (वृ); आणुपुंवि (वृपा) ।

२. आणानिद्देसकरे (अ) । आणा + अनिद्देसकरे
= आणानिद्देसकरे ।

३. जहित्ताणं (वृ, वृ); चइत्ताणं (वृपा) ।

४. मिई (आ) ।

५. सुणिया + अभावं = सुणियाभावं ।

६. पडिलमिज्जओ (अ); पडिलभेज्जओ (अ) ।

७. बुद्धउत्ते (वृ); बुद्धपुत्ते, बुद्धवुत्ते (वृपा) ।

८. सियाअमुहरी (अ); सिया + अमुहरी =
सियामुहरी ।

१०. मा य चंडालियं कासी' बहुयं मा य आलवे ।
कालेण य अहिज्जित्ता तओ भाएज्ज एगगो ॥
११. आहच्च चंडालियं कट्टु न निण्हविज्ज कयाइ वि ।
कडं कडे त्ति भासेज्जा अकडं नो कडे त्ति य ॥
१२. मा 'गलियस्से व' कसं वयणमिच्छे पुणो पुणो ।
कसं व दट्ठुमाइण्णे पावगं परिवज्जए' ॥
१३. अणासवा' भूलवया कुसीला मिउं पि चंडं पकरेंति सीसा ।
चित्ताणुया लहु' दक्खोववेया पसायए ते हु दुरासयं पि ॥
१४. नापुट्ठो वागरे किंचि पुट्ठो वा नालियं वए ।
कोहं असच्चं कुव्वेज्जा धारेज्जा पियमपियं ॥
१५. 'अप्पा चेव दमेयव्वो' अप्पा हु खलु दुइमो ।
अप्पा दंतो सुही होइ अस्सि लोए परत्थ य ॥
१६. वर' मे अप्पा दंतो संजमेण तवेण य ।
माहं परेहि दम्मंतो बधणेहि वहेहि य ॥
१७. पडिणीयं च बुद्धाणं वाया अदुव कम्मणा ।
आवी वा जइ वा रहस्से' नेव कुज्जा कयाइ वि ॥
१८. न पक्खओ न पुरओ नेव किच्चाण पिट्ठओ ।
न जुंजे ऊरुणा ऊरुं सयणे नो पडिस्सुणे ॥
१९. नेव पल्हत्थियं कुज्जा पक्खपिडं व संजए ।
पाए पसारिए' वावि न चिट्ठे गुरुणातिए ॥
२०. आयरिए'हि वाहितो' तुसिणीओ न कयाइ वि ।
पसायपेही' नियागट्ठी उवचिट्ठे गुरुं सया ॥
२१. आलवंते लवंते वा न निसीएज्ज कयाइ वि ।
चइऊणमासणं धीरो जओ जत्त' पडिस्सुणे ॥
२२. आसणमओ न पुच्छेज्जा नेव 'सेज्जागओ कया' ।
आगम्मुककुडुओ संतो पुच्छेज्जा पंजलीउडो' ॥

१. कुज्जा (उ) ।

२. एककओ (अ) ।

३. गलियस्सुव्व (उ, ऋ); गलियस्सेव्व (अ) ।

४. पडिवज्जए (अ, वृपा) ।

५. अणासुणा (वृपा) ।

६. अप्पाणमेव दमए (वृ, चू); अप्पा चेव दमेयव्वो (वृपा) ।

७. वर (अ, उ, ऋ) ।

८. हस्से (चू) ।

९. पसारो नो (वृ); पसारिए (वृपा) ।

१०. वाहितो (अ, आ, इ, उ) ।

११. पसायट्ठी (वृपा) ।

१२. जुत्तं (अ, उ) ।

१३. निसिज्जागओ कयाइ (चू) ।

१४. पंजलीगडे (वृ); पंजलीउडो (वृपा) ।

२३. एवं विणयजुत्तस्स	सुत्तं अत्थं च तदुभयं ।
पुच्छमाणस्स सीसस्स	वागरेज्ज जहासुयं ॥
२४. मुसं परिहरे भिक्खू	न य ओहारिणं वए ।
भासादोसं परिहरे	मायं च वज्जए सया ॥
२५. न लवेज्ज पुट्ठी सावज्जं	न निरट्ठं न मम्मयं ।
अप्पणट्ठा परट्ठा वा	उभयस्संतरेण वा ॥
२६. समरेसु अगारेसु	'संधीसु य महापहे' ।
एगो एगित्थिए सद्धि	नेव चिट्ठे न संलवे ॥
२७. जं मे बुद्धाणुसासंति	सीएणं फरुसेण वा ।
मम लाभो त्ति पेहाय	पयओ तं पडिस्सुणे ॥
२८. अणुसासणमोवायं	दुक्कडस्स य चोयणं ।
हियं तं मन्नए पण्णो	वेसं होइ असाहुणो ॥
२९. हियं विणयभया बुद्धा	फरुसं पि अणुसासणं ।
वेसं तं होइ मूढाणं	खंतिसोहिकरं पयं ॥
३०. आसणे उवचिट्ठेज्जा	'अणुच्चे अकुए' थिरे ।
अप्पट्ठाई निरुट्ठाई	निसीएज्जण्यकुक्कुए ॥
३१. कालेण निक्खमे भिक्खू	'कालेण य' पडिक्कमे ।
अकालं च त्रिवज्जित्ता	काले कालं समायरे ॥
३२. परिवाडीए न चिट्ठेज्जा	भिक्खू दत्तेसणं चरे ।
पडिरूवेण एसित्ता	मियं कालेण भक्खए ॥
३३. नाइदूरमणासन्ने	नन्नेसि चक्खुफासओ ।
एगो चिट्ठेज्ज भत्तट्ठा	लंघिया तं नइक्कमे ॥
३४. नाइउच्चे व नीए वा	नासन्ने नाइदूरओ ।
फासुयं परकडं पिडं	पडिगाहेज्ज संजए ॥
३५. अप्पणोप्पवीयमि	पडिच्छन्नमि ^{१२} संवुडे ।
समयं संजए भुंजे	जयं अपरिसा डयं ^{१३} ॥
३६. सुकडे त्ति सुपक्के त्ति	सुच्छिन्ने सुहडे मडे ।
सुणिट्ठिए सुलट्ठे त्ति	सावज्जं वज्जए मुणी ॥

१. गिहसन्धीसु महापहे (सु); गिहसंधिसु अ महापहेसु (वृ) ।
२. सीतेण (अ); सीलेण (वृपा, त्रूपा) ।
३. पेरणं (वृ); चोयणा (त्रू) ।
४. सुद्धिकरं (वृ) ।
५. अणुच्चेऽकुक्कुए (वृ) ।
६. गिरुट्ठाए (त्रू) ।

७. कालेणेव (त्रू) ।
८. नाइदूरे अणासण्णे (त्रू) ।
९. न अइक्कमे (अ) ।
१०. अप्पणाणऽप्प (अ, उ, ऋ) ।
११. पलि० (त्रू) ।
१२. साडियं (अ, इ, सु); साडगं (त्रू); अप्परिसाडियं (उ, ऋ, वृ);

३७. रमए पंडिए सासं हयं भइं व वाहए ।
बालं सम्मइ सासंतो गलियस्सं व वाहए ॥
३८. 'खड्डुया मे चवेडा मे अक्कोसा य वहाय मे' ।
कल्लाणमणुसासंतो पावदिट्ठि त्ति मन्नई ॥
३९. पुत्तो मे भाय नाइ त्ति साहू कल्लाण मन्नई ।
पावदिट्ठी उ अप्पाणं सासं 'दासं व' मन्नई ॥
४०. न कोवए आयरियं अप्पाणं पि न कोवए ।
बुद्धोवघाई न सिया न सिया तोत्तगवेसए ॥
४१. आयरियं कुवियं नच्चा पत्तिएण पसायए ।
विउभवेज्ज पंजलियडो वएज्ज न पुणो त्ति य ॥
४२. धम्मज्जियं च ववहारं बुद्धेहायरियं सया ।
तमायरंतो ववहारं गरहं नाभिगच्छई ॥
४३. 'मणोगयं वक्कगयं' जाणित्तायरियस्स उ ।
तं परिगिज्झ वायाए कम्मुणा उववायए ॥
४४. वित्ते अचोइए निच्चं 'खिप्पं हवइ सुचोइए' ।
जहोवइट्ठं सुकयं किच्चाई कुव्वई सया ॥
४५. नच्चा नमइ मेहावी लोए 'कित्ती से' जायए ।
'हवई किच्चाणं सरणं' भूयाणं जगई जहा ॥
४६. पुज्जा जस्म पसीयंति संबुद्धा पुव्वसंथुया ।
पसन्ना" लाभइस्संति विउलं अट्ठियं सुयं ॥
४७. स पुज्जसत्थे सुविणीयसंमए 'मणोरुई' चिट्ठइ कम्मसंपया" ।
तवोसमायारिममाहिसंबुडे महज्जुई पंचवयइ पालिया ॥
४८. स देवगंधव्वमणुस्सपूइए चडत्तु देहं मलपंकपुव्वयं ।
सिद्धे वा हवइ सासए देवे वा अप्परए महिड्ढए ॥

—त्ति वेमि ॥

१. खड्डुयाहि चवेडाहि, अक्कोसेहि वहेहि य
(वृ, चू) । खड्डुया मे चवेडा मे अक्कोसा य
वहाय मे (वृपा, चूपा) ।
२. 'सासन्तं (वृ, चू) ।
३. दासे त्ति (अ, आ, इ, उ, सु) ।
४. पंजलियडो (चू) ।
५. मेहावी (वृपा) ।
६. मणोरुई वक्करुई (वृपा, चूपा) ।

७. खिप्पं (वृपा, चू) ।
८. पसन्ने धामवं करे (वृपा, चू) ।
९. कित्ती य (अ, उ, वृ) ।
१०. सरणं भवति किच्चाणं (चू) ।
११. संपन्ना (वृपा) ।
१२. मणोरुई (वृपा) ।
१३. मणोरुई चिट्ठइ कम्मसंपयं (वृपा); मणिच्छियं
संपयमुत्तमं गया (नागार्जुनीयाः) ।

बीयं अज्भयणं परीसहपविभत्ती

१. सुयं मे आउसं ! तेणं भगवया एवमक्खायं--इह खलु बावीसं परीसहा समणेणं भगवया महावीरेणं कासवेणं पवेइया, जे भिक्खु सोच्चा नच्चा जिच्चा अभिभूय भिक्खायरियाए^१ परिव्वयंतो पुट्ठो नो विहन्नेजा^२ ।
२. कयरे ते खलु बावीसं परीसहा समणेणं भगवया महावीरेणं कासवेणं पवेइया, जे भिक्खु सोच्चा नच्चा जिच्चा अभिभूय भिक्खायरियाए परिव्वयंतो पुट्ठो नो विहन्नेजा ?
३. इमे ते खलु बावीसं परीसहा समणेणं भगवया महावीरेणं कासवेणं पवेइया, जे भिक्खु सोच्चा नच्चा जिच्चा अभिभूय भिक्खायरियाए परिव्वयंतो पुट्ठो नो विहन्नेज्जा, तं जहा--१. दिगिच्छापरीसहे २. पिवासापरीसहे ३. सीयपरीसहे ४. उसिणपरीसहे ५. दंसमसयपरीसहे ६. अचेलपरीसहे ७. अरइपरीसहे ८. इत्थी-परीसहे ९. चरियापरीसहे १०. निसीहियापरीसहे ११. सेज्जापरीसहे १२. अक्कोस-परीसहे^३ १३. वहपरीसहे १४. जायणापरीसहे १५. अलाभपरीसहे १६. रोग-परीसहे १७. तणफासपरीसहे १८. जल्लपरीसहे १९. सक्कारपुरक्कारपरीसहे २०. पण्णापरीसहे २१. अण्णाणपरीसहे २२. दंसणपरीसहे ।

१. परीसहाणं पविभत्ती कासवेणं पवेइया ।
तं मे उदाहरिस्सामि आणुपुव्वि सुणेह मे ॥

१. दिगिच्छापरीसहे	२. दिगिच्छापरिगए ^४ देहे तवस्सी भिक्खु थामवं ।
न छिदे न छिदावए न पए न पयावए ॥	
	३. कालीपव्वंगसंकासे किसे घमणिसंतए ।
मायण्णे असण-पाणस्स अदीण-भणसो चरे ॥	

१. भिक्खुचरियाए (बू, चू); भिक्खायरियाए ३. उक्कोस^० (अ, ऋ) ।

(बूपा) ।

४. °परियावेण (बू); °परितापेण (चू); °परि-

२. विनिहन्नेज्जा (बू) ।

गते (बूपा) ।

२. पिवासापरीसहे ४. तओ पुट्टो पिवासाए दोगुंझी लज्जसंजए^१ ।
सीओदगं न सेविज्जा वियडस्सेसणं चरे ॥
५. छिन्नावाएसु पंधेसु आउरे सुपिवासिए^२ ।
परिसुक्कमुहेदीणे^३ 'तं तितिक्खे परीसहं'^४ ॥
३. सीयपरीसहे ६. चरंतं विरयं लूहं सीयं फुसइ एगया ।
'नाइवेलं मुणी गच्छे सोच्चाणं जिणसासणं'^५ ॥
७. न मे निवारणं अत्थि छवित्ताणं न विज्जई ।
अहं तु अग्गि सेवामि इइ भिक्खू न चितए ॥
४. उस्सिअपरीसहे ८. उस्सिअपरियावेणं परिदाहेण तज्जिए ।
धिसु वा परियावेणं सायं नो परिदेवए ॥
९. उण्हाहितत्ते मेहावी सिणाणं 'तो वि पत्थए'^६ ।
गायं नो परिसिचेज्जा^७ न वीएज्जा य अप्पयं ॥
५. वंसमसयपरीसहे १०. पुट्टो य वंस-मसएहि समरेव^८ महामुणी ।
नागो संगामसीसे वा सूरु अग्गिहणे परं ॥
११. न संतसे न वारेज्जा मणं पि न पओसए ।
उवेहे^९ न हणे पाणे भुंजते मंससोणियं ॥
६. अचेलपरीसहे १२. परिजुण्णेहि वत्थेहि होक्खामि त्ति अचेलए ।
अदुवा सचेलए होक्खं इइ भिक्खू न चितए ॥
१३. 'एगयाचेलए होइ'^{१०} सचेले यावि एगया ।
एयं वम्महियं नच्चा नाणी नो परिदेवए ॥
७. अरइपरीसहे १४. गामाणुगामं रीयंतं अणगारं अकिचणं ।
अरई अणुप्पविसे तं तितिक्खे परीसहं ॥
१५. अरइ पिट्टओ किच्चा विरए आयरक्खिए ।
धम्मरामे निरारंभे उवसंते मुणी चरे ॥

१. लज्जसंजमे (बू, चू); लज्जासंजए, लज्ज-
संजमे (बूपा); लज्जसंजते (चूपा) ।

२. सुप्पिवासिए (अ); सुपिवासए (ऋ) ।

३. °मुहदीणे (अ, सु); °मुहोदीणे (ऋ);
परिसुक्खं (बू); परिसुक्कमुहे + अदीणे =
परिसुक्कमुहेदीणे ।

४. सव्वतो य परिव्वए (चू, बूपा) ।

५. नाइवेलं विहन्निज्जा पावदिट्ठी विहन्नइ (बू,
चू); नाइवेलं मुणी गच्छे सीच्चाणं जिणसासणं

(बूपा, चूपा) ।

६. नाभिपत्थए (बू चू); णो वि पत्थए (बूपा) ।

७. परिसेविज्जा (उ, ऋ) ।

८. सम एव (अ) ।

९. उवेह (उ, ऋ, चू) ।

१०. एगता अचेलगे भवति (चू); अचेलए सयं होइ
(बूपा, चूपा); एगया + अचेलए = एगया-
चेलए ।

८. इत्थीपरीसहे १६. संगो एस मणुस्साणं जाओ लोगंमि इत्थिओ ।
जस्स एया परिण्णाया सुकडं^१ तस्स सामण्णं ॥
१७. एवमादाय^२ मेहावी 'पंकभूया उ इत्थिओ'^३ ।
नो ताहि विणिहन्नेजा^४ चरेज्जत्तगवेसए ॥
९. चरियापरीसहे १८. एग एव^५ चरे लाढे अभिभूय परीसहे ।
गामे वा नगरे वावि निगमे वा रायहाणिए ॥
१९. असमाणो चरे भिक्खू नेव^६ कुज्जा परिग्गहं ।
असंसत्तो गिहत्थेहि^७ अणिएओ परिब्बए ॥
१०. निसीहियापरीसहे २०. सुसाणे सुन्नगारे वा रुक्खमूले व एगओ ।
अकुक्कुओ निसीएज्जा न य वित्तासए परं ॥
२१. तत्थ से चिट्ठमाणस्स^८ उवसग्गाभिधारए^९ ।
संकाभीओ न गच्छेज्जा उट्ठित्ता^{१०} अन्नमासणं ॥
११. सेज्जापरीसहे २२. उच्चावयाहि सेज्जाहि तवस्सी भिक्खु थामवं ।
नाड्वेलं विहन्नेज्जा पावदिट्ठी विहन्नेई ॥
२३. पइरिक्कुवस्सयं लद्धं कल्लाणं अदु पावगं ।
'किमेगरायं करिस्सइ'^{११} एवं तत्थऽहियासए ॥
१२. अक्कोसपरीसहे २४. अक्कोसेज्ज परो भिक्खुं न तेसि पडिसंजले ।
सरिसो होइ बालाणं तम्हा भिक्खुं न संजले ॥
२५. सोच्चाणं फरसा भासा दारुणा गामकंटगा ।
तुसिणीओ उवेहेज्जा न ताओ मणसीकरे ॥
१३. वहपरीसहे २६. हओ न संजले भिक्खुं मणं पि न पओसए ।
तितिक्खं परमं नच्चा 'भिक्खुधम्मं विचितए'^{१२} ॥
२७. समणं संजयं दंतं हणेज्जा कोइ कत्थई ।
नत्थि जीवस्स नासु त्ति 'एवं पेहेज्ज संजए'^{१३} ॥

१. सुकरं (बूपा) ।

२. एवमाणाय (बू, चू); एवमादाय (बूपा, चूपा) ।

३. जहा एया लहुस्सगा (बूपा, चूपा) ।

४. विहन्नेज्जा (अ, सु) ।

५. एगे (बूपा); एगो (चूपा) ।

६. नेयं (अ) ।

७. अच्छमाणस्स (बूपा, चू) ।

८. उवसग्गभयं भवे (बूपा, चूपा) ।

९. उवट्ठित्ता (उ) ।

१०. कि मज्झ एम रायाए (चू) ।

११. 'धम्मंमि चितए (बू); 'धम्मं व चितए (बूपा) ।

१२. ण तं पेहे असाहुवं (बू); न य पेहे असाधुयं, एवं पेहिज्ज संजतो (बूपा); न ता पेहे असाधुवं (चू); एवं पीहेज्ज संजए (चूपा) ।

१४. जायणापरीसहे	२८. दुक्करं खलु भो ! निच्चं सव्वं से जाइयं होइ	अणगारस्स भिक्खुणो । नत्थि किच्चि अजाइयं ॥
	२९. गोयरग्गपविट्टस्स सेओ अगारवासु त्ति	पाणी नो सुप्पसारए । इइ भिक्खू न चितए ॥
१५. अलाभपरीसहे	३०. परेसु घासमेसेज्जा लद्धे पिंढे अलद्धे वा	भोयणे परिणिट्ठिए । नाणुत्तप्पेज्ज संजए ^१ ॥
	३१. अज्जेवाहं न लब्भामि जो एवं पडिसंविक्खे ^२	अवि लाभो सुए सिया । अलाभो तं न तज्जए ॥
१६. रोगपरीसहे	३२. नच्चा उप्पइयं दुक्खं अदीणो थावए पण्णं	वेयणाए दुहट्ठिए । पुट्ठो तत्थहियासए ॥
	३३. तेगिच्छं नाभिनंदेज्जा एयं ^३ खु तस्स सामण्णं	संचिक्खत्तगवेसए । जं न कुज्जा न कारवे ॥
१७. तण्णकासपरीसहे	३४. अच्चेलगस्स लूहस्स तणेसु सयमाणस्स	संजयस्स तवस्सिणो । हुज्जा गायविराहणा ॥
	३५. आयवस्स निवाएणं एवं ^४ नच्चा न सेवन्ति	अउला ^५ हवइ वेयणा । तंतुजं ^६ तणतज्जिया ॥
१८. जत्तपरीसहे	३६. किलिन्नगाए ^७ मेहावी विंसु वा परितावेण	पंकेण व रएण वा । सायं नो परिदेवए ॥
	३७. वेएज्ज ^८ निज्जरा-पेही जाव सरीरभेउ त्ति	'आरियं धम्मज्जुत्तरं' ^९ । जत्तं काएण धारए ^{१०} ॥
१९. सक्कारपुरक्कार- परीसहे	३८. अभिवायणमब्भुट्ठाणं जे ताइं पडिसेवन्ति	सामी कुज्जा निमंतणं । न तेसि पीहए मुणी ॥
	३९. अणुक्कसाई अप्पिच्छे ^{११} 'रसेसु' ^{१२} नाणुगिज्जेज्जा ^{१३}	अण्णाएसी अलोलुए । 'नाणुत्तप्पेज्ज पण्णवं' ^{१४} ॥

१. पंडिए (अ) ।

२. पडिसंविक्खे (सु) ।

३. एवं (आ, इ, चू, वृपा) ।

४. तितला (वृ, चू); अतुला, विपुला वा (वृपा) ।

५. एयं (अ, उ, ऋ, वृ); एवं (वृपा) ।

६. तन्तयं (वृपा, चूपा) ।

७. किलिट्टगाए (वृपा, चूपा) ।

८. वेयज्ज (अ); वेइंतो, वेइज्ज, वेयंतो (वृपा) ।

९. आयरियं धम्मज्जुत्तरं (स); आरियं धम्मम-

णुत्तरं (अ) ।

१०. उव्वटे (चू, वृपा); धारए (चूपा) ।

११. अमहेच्छ (चू) ।

१२. रसेसु (वृ); रसेसु (वृपा) ।

१३. रसेसु नाणु
(चूपा) ।

१४. न तेसि पीहए मुणी (वृ, चू); नाणुत्तप्पेज्ज

पण्णवं (वृपा, वृपा) ।

२०. पण्णापरीसहे ४०. से नूणं मए पुब्बं कम्माणफला कडा ।
जेणाहं नाभिजाणामि पुट्ठो केणइ कण्हई ॥
४१. अह पच्छा उइज्जति कम्माणफला कडा ।
एवमस्सासि अप्पाणं नच्चा कम्मविवागयं ॥
२२. अण्णाणपरीसहे ४२. निरट्ठगम्मि विरओ मेहुणाओ सुसंबुडो ।
जे सक्खं^१ नाभिजाणामि धम्मं कल्लाण पावगं ॥
४३. तवोवहाणमादाय पडिमं पडिवज्जओ^२ ।
'एवं पि विहरओ मे'^३ छउमं न नियट्ठई ॥
२२. वंसणपरीसहे ४४. नत्थि नूणं परे लोए इड्ढी वावि तवस्सिणो ।
अदुवा वच्चिओ मि त्ति इइ भिक्खू न चितए ॥
४५. अभू जिणा अत्थि जिणा अदुवावि भविस्सई ।
मुसं ते एवमाहंसु इइ भिक्खू न चितए ॥
४६. एए परीसहा सव्वे कासवेण पवेइया ।
जे भिक्खू न विहन्नेज्जा^४ पुट्ठो केणइ कण्हई ॥
- त्ति वेमि ॥

१. समक्खं (चू) ।

२. पडिवज्जिअ (वू); पडिवज्जओ (बूपा) ।

३. एवं पि मे विहरओ (चू) ।

४. णिहणेज्जा (चू) ।

तइयं अज्भयणं चाउरंगिज्जं

१. चत्तारि परमंगाणि दुल्लहाणीह जंतुणो^१ ।
माणुसत्तं सुई सद्धा संजमम्मि य वीरियं ॥
२. समावन्नाण संसारे नाणागोत्तासु जाइसु ।
कम्मा नाणाविहा कट्ठु^२ पुढो^३ विस्संभिया पया ॥
३. एगया देवलोएसु नरएसु वि एगया ।
एगया 'आसुरं कायं'^४ आहाकम्मेहि गच्छई ॥
४. एगया खत्तिओ होइ तओ चंडाल बोक्कसो ।
तओ कीड-पयंगो य तओ कुथु-पिवीलिया ॥
५. एवमावट्टजोणीसु पाणिणो कम्मकिब्बिसा ।
न निविज्जंति संसारे 'सव्वट्टे सु व'^५ खत्तिया ॥
६. कम्मसंगेहि सम्मूढा दुक्खिया बहुवेयणा ।
अमाणुसासु जोणीसु विणिहम्मंति पाणिणो ॥
७. कम्माणं तु पहाणाए आणुपुव्वी कयाइ उ ।
जीवा सोहिमणुप्पत्ता 'आययंति मणुस्सयं'^६ ॥
८. माणुस्सं विग्गहं लद्धं सुई धम्मस्स दुल्लहा ।
जं सोच्चा पडिवज्जंति तवं खंतिमहिंसयं ॥
९. आहच्च सवणं लद्धं सद्धा परमदुल्लहा ।
सोच्चा नेआउयं मग्गं बहुवे परिभस्सई ॥
१०. सुई च लद्धं सद्धं च वीरियं पुण दुल्लहं ।
बहुवे रोयमाणा वि 'नो एणं'^७ पडिवज्जए ॥

१. देहिणो (बृपा, चू) ।

२. कडा (चू) ।

३. पुणो (चूपा) ।

४. आसुरे काए (चूपा) ।

५. य (अ); वि (ऋ) ।

६. सव्वट्ट इव (बृपा, चूपा) ।

७. जायन्ते मणुसत्तयं (बृपा) ।

८. नो य णं (स, सु, वृ) ।

११. माणुसत्तंमि आयाओ जो धम्मं सोच्च सहहे ।
तवस्सी वीरियं लद्धं संवुडे निद्धणे रयं ॥
१२. 'सोही उज्जुयभूयस्स धम्मो सुद्धस्स चिट्ठी ।
निव्वाणं परमं जाइ 'धयसित्त व्व'^१ पावए'^२ ॥
१३. विगिच्च^३ कम्मणो^४ हेउं जसं संचिणु खंतिए ।
पाढवं सरीरं हिच्चा उड्डं पक्कमई दिसं ॥
१४. विसालिसेहि सीलेहि जक्खा उत्तरउत्तरा ।
महासुक्का व दिप्पता^५ मन्नंता अपुणच्चवं ॥
१५. अप्पिया देवकामाणं कामरूवविउव्विणो ।
उड्डं कप्पेसु चिट्ठंति पुव्वा वाससया बहू ॥
१६. तत्थ ठिच्चा जहाठाणं जक्खा आउक्खए बुया ।
उवेंति माणुसं जोणि से दसंगेऽभिजायई ॥
१७. खेत्त वत्थुं हिरण्णं च पसवो दास-पोरुसं ।
चत्तारि कामखंधाणि तत्थ से उव्वज्जई ॥
१८. मित्तवं नायवं^६ होइ उच्चागोए य वण्णवं ।
अप्पायंके महापण्णे अभिजाए जसोबले ॥
१९. भोच्चा माणुस्सए भोए अप्पडिह्वे अहाउयं ।
पुव्वं विसुद्धसद्धम्मे केवलं बोहि बुज्झिया ॥
२०. चउरंगं दुल्लहं मत्ता^७ संजमं पडिवज्झिया ।
तवसा धुयकम्मसे सिद्धे हवइ सासए ॥
- त्ति बेमि ॥

१. धयसित्तव्व (उ); धयसित्तव्व (ऋ, सु);

(चूपा) ।

धयसित्ते व (वृ) ।

४. कम्मणो (उ, ऋ) ।

२. चउद्धा संपयं लद्धं इहेव ताव भायते ।

५. जलंता (चू) ।

तेयते तेजसंपन्ने धयसित्ते व पावए ॥

६. नाइवं (उ); नाइवं (ऋ) ।

(नागार्जुनीयाः) ।

७. नच्चा (उ) ।

३. विकिच्चि (अ, आ); विकिच्च (चू); विगिच्च

चउत्थं अज्भयणं असंखयं

१. असंखयं' जीविय मा पमायए जरोवणीयस्स हु नत्थि ताणं ।
एवं वियाणाहि जणे पमत्ते कण्णू' विहिंसा अजया गहिंति ॥
२. जे पावकम्मेहि घणं मणूसा समाययंती अमइं गहाय ।
पहाय ते पास पयट्टिए' नरे वेराणुबद्धा नरयं उव्वेति ॥
३. तेणे जहा संघिमुहे गहीए सकम्मुणा किच्चइ पावकारी ।
एवं पया पेच्च' इहं च' लोए 'कडाण कम्माण न मोक्ख' अत्थि' ॥
४. संसारमावन्न 'परस्स अट्टा' साहारणं जं च करेइ कम्मं ।
कम्मस्स ते तस्स उ वेयकाले न बंधवा बंधवयं उव्वेति ॥
५. वित्तेण ताणं न लभे पमत्ते इममि लोए अदुवा परत्था ।
दीवप्पणट्ठे व अणंतमोहे नेयाउयं दट्ठुमदट्ठुमेव ॥
६. सुत्तेसु यावी पडिबुद्धजीवी न वीससे पंडिए आसुपण्णे ।
घोरा मुहुत्ता अबलं सरीरं भारुंडपक्खी व चरप्पमतो ॥
७. चरे पयाइं परिसंक्रमाणो जं किंचि पासं इह मण्णमाणो ।
लाभंतरे जीविय वूहइत्ता पच्छा परिण्णाय मलावयंसी ॥

१. उपनीयति जीवितं अप्पमायु,

जरूपनीतस्स न सन्ति ताणा ।

एतं भयं मरणे पेक्खमाणो,

पुञ्जानि कयिराथ सुखावहानि ॥

(अंगुत्तरनिकाय भा० १, पृ० १५६)

अस्य संदर्भे प्रस्तुतसूत्रस्य 'मा पमायए' इति पाठः समालोच्यो भवति । 'असंखयं जीविय-मप्पमायु' इति पाठस्य परिकल्पना जायते । संभाव्यते केनापि कारणेन 'मप्पमायु' इति पाठः 'मा पमायए' इति रूपे परिवर्तितो भूत् ।

२. एणं (बृपा) ।

३. किण्णू (चू) ।

४. अमय (ऋ, बृपा, चूपा) ।

५. पयट्टिए (उ); पयट्टिए (ऋ) ।

६. पेच्छ (वृ); पेच्च (बृपा) ।

७. पि (चू, बृपा) ।

८. मोक्खो (वृ, चू) ।

९. ण कम्मणो पीहति तो कयाती (बृपा, चूपा)

१०. परंपरेण (चू); परस्स अट्टा (चूपा) ।

८. छंदं निरोहेण उवेइ मोकखं आसे जहा सिक्खियवम्मधारी ।
 'पुव्वाइं वासाइं'^१ चरप्पमत्तो तम्हा मुणी खिप्पमुवेइ मोकखं ॥
९. स पुव्वमेव^२ न लभेज्ज पच्छा एसोवमा सासयवाइयाणं ।
 विसीयई सिद्धिले आउयमि^३ कालोवणीए सरीरस्स भेए ॥
१०. खिप्पं न सक्केइ विव्वेगमेउं तम्हा समुट्ठाय पहाय^४ कामे ।
 समिच्च लोयं समयया महेसी अप्पाणरक्खी चरमप्पमत्तो^५ ॥
११. मुहुं मुहुं मोह-गुणे जयंतं अणेगरूवा समणं चरंतं ॥
 फासा फुसंती असमंजसं च न तेसु भिक्खू मणसा पउस्से ।
१२. 'मंदाय फासा बहुलोहणिज्जा'^६ तहप्पगारेसु मणं न कुज्जा ॥
 रक्खेज्ज कोहं विणएज्ज माणं मायं न सेवे पयहेज्ज लोहं ॥
१३. जे संखया तुच्छ परप्पवाई ते पिज्ज-दोसाणुगया परज्झा ।
 एए 'अहम्मे' त्ति दुगुंछमाणो कंखे गुणे जाव सरीरभेओ ॥
- त्ति वेमि ॥

१. पुव्वाणि वासाणि (चू) ।

२. पुव्वमेवा (चू); पुव्वमेवं (चूपा) ।

३. आउमि (उ) ।

४. पयहाहि (चू) ।

५. व चरप्पमत्तो (ऋ); चरऽपमत्तो (उ) ।

६. मंदाउ तहा हियस्स बहुलोभणेज्जा (चूपा) ।

पंचमं अज्झयण अकाममरणिज्जं

१. अण्णवसि महोहंसि' एगे तिण्णे दुरुत्तरं'^१
तत्थ एगे महापण्णे इमं पट्टमुदाहरे' ॥
२. 'संतिमे य'^२ दुवे ठाणा अक्खाया मारणंतिया ।
अकाममरणं चेव सकाममरणं तथा ॥
३. बालाणं' अकामं तु मरणं असइं भवे ।
पंडियाणं सकामं तु उक्कोसेण सइं भवे ॥
४. तत्थिमं पढमं ठाणं महावीरेण देसियं ।
कामगिद्धे जहा बाले भिसं कूराइं कुव्वई ॥
५. जे गिद्धे कामभोगेसु एगे कूडाय गच्छई ।
न मे दिट्ठे परे लोए चक्खुदिट्ठा इमा रई ॥
६. हत्थागया इमे कामा कालिया जे अणागया ।
को जाणइ' परे लोए अत्थि वा नत्थि वा पुणो ?
७. जणेण सद्धि होक्खामि इइ बाले पगभई ।
काम-भोगाणुराएणं केसं संपडिवज्जई ॥
८. तओ से दंडं समारभई तसेसु थावरेसु य ।
अट्ठाए य अणट्ठाए भूयग्गामं विहिसई ॥
९. हिसे बाले मुसावाई माइल्ले पिसुणे सढे ।
भुंजमाणे सुरं मंसं सेयमेयं ति मन्नई ॥
१०. कायसा वयसा मत्ते वित्ते गिद्धे य इत्थिसु ।
दुहओ मलं संचिणइ सिसुणागु व्व मट्ठियं ॥

१. महोचंसि (बूपा) ।

२. एगे तरइ^० (बू); एगे तिण्णे^० (बूपा); एगे
तरति दुरुत्तरं (त्रू); एगे तिण्णे^० (त्रूपा) ।

३. पट्टमुदाहरे (बूपा, चूपा, सु) ।

४. संति मेए (बू); संति खलु (त्रू) ।

५. बालाण य (त्रू) ।

६. जाणाइ (त्रू) ।

११. तओ पुट्ठो आयकेणं गिलाणो परितप्पई ।
पभीओ परलोगस्स कम्माणुप्पेहि अप्पणो ॥
१२. सुया मे तरए ठाणा असीलाणं चं जा गई ।
बालाणं कूरकम्माणं पगाढा जत्थ वेयणा ॥
१३. तत्थोववाइयं ठाणं जहा मेयमणुस्सुयं ।
आहाकम्मेहि गच्छंतो 'सो पच्छा' परितप्पई ॥
१४. जहा सागडिओ जाणं समं हिच्चा महापहं ।
विसमं मग्गमोइण्णो 'अक्ख भग्गमि' सोयई ॥
१५. एवं धम्मं विउक्कम्म अहम्मं पडिवज्जिया ।
बाले मच्चुमुहं पत्ते अक्खे भग्गे व सोयई ॥
१६. तओ से मरणंतम्मि बाले संतस्सई भया ।
'अकाममरणं मरई' धुत्ते व कनिना जिए ॥
१७. एयं अकाममरणं बालाणं तु पवेइयं ।
एत्तो सकाममरणं पंडियाणं सुणेह मे ॥
१८. मरणं पि सपुण्णाणं जहा मेयमणुस्सुयं ।
विप्पसण्णमणाघायं संजयाणं वुसीमओ ॥
१९. न इमं 'सव्वेसु भिक्खुसु' न इमं सव्वेसुगारिसु ।
नाणासीला अगारत्था विसमसीला य भिक्खुणो ॥
२०. संति एगेहि भिक्खूहि गारत्था संजमुत्तरा ।
गारत्थेहि य सव्वेहि साहवो संजमुत्तरा ॥
२१. चीराजिणं नग्गिण्णं जडो-संघाडि-मुंडिणं ।
एयाणि वि न तायंति दुस्सीलं परियागयं ॥
२२. पिडोलए व' दुस्साले नरगाओ न मुच्चई ।
भिक्खाए वा गिहत्थे वा सव्वए कम्मई दिवं ॥
२३. अगारि-सामाइयंगाई सड्ढो काएण फासए ।
पोसहं दुहओ पक्खं एमरायं न हावए ॥

१. तु (तू) ।

२. स एवं (चू) ।

३. मग्गमोगाढा (चू) मग्गमोगाढो (वृपा) ।

४. अक्खभग्गमि (वृ) ; अक्खस्स भग्गे (चू) ।

अक्खे भग्गमि (वृपा) ।

५. संतसई (चू) ।

६. मरिऊण अकामं तु (चू) ।

७. सुपुण्णाणं (अ) ।

८. सुप्पसन्नमणक्कायं (वृ) ; सुप्पसन्नेहि अक्खायं
(वृपा, चू) ; विप्पसण्णमणाघायं (चूपा) ।

९. सव्वेमि भिक्खुणं (चू) ।

१०. सव्वेसु + अगारिसु - सव्वेसुगारिसु ।

११. णिग्गिण्णं (वृ) ; णियणं (चू) ।

१२. वि (अ, चू) ।

२४. एवं सिक्खा-समावन्ने गिहवासे^१ वि सुव्वए ।
मुच्चई छवि-पव्वाओ गच्छे जक्ख-सलोगयं ॥
२५. अह जे संवुडे भिक्खू दोण्हं अन्नयरे^२ सिया ।
सव्वदुक्खप्पहीणे वा देवे वावि महड्ढिण्ण ॥
२६. उत्तराईं विमोहाइं जुइमंताणुपुव्वसो ।
समाइण्णाइं जक्खेहिं आवासाइं जसंसिणो ॥
२७. दीहाउया इड्ढिमंता समिद्धा कामरूविणो ।
अहुणोववन्न-संकासा भुज्जो अच्चिम्मालिप्पभा ॥
२८. ताणि ठाणाणि गच्छंति सिक्खित्ता संजमं तवं ।
भिक्खाए वा गिहत्ये वा जे संति परिनिव्वुडा ॥
२९. तेसिं सोच्चा सपुज्जाणं^३ संजयाण वुसीमओ ।
न संतसंति मरणंते सीलवंता बहुस्सुया ॥
३०. तुलिया विसेसमादाय दयाधम्मस्स खंतिए ।
विप्पसीएज्ज मेहावी तहाभूएण अप्पणा ॥
३१. तओ काले अभिप्पेए सड्ढी तालिसमंतिए ।
विणएज्ज लोमहरिसं भेयं देहस्स कंखए ॥
३२. अह कालंमि संपत्ते 'आघायाय समुस्सयं'^४ ।
सकाममरणं मरई तिण्हमन्नयरं मुणी ॥
—त्ति वेमि ॥

१. गिहवासे (उ) ।

२. एगयरे (चू) ।

३. सुपुज्जाणं (चू) ।

४. सुत्तक्खात समाहितो (चू) ; आघायाए
समुस्सयं (चूपा) ।

छट्टं अज्भयणं खुड्डागनियंठिज्जं

<p>१. जावंतऽविज्जापुरिसा'
लुप्पति' बहुसो मूढा</p> <p>२. 'समिक्ख पंडिए तम्हा'
अप्पणा' सच्चमेसेज्जा</p> <p>३. माया पिया ण्हसा भाया
नालं ते मम ताणाय</p> <p>४. एयमट्ठं सपेहाए
छिद्व गेहि' सिणेहं च</p> <p>५. गवासं मणिकुडलं
सव्वमेयं चइत्ताणं</p> <p>[थावरं जंगमं चेव धणं धण्णं उवक्खरं ।
पच्चमाणस्स कम्मिहि नालं दुक्खाउ मोयणे ॥]</p> <p>६. अज्भत्थं सव्वओ सव्वं
'न हणे पाणिणो पाणे'</p> <p>७. आयाणं नरयं दिस्स
'दोगुंछी' अप्पणो पाए'</p> | <p>'सव्वे ते दुक्खसंभवा'^१ ।
संसारमि अणंतए ॥</p> <p>पासजाईपहे बहू ।
मेत्ति भूएसु' कप्पए ॥</p> <p>भज्जा पुत्ता य ओरसा ।
लुप्पंतस्स सकम्पुणा ॥</p> <p>पासे समियदंसणे ।
न कखे पुव्वसंथवं ॥</p> <p>पसवो दासपोरुसं ।
कामरूवी भविस्ससि ॥</p> <p>दिस्स पाणे पियायए ।
भयवेराओ उवरए ॥</p> <p>नायएज्ज तणामवि ।
दिन्नं भुंजेज्ज भोयणं ॥</p> |
|---|--|

१. जावंत + अविज्जापुरिसा = जावंतविज्जा-
पुरिसा ।

२. ते सव्वे दुक्खमज्जिया (नागार्जुनीयाः) ।

३. लुप्पति (चू) ।

४. तम्हा समिक्ख मेहावी (चू, बृपा); समिक्ख
पंडिए तम्हा (चूपा) ।

५. अत्तट्ठा (बृपा, नागार्जुनीया) ।

६. भूएहि (चू) ।

७. गेहं (उ) ।

८. कोष्ठकवर्ती श्लोकः चूणौ बृहद्वृत्ती सुख-
बोध्यायां च नास्ति व्याख्यातः ।

९. नो हिसेज्ज पाणिणं पाणे (चू); नो हणे
पाणिणं पाणे (बृपा) ।

१०. दोगुंछी (ऋ) ।

११. अप्पणो पाणिपाते (चूपा)

८. इहमेवो उ मन्तंति अप्पच्चक्खाय पावगं ।
आयरियं^१ विदित्ताणं सव्वदुक्खा विमुच्चई ॥
९. भणंता अकरंता य बंधमोक्खपइण्णिणो ।
वायाविरियमेत्तेण समासासेति अप्पयं ॥
१०. न चित्ता तायए भासा कओ विज्जाणुसासणं ?
विसन्ना पावकम्महेहि^२ बाला पंडियमाणिणो ॥
११. जे केइ सरीरे सत्ता वण्णे ह्वे य सव्वसो ।
भणसा कायवक्केणं^३ सव्वे ते दुक्खसंभवा ॥
१२. आवन्ना दीहमद्धाणं संसारंमि अणंतए ।
तम्हा सव्वदिसं पस्स अप्पमत्तो परिव्वए ॥
१३. बहिया उड्डमादाय नावकंखे कयाइ वि ।
पुव्वकम्मखयट्टाए इमं देहं समुद्धरे ॥
१४. विविच्च^४ कम्मणो हेउं कालकंखी परिव्वए ।
मायं पिडस्स पाणस्स कडं लद्धण भक्खए ॥
१५. सन्निहि च न कुव्वेज्जा लेवमायाए संजए ।
पक्खी पत्तं समादाय निरवेक्खो^५ परिव्वए ॥
१६. एसणासमिओ लज्झु गामे अणियओ चरे ।
अप्पमत्तो पमत्तेहि पिडवायं गवेसए ॥
१७. 'एवं से उदाहु, अणुत्तरनाणी अणुत्तरदंसो अणुत्तरनाणदंसणधरे ।
'अरहा नायपुत्ते भगवं वेसालिए वियाहिए'^६ ॥

—त्ति बेमि ।

१. आयरियं (वृ); आयरियं (वृपा)।

२. पावकिच्चेहि (वृपा) ।

३. वयसा चेव (बु, चू); कायवक्केण (वृपा) ।

४. विगिच्च (अ, आ, इ, उ, वृपा) ।

५. निरवेक्खी (चू) ।

६. एवं से उदाहु अरहा पासे पुरिसादाणीए ।

भगवते वेसालिए बुद्धे परिनिव्वुडे ॥

(वृपा, चूपा)

सत्तमं अज्भयणं उरब्भज्जं

१. जहाएसं समुद्दिस्स कोइ पोसेज्ज एलयं ।
ओयणं 'जवसं देज्जा' पोसेज्जा 'वि सयंगणे' ॥
२. तओ से पुट्ठे परिवूढे जायमेए महोदरे ।
पीणिए विउले देहे आएसं परिकंखए' ॥
३. जाव न एइ' आएसे ताव जीवइ से दुही ।
अह पत्तंमि आएसे सीसं छेत्तूण भुज्जई ॥
४. जहा खलु से उरब्भे आएसाए समीहिए ।
एवं बाले अहम्मिदुठे ईहई नरयाउयं ॥
५. हिसे बाले' मुसावाई अद्दाणंमि विलोवए ।
अन्नदत्तहरे तेणे' माई कण्हुहरे' सढे ॥
६. इत्थीविसयगिद्धे य महारंभपरिग्गहे ।
भुंजमाणे सुरं मंसं परिवूढे परंदमे ॥
७. अयकक्करभोई य तुंदिल्ले चियलोहिए' ।
आउयं नरए कंखे जहाएसं व एलए ॥
८. आसणं सयणं जाणं वित्तं 'कामे य' भुंजिया ।
दुस्साहडं धणं हिच्चा ब्रह्मं सच्चिणिया रयं ॥
९. तओ कम्मगुरू जंतू पच्चुप्पन्नपरायणे' ।
अय व्व आगयाएसे सरणंतंमि सोयई ॥

१. जवसे देति (त्त) ।

२. विसयंगणे (बूपा, त्त) ।

३. पडि० (बृ); परि० (बूपा) ।

४. एज्जति (त्त) ।

५. कोही (बूपा) ।

६. बाले (बृ); तेणे (बूपा) ।

७. कन्नुहरे (सु); किन्नुहरे (त्त) ।

८. 'सोणिए (उ, ऋ) ।

९. कामाई (त्त) ।

१०. 'पलज्जणे (त्त) ।

१०. तओ आउपरिक्खीणे' 'चूया देहा' विहिसगा' ।
आसुरियं दिसं बाला' 'गच्छंति अवसा' तमं ॥
११. जहा कागिणिए हेउं सहस्सं हारए नरो ।
अपत्थं अंबगं भोच्चा राया रज्जं तु हारए ॥
१२. एवं माणुस्सगा कामा देवकामाण अंतिए ।
सहस्सगृणिया भुज्जो आउं कामा य' दिव्विया ॥
१३. अपगेवासानउया जा सा पण्णवओ ठिई ।
जाणि जीयति' दुम्मेहा ऊणे वाससयाउए ॥
१४. जहा य तिसि वणिथा मूलं घेतुण निग्गया ।
एगोत्थ लहई लाहं एगो मूलेण आगओ ॥
१५. एगो मूलं पि हारित्ता आगओ तत्थ वाणिओ ।
ववहारे उवमा एसा एवं धम्मे विथाणह ॥
१६. माणुसत्तं भवे मूलं लाभो देवगई भवे ।
मूलच्छेएण जीवाणं नरगतिरिक्खत्तणं धुवं ॥
१७. दुहओ गई बालस्स आवई वहूमूलिया ।
देवत्तं माणुसत्तं च जं जिए लोलयासडे ॥
१८. तओ जिए सइ होइ दुविहं दोग्गइं गए ।
दुल्लहा तस्स उम्मज्जा अद्धाए सुइरादवि ॥
१९. एवं जियं सपेहाए तुलिया बालं च पंडियं ।
मूलियं ते पवेसंति माणुसं जोणिमेंति' जे ॥
२०. वेमायाहिं सिक्खाहिं 'जे नरा गिहिसुव्वया' ।
उवेंति माणुसं जोणिं कम्मसच्चा' हु पाणिणो ॥
२१. जेसि तु विउला सिक्खा मूलियं 'ते अइच्छिया' ।
सीलवंता सवीसेता अदीणा जंति देवयं ॥

१. आयुबले क्लीणे (चू) ।
२. चुओदेहा (बू); चुयदेहो (बृपा) ।
३. विहिसगो (बू) ।
४. बालो (बू) ।
५. गच्छइ अवसो (बू) ।
६. उ (ऋ) ।
७. हारित्ति (बृपा) ।
८. जिए (बू) ।

९. जोणिमिन्ति (उ, चू) ।

१०. सुव्वया बंभचारिणो (चू); जे नरा गिहि-
सुव्वया (चूपा) ।
११. कम्मसत्ता (बृपा, चूपा) ।
१२. तिउच्छिया (अ); ते उट्टिया (चू); ते
अइच्छिया (चूपा); विउट्टिया, अतिट्टिया,
अतिच्छिया (बू) ।

२२. एवमदीणवं^१ भिक्खं अगारिं^२ च वियाणिया ।
कहण्णु जिच्चमेलिक्खं^३ 'जिच्चमाणे न'^४ संविदे ?
२३. जहा कुसग्गे उदगं समुद्वेण समं मिणे ।
एवं माणुस्सगा कामा देवकामाण अंतिए ॥
२४. कुसग्गमेत्ता इमे कामा सन्निरुद्धमि आउए ।
कस्स हेउं पुराकाउं^५ जोगक्खेमं न संविदे ?
२५. इह कामाणियद्वस्स अत्तट्ठे अवरज्जई ॥
'सोच्चा'^६ नेयाउयं मग्गं जं भुज्जो परिभस्सई^७ ।
२६. 'इह कामाणियद्वस्स अत्तट्ठे नावरज्जई ।
पूइदेहनिरोहेणं भवे देवि त्ति मे सुयं ॥'^८
२७. इड्ढी जुई जसो वण्णो आउं सुहमणुत्तरं ।
भुज्जो जत्थ मणुस्सेसु तत्थ से उववज्जई ॥
२८. बालस्स पस्स बालत्तं अहम्मं पडिवज्जिया^९ ।
चिच्चा धम्मं अहम्मिट्ठे नरए^{१०} उववज्जई ॥
२९. धीरस्स पस्स धीरत्तं सब्बधम्माणुवत्तिणो ।
चिच्चा अधम्मं धम्मिट्ठे^{१०} देवेसु उववज्जई ॥
३०. तुलियाण बालभावं अबालं चैव पंडिए ।
चइऊण बालभावं अबालं सेवए मुणि ॥
- त्ति बेमि ।

१. एवं अदीणवं (बृ, चू) ।
२. आगारि (उ, ऋ) ।
३. जिच्चमाणं व (व्र) ।
४. पुरोकाउं (चू) ।
५. पत्तो (बृपा, चूपा) ।

६. पूइदेह निरोहेणं भवे देवे त्ति मे सुयं (चूपा) ।
७. अयं श्लोकः चूणौ नास्ति व्याख्यातः ।
८. पडिवज्जिणो (अ, बृपा) ।
९. नरएमु (अ, उ) ।
१०. धम्मट्ठे (उ)

अट्टमं अज्भयणं

काविलीयं

१. 'अधुवे	असासयमि'	संसारमि	दुक्खपउराए ।
	किं नाम होज्ज तं कम्मयं	'जेणाहं	दोग्गइं न गच्छेज्जा' ॥
२. विजहित्तु	पुव्वसंजोगं	न सिणेहं	कहिचि कुब्बेज्जा ।
असिणेहं	सिणेहकरेहि	दोसपओसेहि'	मुच्चए भिक्खू ॥
३. तो	नाणदंसणसमग्गो	हियनिस्सेसाए'	सव्वजीवाणं ।
तेसिं	विमोक्खणट्ठाए	भासई	मुणिवरो विगयमोहो ॥
४. सव्वं	गंथं कलहं च	विप्पजहे	तहाविहं' भिक्खू ।
'सव्वेसु	कामजाएसु'	पासमाणो	न लिप्पई ताई ॥
५. भोगामिसदोसविसण्णे		हियनिस्सेयसबुद्धिवोच्चत्थे	।
वाले	य मंदिए मूढे	वज्झई	मच्छिया व खेतमि ॥
६. दुपरिच्चया	इमे कामा	नो	सुजहा अधोरपूरिसेहि ।
अहं संति	सुव्वया साहू'	जे तरंति	'अतरं वणिया व' ॥
७. समणा	मु एमे वयमाणा	पाणवहं	मिया अयाणंता ।
मंदा	निरयं' गच्छंति	वाला	पावियाहिं दिट्ठीहिं ॥
८. न हु	पाणवहं अणुजाणे	मुच्चेज्ज	कयाइ सव्वदुक्खाणं ।
एवारिएहिं'	अक्खायं	जेहिं	इमो साहुधम्मो पण्णत्तो ॥

१. अधुवमि मोहगहणए (नागार्जुनीयाः) ।

२. जेणाहं (घं) दुग्गइत्तो मुच्चेज्जा (चू, बृपा)

३. दोसपएहिं (बृ); दोसपउसेहिं (बृपा) ।

४. हियनिस्सेसाय (सु, चू) ।

५. तहाविहो (बृपा, चूपा) ।

६. सव्वेहिं कामजाएहिं (चू) ।

७. सव्वे (चू) ।

८. वणिया व ममुद्दं (बृपा, चू); अतरं वणिया व (चूपा) ।

९. नरयं (बृपा, चू) ।

१०. एवारिएहिं (अ, ऋ); एवमारिएहिं (आ, सु) ।

९. पाणे य नाइवाएज्जा से 'समि ए त्ति' वुच्चई ताई ।
तओ से पावयं कम्मं निज्जाइ उदगं व थलाओ ॥
१०. 'जगनिस्सिएहि भूएहि तसनामेहि थावरेहि च ।'^१
नो तेसिमारभे दंडं मणसा वयसा कायसा चेव ॥
११. सुद्धेसणाओ नच्चाणं तत्थ ठवेज्ज भिक्खू अप्पाणं ।
जायाए घासमेसेज्जा रसगिद्धे न सिया भिक्खाए ॥
१२. पंताणि चेव सेवेज्जा सीयपिडं पुराणकुम्मासं ।
अदु वुक्कसं पुलागं वा 'जवणट्टाए निसेवए'^२ मंथुं ॥
१३. जे लक्खणं च सुविणं च अंगविज्जं च जे पउंजति ।
न हु ते सम्णा वुच्चंति एवं आयरिएहि^३ अक्खायं ॥
१४. इह जीवियं अणियमेत्ता पव्वभट्टा समाहिजोएहि ।
ते कामभोगरसगिद्धा उववज्जंति आसुरे काए ॥
१५. तत्तो वि य उवट्टिता संसारं बहुं अणुपरियडंति^४ ।
बहुकम्मलेवलित्ताणं बोही होई सुदुल्लहा तेसि ॥
१६. कसिणं पि जो इमं लोयं पडिपुण्णं दलेज्ज इक्कस्स ।
तेणावि से न संतुस्से^५ इइ दुप्परए इमे आया ॥
१७. जहा लाहो तथा लोहो लाहा लोहो पवइढई ।
दोमासकयं कज्जं कोडीए वि न निट्ठियं ॥
१८. नो रक्खसीसु गिज्भेज्जा गंडवच्छासुण्णेगचित्तासु ।
जाओ पुरिसं पलोभित्ता खेल्लंति जहा व दासेहि ॥
१९. नारीसु नोपगिज्भेज्जा इत्थी विप्पजहे अणगारे ।
धम्मं च पेसलं नच्चा तत्थ ठवेज्ज भिक्खू अप्पाणं ॥
२०. इइ एस धम्मे अक्खाए कविलेणं च विसुद्धपण्णेणं ।
तरिहिति जे उ काहिति तेहि आराहिया दुवे लोग ॥
—त्ति बेमि ॥

१. समीए त्ति (अ); समीइ त्ति (उ, ऋ);
समिय त्ति (चू) ।

२. जिण्णाइ (चू, वृपा) ।

३. जगनिस्सियाण भूयाणं तसाणं थावराण य
(वृपा); जगणिसित भूवाणं तसणामाणं च
थावराणं च (चू); जगनिस्सितेसु थावरणामेसु
भूतेसु तसणामेसु वा (वृपा); जगनिस्सिएहि
भूएहि तसनामेहि थावरेहि वा (चूपा) ।

४. वक्कसं (चू) ।

५. जवणट्टा वा सेवए (वृ); जवणट्टाए गिसेवए
(वृपा) ।

६. आरिएहि (अ, वृ) ।

७. अणपरिति (चू); अनुपरियट्टति (ऋ);
अनुपरियति (अ, वृ०); अनुचरति (वृपा) ।

८. जत्थ (वृपा) ।

९. तुसिज्जा (अ, ऋ); तुसिज्ज (उ); (सं)
तुस्से (चू) ।

नवमं अज्भयणं नमिपव्वज्जा

१. चइऊण देवलोगाओ उववन्नो माणुसंमि लोणंमि ।
उवसंतमोहणिज्जो सरई पोरणियं जाइ' ॥
२. जाइ' सरित्तु भयवं सहसंबुद्धो अणुत्तरे धम्मे ।
पुत्तं ठवेत्तु रज्जे अभिणिवखमई नमी राया ॥
३. सो देवलोगसरिसे अंतैउरवरगओ वरे भोए ।
भुंजित्तु' नमी राया बुद्धो भोगे परिच्चयई ॥
४. मिहिलं सपुरजणवयं बलमोरोहं च परियणं सव्वं ।
चिच्चो अभिनिक्खंतो एगंतमहिट्ठिओ भयवं ॥
५. कोलाहलगभूयं आसी मिहिलाए पव्वयंतंमि ।
तइया रायरिसिमि नमिमि अभिणिवखमंतंमि ॥
६. अब्भुट्ठियं रायरिसि पव्वज्जाठाणमुत्तमं ।
सक्को माहणरूवेण इमं वयणमव्ववी ॥
७. किण्णु भो! अज्ज मिहिलाए कोलाहलगसंकुला ।
सुव्वंति दारुणा सद्दा पासाएसु गिहेसु य ? ॥
८. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमव्ववी ॥
९. मिहिलाए चेइए वच्छे सीयच्छाए मणोरमे ।
पत्तपुप्फफलोवेए बहूणं बहुगुणे सया ॥
१०. वाएण हीरमाणंमि चेइयंमि मणोरमे ।
दुहिया असरणा अत्ता एए कंदंति भो ! खगा ॥
११. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमव्ववी ॥
१२. एस अग्गी य वाऊ य एयं डज्भइ मंदिरं ।
भयवं ! अंतैउरं तेणं कीसणं नावपेक्खसि ? ॥

१. भोत्तूण (चूपा) ।

२. नावपिक्खह (अ) ।

१३. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
१४. सुहं वसामो जीवामो जेसि मो नत्थि किच्चण ।
मिहिलाए डज्भमाणीए न मे डज्भइ किच्चण ॥
१५. चत्तपुत्तकलत्तस्स निव्वावारस्स भिक्खुणो ।
पियं न विज्जई किच्चि अप्पियं पि न विज्जए ॥
१६. बहुं खु मुण्णिणो भदं अणगारस्स भिक्खुणो ।
सव्वओ विप्पमुक्कस्स एगतमणुपस्सओ ॥
१७. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
१८. पागारं कारइत्ताणं गोपुरट्टालगाणि च ।
उस्सूलगसयग्घीओ तओ गच्छसि खत्तिया ! ॥
१९. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
२०. सद्धं नगरं किच्चा तवसंवरमग्गलं ।
'खंति निउणपागारं तिगुत्तं दुप्पघंसयं' ॥
२१. धणुं परक्कमं किच्चा जीवं च इरियं सया ।
धिइं च केयणं किच्चा सच्चेण पलिकथए ॥
२२. तवनारायजुत्तेण भेतूणं कम्मकंचुयं ।
मुणी विगयसंगामो भवाओ परिमुच्चए ॥
२३. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
२४. पासाए कारइत्ताणं वद्धमाणगिहाणि य ।
बालग्गपोइयाओ य तओ गच्छसि खत्तिया ! ॥
२५. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
२६. संसयं खलु सो कुणई, जो ममो कुणई घरं ।
जत्थेव गंतुमिच्छेज्जा तत्थ कुव्वेज्ज सासयं ॥
२७. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
२८. आमोसे लोमहारे य गंठिभेए य तक्करे ।
नगरस्स खेमं काऊणं तओ गच्छसि खत्तिया ! ॥

१. उच्छूलगं (स); ओमूलगं (चू) ।

२. नगरिं (बु) ।

३. खन्ति निउणं पागारं तिगुत्ति दुप्पघंसयं

(बृषा) ।

४. पलिकथए (चू) ।

५. पासायं (ऋ) ।

२९. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
३०. असइं तु मणुस्सेहि मिच्छा दंडो पजुंजई ।
अकारिणोऽत्थ बज्भंति मुच्चई कारओ जणो ॥
३१. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
३२. जे केइ पत्थिवा तुब्भं^१ नानमंति नराहिवा ! ।
वसे ते ठावइत्ताणं तओ गच्छसि खत्तिया ! ॥
३३. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
३४. जो सहस्सं सहस्साणं संगामे दुज्जए जिणे ।
एगं जिणेज्ज अप्पाणं एस से परमो जओ ॥
३५. अप्पाणमेव जुज्झाहि कि ते जुज्झेण बज्भओ ।
अप्पाणमेव^२ अप्पाणं जइत्ता सुहेमेहए ॥
३६. पंचिदियाणि कोहं माणं मायं तहेव लोहं च ।
दुज्जयं चैव अप्पाणं सव्वं अप्पे जिए जियं ॥
३७. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
३८. जइत्ता विउले जण्णे भोइत्ता समणमाहणे ।
दच्चा भोच्चा य जट्ठा य तओ गच्छसि खत्तिया ! ॥
३९. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
४०. जो सहस्सं सहस्साणं मासे मासे गवं दए ।
तस्सावि संजमो सेओ अदितस्स वि किचण ॥
४१. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
४२. घोरासमं चइत्ताणं^३ अन्नं पत्थेसि आसमं ।
इहेव पोसहरओ भवाहि मणुयाहिवा ! ॥
४३. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
४४. मासे मासे तु जो बालो कुसग्गेण तु^४ भुंजए ।
न सो सुयक्खायधम्मस्स कलं अग्घइ सोलसि ॥

१. तुज्भं (बृपा) ।

२. अप्पणा चैव (अ) ।

३. जहित्ताणं (बृपा) ।

४. व (अ) ।

४५. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
४६. हिरण्णं सुवण्णं मणिमुत्तं कंसं दूसं च वाहणं^१ ।
कोसं वड्ढावइत्ताणं तओ गच्छसि खत्तिया ! ॥
४७. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
४८. सुवण्णरुप्पस्स उ^२ पव्वया भवे सिया हु केलाससमा असखया ।
नरस्स लुद्धस्स न तेहि^३ किञ्चि इच्छा हु आगाससमा अर्णत्तिया ॥
४९. पुढवी साली जवा चेव हिरण्णं पसुभिस्सह ।
पडिपुण्णं^४ नालमेगस्स इइ विज्जा तव चरे ॥
५०. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमि रायरिसि देविदो इणमब्बवी ॥
५१. अच्छेरगमम्भुदए भोए चयसि^५ पत्थिवा^६ ! ।
असंते कामे पत्थेसि संकप्पेण विहन्नसि ॥
५२. एयमट्ठं निसामित्ता हेऊकारणचोइओ ।
तओ नमी रायरिसी देविदं इणमब्बवी ॥
५३. सत्तं कामा विसं कामा कामा आसोविसोवमा ।
कामे पत्थेमाणा अकामा जंति दोग्गइं ॥
५४. अहे वयइ कोहेणं माणेणं अहमा गई ।
माया गइपडिग्घाओ लोभाओ दुहओ भयं ॥
५५. अवउज्जिऊण माहणरूवं विउव्विऊण इंदत्तं ।
वंदइ अभित्थुणंतो इमाहि महुराहि वग्गुहि ॥
५६. अहो! ते निज्जिओ कोहो अहो! ते माणो पराजिओ ।
अहो! ते निरक्किया माया अहो! ते लोभो वसीकओ ॥
५७. अहो! ते अज्जवं साहु अहो! ते साहु महवं ।
अहो! ते उत्तमा खंती अहो! ते मुत्ति उत्तमा ॥
५८. इहं सि उत्तमो भंते! पेच्चा होहिसि उत्तमो ।
लोगुत्तमुत्तमं^७ ठाणं सिद्धि गच्छसि नीरओ ॥
५९. एवं अभित्थुणंतो रायरिसि उत्तमाए सद्धाए ।
पयाहिणं^८ करंतो पुणो पुणो वंदई सक्को ॥

१. सवाहणं (बृषा, च्) ।

२. य (अ) ।

३. तेण (बृषा) ।

४. सव्वंतं (बृषा) ।

५. जहासि (बृ); चयसि (बृषा) ।

६. खत्तिया (बृषा) ।

७. लोगुत्तममुत्तमं (बृषा) ।

८. पयाहिणं (बृ) ।

६०. तो' वंदिऊण पाए चक्कंकुसलक्खणे मुणिवरस्स ।
आगासेणुप्पइओ ललियचवलकुंडलतिरीडी ॥
६१. नमी नमेइ अप्पाणं सक्खं^१ सक्केण चोइओ ।
चइऊण गेहं वइदेही सामण्णे पज्जुवट्ठिओ ॥
६२. एवं करेति संबुद्धा^२ पंडिया पवियक्खणा ।
विणियट्ठति भोगेसु जहा से नमी रायरिसि ॥
—त्ति बेमि ॥

१. स (बुपा) ।

२. सक्कं (ऋ) ।

३. संपन्ना (चू) ।

दसमं अज्भयणं

दुमपत्तयं

१. दुमपत्तए पंडुयए जहा निवडइ राइगणाण अच्चए ।
एवं मणुयाण जीवियं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२. कुसग्गे जह ओसबिदुए थोवं चिट्टइ लंबमाणए ।
एवं मणुयाण जीवियं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३. 'इइ इत्तरियम्मि आउए जीवियए बहुपच्चवायए' ।
विदुणाहि रयं पुरे कडं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
४. दुलहे खलु माणुसे भवे चिरकालेण वि सव्वपाणिणं ।
गाढा य विवाग कम्भुणो समयं गोयम ! मा पमायए ॥
५. पुढविक्कायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखाईयं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
६. आउक्कायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखाईयं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
७. तेउक्कायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखाईयं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
८. वाउक्कायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखाईयं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
९. वणस्सइकायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालमणंतदुरंतं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१०. बेइंदियकायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखिज्जसण्णियं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
११. तेइंदियकायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखिज्जसण्णियं समयं गोयम ! मा पमायए ॥

१. एवं मणुयाण जीविए एत्तिरिए बहुपच्चवायए । (बृपा) ।

१२. चर्चरिदियकायमगइओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
कालं संखिज्जसण्णियं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१३. पंचिदियकायमइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
सत्तट्ठभवग्गहणे समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१४. देवे नेरइए य अइगओ उक्कोसं जीवो उ संवसे ।
इक्किक्कभवग्गहणे समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१५. एवं भवसंसारे संसरइ सुहासुहेहि कम्महेहि ।
जीवो पमायवहुलो समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१६. लद्धण वि माणुसत्तणं आरिअत्तं पुणरावि दुल्लह ।
बहवे दसुयां मिलेक्खुया समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१७. लद्धण वि आरियत्तणं अहीणपंचिदियया हु दुल्लहा ।
विगल्लिदियया हु दीसई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१८. अहीणपंचिदियत्तं पि से लहे उत्तमधम्मसुई हु दुल्लहा ।
कुत्तित्थिनिसेवए' जणे समयं गोयम ! मा पमायए ॥
१९. लद्धण वि उत्तमं सुइ सदहणा पुणरावि दुल्लहा ।
मिच्छेत्तनिसेवए जणे समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२०. धम्मं पि हु सदहंतया दुल्लहया' काएण फासया ।
इह कामगुणेहि' मुच्छिया समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२१. परिजूरइ ते सरीरयं केसा पंडुरया हवंति ते ।
से सोयबले य हायई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२२. परिजूरइ ते सरीरयं केसा पंडुरया हवंति ते ।
से चक्खुबले य हायई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२३. परिजूरइ ते सरीरयं केसा पंडुरया हवंति ते ।
से घाणबले य हायई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२४. परिजूरइ ते सरीरयं केसा पंडुरया हवंति ते ।
से जिब्भबले य हायई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२५. परिजूरइ ते सरीरयं केसा पंडुरया हवंति ते ।
से फासबले य हायई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२६. परिजूरइ ते सरीरयं केसा पंडुरया हवंति ते ।
से सब्बबले य हायई समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२७. अरई गंडं विसूइया आयंका विविहा फुसंति ते ।
विवडइ विद्धंसइ ते सरीरयं समयं गोयम ! मा पमायए ॥

१. कुत्तित्थं (बूपा, चू) ।

२. दुल्लहा (उ) ।

३. कामगुणेसु (उ, ऋ, वृ);
(बूपा) ।

कामगुणेहि

२८. वोद्धिद सिणेहमप्पणो कुमुयं सारइयं वं पाणियं ।
से सब्वसिणेहवज्जिए समयं गोयम ! मा पमायए ॥
२९. चिच्चाण धणं च भारियं पव्वइओ हिं सि अणगारियं ।
मा वंतं पुणो वि आइए समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३०. अवउज्झिय मित्तबंधवं विउलं चेत्र धणोहसंचयं ।
मा तं बिइयं गवेसए समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३१. न हु जिणे अज्ज दिस्सई बहुमए दिस्सई मग्गदेसिए ।
संपइ नेयाउए पहे समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३२. अवसोहिय कंटगापहं ओइण्णो सि पहं महालयं ।
गच्छसि मग्गं विसोहिया समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३३. अबले जह भारवाहए मा मग्गे विसमेऽवगाहिया ।
पच्छा पच्छाणुतावए समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३४. तिण्णो हु सि अण्णवं महं किं पुण चिट्ठसि तीरमागओ ।
अभितुर पारं गमित्तए समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३५. अकलेवरसेणिमुस्सिया सिद्धि गोयम ! लोयं गच्छसि ।
खेमं च सिवं अणुत्तरं समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३६. बुद्धे परिनिव्वुडे चरे गामगए^१ नगरे व संजए ।
संतिमग्गं च बूहए समयं गोयम ! मा पमायए ॥
३७. बुद्धस्स निसम्म भासियं सुकहियमट्ठपओवसोहियं ।
रागं दोसं च छिदिया सिद्धिगइं गए गोयमे ॥
—त्ति बेमि ॥

१. च (अ, उ) ।

२. हु (त्र) ।

३. गामे (त्र) ।

इकारसमं अज्भयणं बहुस्सुयपुज्जं

१. संजोगा विष्णुक्कस्स अणवारस्स भिक्खुगो ।
आयारं पाउकरिस्सामि आणुपुब्बि सुणेहं मे ॥
२. जे वावि होइ निव्विज्जे थद्धे लुद्धे अणिग्गहे ॥
अभिकखणं उल्लवई अविणीए अबहुस्सुए ।
३. अह पंचहिं ठाणेहिं जेहिं सिक्खा न लवभई ॥
थंभा कोहा पमाएण रोगेणालस्सएण य ।
४. अह अट्ठहिं ठाणेहिं सिक्खामी ले त्ति वुच्चई ॥
अहस्सिरे सया दंते न य मम्ममुदाहरे ॥
५. नासीले न विसीले न सिया अइलोलुए ।
अकोहणे सच्चरए सिक्खासीले त्ति वुच्चई ॥
६. अह चउदसहिं ठाणेहिं वट्टमाणे उ संजए ।
अविणीए वुच्चई सो उ निव्व्राणं च न गच्छइ ॥
७. अभिकखणं कोही हवइ पबंधं च पकुव्वई ।
मेत्तिज्जमाणो वसइ सुयं लद्धूण मज्जई ॥
८. अवि पावपरिव्ववी अवि मित्तेसु कुप्पई ।
सुप्पियस्सावि मित्तस्स रहे भासइ पावगं ॥
९. पइण्णवाई दुहिले थद्धे लुद्धे अणिग्गहे ।
असंविभागो अचियत्ते अविणीए त्ति वुच्चई ॥
१०. अह पन्नरसहिं ठाणेहिं सुविणीए त्ति वुच्चई ।
नीयावत्ती अचवले अमाई अकुऊहले ॥
११. अप्पं चाहिक्खवई पबंधं च न कुव्वई ।
मेत्तिज्जमाणो भयई सुयं लद्धं न मज्जई ॥

१. वाउट्टिक्खवइ (अ); चट्टिक्खवइ (उ) ।

१२. न य पावपरिक्खेवी न य मित्तेसु कुप्पई ।
अप्पियस्सावि मित्तस्स रहे कल्लाण भासई ॥
१३. कलहडमरवज्जए बुद्धे अभिजाइए ।
हिरिमं पडिसंलोणे सुविणीए त्ति वुच्चई ॥
१४. वसे गुरुकुले निच्चं जोगवं उवहाणवं ।
पियंकरे पियंवाई से सिक्खं लद्धमरिहई ॥
१५. जहा संखम्मि पयं 'निहियं दुहओ वि' विरायइ ।
एवं बहुस्सुए भिक्खू घम्मो कित्ती तथा सुयं ॥
१६. जहा से कंबोयाणं आइण्णे कंथए सिया ।
आसे जवेण पवरे एवं हवइ बहुस्सुए ॥
१७. जहाइण्णसमारूढे सूरे दढपरक्कमे ।
उभओ नदिघोसेणं एवं हवइ बहुस्सुए ॥
१८. जहा करेणुपरिकिण्णे कुजरे सट्ठिहायणे ।
बलवंते अप्पडिहए एवं हवइ बहुस्सुए ॥
१९. जहा से त्तिक्खसिगे जायखंधे विरायई ।
वसहे जूहाहिवई एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२०. जहा से त्तिक्खदाढे उदग्गे दुप्पहंसए ।
सीहे मियाण पवरे एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२१. जहा से वासुदेवे संखच्चक्कगयाधरे ।
अप्पडिहयवले जोहे एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२२. जहा से चाउरते चक्कवट्टी महिडिहए ।
चउदसरयणाहिवई एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२३. जहा से सहस्सक्खे वज्जपाणी पुरंदरे ।
सक्के देवाहिवई एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२४. जहा से त्तिमिरविद्धंसे उत्तिट्ठंते दिवायरे ।
जलंते इव तेएण एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२५. जहा से उडुवई चंदे नक्खत्तपरिवारिए ।
पडिपुण्णे पुण्णमासीए एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२६. जहा से सामाइयाणं कोट्टागारे सुरक्खिए ।
नाणाधन्नपडिपुण्णे एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२७. जहा सा दुमाण पवरा जंबू नाम सुदंसणा ।
अणाडियस्स देवस्स एवं हवइ बहुस्सुए ॥

१. गिसितं उभयतो (चू) ।

२. सामाइयंगणं (वृषा) ।

२८. जहा सा नईण पवरा सलिला सागरंगमा ।
सीया नीलवंतपवहा^१ एवं हवइ बहुस्सुए ॥
२९. जहा से नगाण पवरे सुमहं मंदरे गिरी ।
नाणोसहिपज्जलिए एवं हवइ बहुस्सुए ॥
३०. जहा से सयंभूरमणे उदही अक्खओदए ।
नाणारयणपडिपुण्णे^२ एवं हवइ बहुस्सुए ॥
३१. समुद्दगंभीरसमा दुरासया अचक्किया केणइ दुप्पहंसया^३ ।
सुयस्स पुष्णा विउलस्स ताइणो खवित्तु कम्मं गइमुत्तमं गया ॥
३२. तम्हा सुयमहिट्ठेज्जा उत्तमट्ठगवेसए^४ ।
जेणप्पाणं परं चेव सिद्धि संपाउणेज्जासि ॥
—त्ति बेमि ॥

१. °पववा (वृ); °पवहा (बृपा) ।

२. °संपुण्णे (अ) ।

३. दुप्पहंसिया (चू) ।

४. उत्तमिट्ठ° (अ) ।

वारसमं अज्भयणं हरिएसिज्जं

<p>१. सोवागकुलसंभूओ
हरिएसबलो नाम</p> <p>२. इरिएसणभासाए
जओ आयाणनिक्खेवे</p> <p>३. मणगुत्तो वयगुत्तो
भिक्खट्टा वंभइज्जग्गि</p> <p>४. तं पासिऊणमेज्जंतं
पंतोवहिउवगरणं</p> <p>५. जाईमयपडियद्धा^१
अवंभचारिणो बाला</p> <p>६. 'कयरे आगच्छइ'^२ दित्तरूवे
ओमचेलए पंसुपिसायभूए</p> <p>७. कयरे^३ तुमं इय अदंसणिज्जे
ओमचेलगा पंसुपिसायभूया</p> <p>८. जक्खो तंहि तिदुयरुक्खवासी
पच्छायइत्ता नियगं सरीरं</p> <p>९. समणो अहं संजओ वंभयारी
'परप्पवित्तस्स उ'^४ भिक्खकाले</p> <p>१०. वियरिज्जइ खज्जइ भुज्जई य
जाणाहि मे जायणजीविणु^५ त्ति</p> | <p>गुणुत्तरधरो^१ मुणी ।
आसि भिक्खु जिइदिओ ॥</p> <p>उच्चारसमिईसु य ।
संजओ सुसमाहिओ ॥</p> <p>कायगुत्तो जिइदिओ ।
जन्नवाड उवट्ठिओ ॥</p> <p>तवेण परिसोसियं ।
उवहसंति अणारिया ॥</p> <p>हिसगा अजिइदिया ।
इमं वयणमब्बवी ॥</p> <p>काले विगराले फोक्कनासे ।
संकरदूसं परिहरिय कंठे ? ॥</p> <p>काए व आसा इहमागओसि ? ।
गच्छ क्वलाहि किमिहं ठिओसि ? ॥</p> <p>अणुकंपओ तस्स महामुणिसस ।
इमाइं वयणाइमुदाहरित्था ॥</p> <p>विरओ धणपयणपरिग्गहाओ ।
अन्नस्स अट्टा इहमागओ मि ॥</p> <p>अन्नं पभूयं भवयाणमेयं ।
सेसावसेसं लभऊ तवस्सी ॥</p> |
|--|---|

१. अणुत्तरधरो (अ, वृपा, चू) ।

२. ^०पडिबद्धा (उ, चू, वृपा) ।

३. कयरे तुमं एसिध (चू); कयरे आगच्छति
(चूपा); को रे आगच्छइ (वृपा) ।

४. को रे (सुपा, वृपा) ।

५. परप्पवित्तो खलु (चू) ।

६. ^०जीवणो (वृपा, चूपा) ।

११. उवक्खडं भोयण माहणाणं अत्तट्ठियं सिद्धमिहेगपक्खं ।
न ऊ वयं एरिसम्मनपाणं दाहामु तुज्झं किमिहं ठिओसि ? ।
१२. थलेसु वीयाइ ववन्ति कासगा तहेव निन्नेसु य आससाए ।
एयाए सद्धाए दलाह मज्झं 'आराहए पुण्णमिणं खु खेत्तं' ॥
१३. खेत्ताणि अम्हं विइयाणि लोए जहिं पकिण्णा विरुहंति पुण्णा ।
जे माहणा जाइविज्जोववेया ताइ तु खेत्ताइ सुपेसलाइ ॥
१४. कोहो य माणो य वहो य जेसि मोसं अदत्तं च परिग्गहं च ।
ते माहणा जाइविज्जाविहूणा ताइ तु खेत्ताइ सुपावयाइ ॥
१५. तुब्भेत्य भो ! भारघरा' गिराणं अट्ठं न जाणाह अहिज्ज वेए ।
उच्चावयाइ मुणिणो चरन्ति ताइ तु खेत्ताइ सुपेसलाइ ॥
१६. अज्झावयाणं पडिकूलभासी पभाससे कि तु सगासि अम्हं ।
अवि एयं विणस्सउ अन्नपाणं' न य णं दाहामु तुमं नियंठा ! ॥
१७. समिईहि मज्झं सुसमाहियस्स गुत्तीहि गुत्तस्स जिइदियस्स ।
जइ मे न दाहित्थ अहेसणिज्जं किमज्ज जण्णाण लहित्थ लाहं ? ॥
१८. के एत्थ खत्ता उवजोइया वा अज्झावया वा सह खंडिंएहि ।
एयं' दंडेण फलेण हंता कंठम्मि घेत्तूण खलेज्ज जो णं ? ॥
१९. अज्झावयाणं वयणं सुणेत्ता उद्धाइया तत्थ बहू कुमारा ।
दंडेहि वित्तेहि कसेहि चेव समागया तं 'इसि तालयंति' ॥
२०. रन्नो तहि कोसलियस्स घूया भद्दं त्ति नामेण अणिदियंगी ।
तं पासिया संजय हम्ममाणं कुद्धे कुमारे परिनिव्ववेइ ॥
२१. देवाभिओगेण निओइएणं दिन्ना मु रण्णा मणसा न भाया ।
नरिददेविदउभिवंदिएणं जेणम्हि वंता इसिणा स एसो ॥
२२. एसो हु सो उग्गतवो महप्पा जिइदिओ संजओ बंभयारी ।
'जो मे' तथा नेच्छइ दिज्जमाणं पिउणा सयं कोसलिएण रण्णा ॥
२३. महाजसो एस महाणुभागो' घोरव्वओ घोरपरक्कमो य ।
मा एयं हीलह अहीलणिज्जं मा सव्वे तेएण भे निद्दहेज्जा ॥
२४. एयाइ तीसे वयणाइ सोच्चा पत्तीइ भद्दाइ सुहासियाइ ।
इसिस्स वेयावडियट्ठयाए जक्खा कुमारे विणिवाडयंति' ॥
२५. ते घोररूवा ठिय अंतलिक्खे असूरा तहि तं जणं तालयंति ।
ते भिन्नवेहे रुहिरं वमंते पासित्तु भद्दा इणमाहु भुज्जो ॥

१. आराधका होधिम पुण्ण खेत्तं (चू) आराहणा होहिम पुण्ण खेत्तं (बूपा) ।
२. भारवहा (बूपा) ।
३. भत्तपाणं (ऋ) ।
४. एयं खु (अ, उ); एयं तु (आ) ।

५. इसि ताडयंति (उ, ऋ) ।
६. जो मं (अ, आ) ।
७. महानुभावो (बूपा, चू) ।
८. विणिवारयंति (बूपा) ।

२६. गिरि नहेहि खणह अयं दतेहि खायह ।
जायतेयं पाएहि हणह जे भिक्खुं अवमन्नह ॥
२७. आसीविसो उग्गतवो महेसी घोरववओ घोरपरक्कमो य ।
अर्गणि व पक्खंद पर्यंगसेणा जे भिक्खुयं भत्तकाले वहेह' ॥
२८. सीसेण एयं सरणं उवेह समागया सब्वजणेण तुब्भे ।
जइ इच्छह जीवियं वा घणं वा 'लोगं पि एसो कुविओ डहेज्जा' ॥
२९. अवहेडिय' पिट्टिसउत्तमंगे पसारिया बाहु अकम्मचेट्ठे ।
निब्भेरियच्छे रहिरं वमते उड्ढंमुहे निग्गयजीहनेत्ते ॥
३०. ते पासिया खंडिय कट्टभूए विमणो विसण्णो अह माहणो सो ।
इसि पसाएइ सभारियाओ हीलं च निदं च खमाह भते ! ॥
३१. बालेहि मूढेहि अयाणएहि जं हीलिया तस्स खमाह भते ! ।
महप्पसाया इसिणो हवति न हु मुणी कोवपरा हवति ॥
३२. 'पुब्बि च इण्हि च अणागयं च' मणप्पदोसो न मे अत्थि कोइ ।
जक्खा हु वेयावडियं करेति तम्हा हु एए निहया कुमारा ॥
३३. अत्थं च घम्मं च वियाणमाणा तुब्भं न वि कुप्पह भूइपण्णा ।
तुब्भं तु पाए सरणं उवेमो समागया सब्वजणेण अम्हे ॥
३४. अच्चेमु ते महाभाग' ! न ते किञ्चि न अच्चिमो ।
भुंजाहि सालिमं कूरं नाणावंजणसंजुयं ॥
३५. इमं च मे अत्थि पभूयमन्नं तं भुंजसू अम्ह अणुग्गहट्ठा ।
बाढं ति पडिच्छइ भत्तपाणं मासस्स ऊ पारणए महप्पा ॥
३६. तहियं गंधोदयपुप्फवासं दिव्वा तहि वसुहारा य वुट्ठा ।
पहयाओ' दुंदुहीओ सुरेहि आगासे अहो दाणं च घुट्ठं ॥
३७. सक्खं खु दीसइ तवोविसेसो न दीसई जाइविसेस कोई ।
'सोवागपुत्ते हरिएससाहू' जस्सेरिसा इड्ढि महाणुभागा ॥
३८. किं माहणा ! जोइसमारभंता उदएण सोहि बहिया विमग्गहा ? ।
जं मग्गहा वाहिरियं विसोहि न तं सुदिट्ठं कुसला वयति ॥
३९. कुसं च जूवं तणकट्टमग्गि सायं च पायं उदगं फुसंता ।
पाणाइ भूयाइ विहेडयंता भुज्जो वि मंदा ! पगरेह पावं ॥
४०. कहां चरे ? भिक्खु ! वयं जयामो ? पावाइ कम्माइ पणोल्लयामो ? ।
अक्खाहि जे संजय ! जक्खपूइया ! कहां सुजट्ठं कुसला वयति ? ॥

१. हणेह (ऋ) ।

२. एसो हु कुब्बो व सुहं वहेज्जा (ञ्) ।

३. आवडिय (वृपा)

४. पुब्बि च पच्छा व तहेव मज्जे (वृपा); पुब्बि

च पच्छा व अणागयं च (ञ्) ।

५. महाभागा ! (अ, उ, ऋ) ।

६. पहया (उ, ऋ) ।

७. सोवागपुत्तं हरिएससाहू (वृपा) ।

४१. छज्जीवकाए असमारभंता मोसं अदत्तं च असेवमाणा ।
परिग्गहं इत्थिओ माणमायं एयं परिण्णाय चरन्ति^१ दंता ॥
४२. सुसंबुडो^२ पंचहिं संवरोहिं इह जीवियं अणवकंखमाणो^३ ।
वोसट्टुकाओ^४ सुइच्चत्तदेहो^५ महाजयं जयई जन्नसिट्ठं ॥
४३. के ते जोई ? के व ते जोइठाणे ? 'का ते सुया ? किं व^६ ते कारिसंगं ? ।
एहा य ते कयरा संति ? भिक्खू ! कयरेण होमेण हुणासि जोइं ? ॥
४४. तवो जोई जीवो जोइठाणं जोगा सुया सरीरं कारिसंगं ।
कम्म एहा संजमजोगसंती होमं हुणामी इसिणं पसत्थं ॥
४५. के ते हरए ? के य ते संतित्थे ? कहिसि ण्हाओ व रयं जहासि ? ।
आइक्ख णे संजए ! जक्खपूइया ! इच्छामो नाउं भवओ सगासे ॥
४६. धम्मे हरए बंभे संतित्थे अणाविले अत्तपसन्नलेसे^७ ।
जहिसि ण्हाओ विमलो विसुद्धो सुसीइभूओ^८ पजहामि दोसं ॥
४७. एयं सिणाणं कुसलेहिं दिट्ठं महासिणाणं इसिणं पसत्थं ।
'जहिसि ण्हाया'^९ विमला विसुद्धा महारिसी उत्तमं ठाण पत्तं ॥
—त्ति वेमि ॥

१. चरेज्ज (बु); चरन्ति (बूपा) ।

२. सुसंबुडा (उ, सु) ।

३. अणवकंखमाणा (उ, सु) ।

४. वोसट्टुकाया (उ, सु) ।

५. सुइच्चत्तदेहा (उ, सु) ।

६. च (उ, ऋ) ।

७. अत्तपसंतलेसे (धू), अत्तपसन्नलेसे (बूपा) ।

८. सुसीलभूओ (बूपा) ।

९. जहि सिणाया (अ, उ, ऋ) ।

तेरसमं अज्जयणं चित्तसम्भूइज्जं

१. जाईपराजिओ	खलु	कासि नियाणं तु हत्थिणपुरम्मि ।
चुलणीए	बंभदत्तो	उववन्तो पउमगुम्माओ ॥
२. कंपिल्ले	संभूओ	चित्तो पुण जाओ पुरिमतालम्मि ।
सेट्टिकुलम्मि	विसाले	धम्मं सोऊण पव्वइओ ॥
३. कंपिल्लम्मि	य नयरे	समागया दो वि चित्त-सम्भूया ।
मुहदुक्खफलविवागं		कहेंति ते एकमेक्कस्स ॥
४. चक्कवट्टी	महिड्ढीओ	बंभदत्तो महायसो ।
भायरं	बहुमाणेणं	इमं वयणमब्बवी ॥
५. आसिमो	भायरा दो वि	अन्नमन्नवसाणुगा ।
अन्नमन्नमणूरत्ता		अन्नमन्नहिएसिणो ॥
६. दासा	दसण्णे आसी	मिया कालिजरे नमे ।
हंसा	मयंगतीरे ^१	सोवागा ^२ कासिभूमिए ॥
७. देवा	य ^३ देवलोगम्मि	आसि अम्हे महिड्ढिया ।
'इमा नो' ^४	छट्टिया जाई	अन्नमन्नेण जा विणा ॥
८. 'कम्मा	नियाणप्पगडा	तुमे राय ! विचित्तिया ।
तेसि	फलविवागेण	विप्पओगमुवागया ^५ ॥
९. सच्चसोयप्पगडा		कम्मा मए पुरा कडा ।
ते अज्ज परिभुंजामो		किं नु चित्ते वि से तहा ? ॥
१०. सव्वं सुचिण्णं सफलं नराणं		कडाण कम्माण न मोक्ख अत्थि ।
अत्थेहि कामेहि य उत्तमेहि		आया ममं पुण्णफलोववेए ॥

१. मयंगतीराए (अ, उ, ऋ) ।

२. चंडाला (उ, ऋ) ।

३. वि (उ) ।

४. इमा मे (बु); इमा णो (बृपा) ।

५. × (चू) ।

११. जाणासि संभूय ! महाणुभागं महिड्ढियं पुण्णफलोववेयं ।
चित्तं पि जाणाहि तहेव रायं ! इड्ढी जुई तस्स वि य प्पभूया ॥
१२. महत्थरूवा वयणप्पभूया गाहाऽणुगीया नरसंघमज्जे ।
जं भिक्खुणो सोलणुणोववेया 'इहज्जयंते समणो' म्हि जाओ ॥
१३. उच्चोयए मह्हु कक्के य बंभे पवेइया आवसहा 'य रम्मा' ।
इमं गिहं चित्तं धणप्पभूयं^१ पसाहि पंचालगुणोववेयं ॥
१४. नट्टेहि गीएहि य वाइएहि नारीजणाइं परिवारयंतो ।
भुंजाहि भोगाइ इमाइ भिक्खू ! मम रोयई पव्वज्जा हु दुक्खं ॥
१५. तं पुव्वनेहेण कयाणुरागं नराहिवं कामगुणेसु गिद्धं ।
घम्मस्सिओ तस्स हियाणुपेही चित्तो इमं वयणमुदाहरित्था' ॥
१६. सव्वं विलवियं गीयं सव्वं नट्टं विडंबियं ।
सव्वे आभरणा भारा सव्वे कामा दुहावहा ॥
१७. बालाभिरामेसु^२ दुहावहेसु न तं सुहं कामगुणेसु रायं ! ।
विरत्तकामाण तवोधणाणं जं भिक्खुणं सोलणुणे रयाणं ॥
१८. नरिद ! जाई अहमा नराणं सोवागजाई दुहओ गयाणं ।
जहि वयं सव्वजणस्स वेस्सा वसीय सोवागनिवेसणेसु ॥
१९. तीसे य जाईइ उ पावियाए वुच्छामु सोवागनिवेसणेसु ।
सव्वस्स लोगस्स दुगंछणिज्जा इहं तु कम्माइं पुरेकडाइं ॥
२०. सो दाणिसि राय ! महाणुभागो महिड्ढिओ पुण्णफलोववेओ ।
चइत्तु^३ भोगाइं असासयाइं 'आयाणहेउं अभिणक्खमाहि' ॥
२१. इह जीविए राय ! असासयम्मि धणियं तु पुण्णाइं अकुव्वमाणो ।
से सोयई मच्चुमुहोवणीए घम्मं अकाऊण परंसि लीए ॥
२२. जहेह सीहो व मियं गहाय मच्चू नरं नेइ हु अंतकाले ।
न तस्स भाया 'व पिया व भाया'^४ कालम्मि तम्मिसहरा^५ भवंति ॥
२३. न तस्स दुक्खं विभयंति नाइओ न मित्तवग्गा न सुया न बंधवा ।
एक्को सयं पच्चणुहोइ दुक्खं कत्तारमेवं अणुजाइ कम्मं ॥

१. इहज्जयंते सुमणो (बूपा); इहज्जवन्ते सुमणो (बूपा); इह+अज्जयंते = इहज्जयंते ।
२. अतिरम्मा, सुरम्मा वा (बूपा) ।
३. चित्तघणोववेयं (बू); धणचित्तोववेयं (बू) चित्तघणप्पभूयं (बूपा) ।
४. परिवारयंतो (अ, उ, ऋ); पवियारियंतो (बूपा) ।
५. वक्कं (बू); वयणं (बूपा) ।

६. विडंबणा (उ, चू) ।
७. एषा गाथा चूणो नास्ति व्याख्याता ।
८. जहेत्तु (बू) ।
९. आदाणमेवं अणुचितयाहि (बू०); आदाण-हेउं अभिणक्खमाहि (बूपा); आयाणमेवा अणुचितयाहि (बूपा) ।
१०. न पिया न भाया (उ) ।
११. तम्मंसहरा (उ) ।

२४. चेच्चा दुपयं च चउप्पयं च खेतं गिहं घणघन्नं च सव्वं ।
कम्मप्पबीओ^१ अवसो पयाइ परं भवं सुंदर पावगं वा ॥
२५. तं इक्कगं तुच्छसरीरगं से च्चिईगयं ड्हिय उ पावगेणं ।
भउजा य पुत्ता^२ वि य नायओ य दाथारमन्नं अणुसंकमंति ॥
२६. उवणिज्जई जीवियमप्पमायं वण्णं जरा हरइ नरस्स रायं ! ।
पंचालराया ! वयणं सुणाहि मा कासि कम्माइं महालयाइं ॥
२७. अहं पि जाणामि 'जहेह साहू'^३ ! जं मे तुमं साहसि वक्कमेयं ।
भोगा इमे संगकरा हवति 'जे दुज्जया'^४ अज्जो! अम्हारिसेहि ॥
२८. हत्थिणपुरम्मि चित्ता^५ दट्ठणं नरवइ महिड्ढियं ।
कामभोगेसु गिद्धेणं नियाणमसुहं कडं ॥
२९. तस्स मे अपडिकंतस्स इमं एयारिसं फलं ।
जाणमाणो वि जं धम्मं कामभोगेसु मुच्छिओ ॥
३०. नागो जहा पंकजलावसन्नो दट्ठुं थलं नाभिसमेइ तीरं ।
एवं वयं कामगुणेसु गिद्धा न भिक्खुणो मग्गमणुव्वयामो ॥
३१. अच्चेइ कालो तूरंति राइओ न यावि भोगा पुरिसाण निच्चा ।
उविच्च भोगा पुरिसं चयंति^६ दुमं जहा खीणफलं व पक्खी ॥
३२. 'जइ ता सि'^७ भोगे चइउं असत्तो अज्जाइं कम्माइं करेहि रायं ! ।
धम्मे ठिओ सव्वपयाणुकपी तो होहिसि देवो इओ विउव्वी ॥
३३. न तुज्ज भोगे चइऊण बुद्धी गिद्धो सि आरंभपरिग्गहेसु ।
मोहं कओ एत्तिउं विप्पलावो गच्छामि रायं ! आमंतिओ सि ॥
३४. पंचालराया वि य बंभदत्तो साहुस्स तस्स^८ वयणं अकाउं ।
अणुत्तरे भुंजिय कामभोगे अणुत्तरे सो नरए पविट्ठो ॥
३५. चित्तो वि कामेहि विरत्तकामो उदग्गचारित्ततवो^९ महेसी ।
अणुत्तरं संजम. पालइत्ता अणुत्तरं सिद्धिगइं गओ ॥

—त्ति बेमि ॥

१. सकम्मप्पबीओ (उ); सकम्मबीओ (ऋ);
कम्मप्पविइओ (अ) ।
२. पुत्तो (वृ) ।
३. जो एत्थ सारो (बृपा, चू) ।
४. अस्सिद्धिघा (चू) ।
५. जहंति (चू) ।
६. जइ तंसि (उ, ऋ, वृपा); जईजसि (चू) ।
७. तस्सा (अ, आ, इ, स) ।
८. उदत्त^० (सु, इ, चू) ।

चउदसमं अज्भयणं

उसुयारिज्जं

१. देवा भवित्ताण पुरे भवम्मी केई चुया एगविमाणवासी ।
पुरे पुराणे उसुयारनामे खाए समिद्धे सुरलोगरम्मे ॥
२. सकम्मसेसेण पुराकएण कुलेसु दग्गेसु' य ते पसूया ।
निव्विण्णसंसारभया जहाय जिणिदमग्गं सरणं पवन्ना ॥
३. पुमत्तमागम्म कुमार दो वी पुरोहिओ तस्स जसा य पत्ती ।
विसालकित्ती य तहोसुयारो रायत्थ देवी कमलावई य ॥
४. जाईजरामच्चुभयाभिभूया' बहिंविहाराभिनिव्विट्ठित्ता ।
संसारचक्कस्स विमोक्खणट्ठा दट्ठूण ते कामगुणे विरत्ता ॥
५. पियपुत्तगा दोन्नि वि माहणस्स सकम्मसीलस्स पुरोहियस्स ।
सरित्तु पोरानिय तत्थ जाइं तहा सुच्चिण्णं तवसंजमं च ॥
६. ते कामभोमेसु असज्जमाणा माणुस्सएसुं जे यावि दिव्वा ।
मोक्खाभिकंखी अभिजायसड्ढा ताय उवागम्म इमं उदाहु ॥
७. असासयं दट्ठु इमं विहारं बहुअंतरायं न य दीहमाउं ।
तम्हा गिहंसि न रइं लहामो आमंतयामो चरिस्सामु मोणं ॥
८. अह तायगो तत्थ मुणीण तेसि तवस्स वाघायकरं वयासी ।
इमं वयं वेयविओ वयंति जहा न होई असुयाण लोगो ॥
९. अहिज्ज वेए परिविस्स विप्पे पुत्ते पडिट्ठप्प' गिहंसि जाया ! ।
भोच्चाण भोए सह इत्थियाहि 'आरण्णगा होह मुणी पसत्था' ॥
१०. सोयग्गिणा आयगुणिघणेणं मोहाणिला पज्जलणाहिणं ।
संतत्तभावं परितप्पमाणं लोलुप्पमाणं बहुहा बहुं च ॥

१. उग्गेसु (उ); दत्तेसु (वू, चू) ।

२. भयाभिभूए (वृपा) ।

३. परिट्ठप्प (वृपा) ।

४. पच्छा वणप्पवेमं पसत्थं (चू) ।

११. पुरोहियं त कमसोऽणुणंतं^१ निमंतयंतं च सुए धणेणं ।
जहक्कमं कामगुणेहि^२ चैव कुमारगा ते पसमिक्ख वक्कं ॥
१२. वेया अहीया न भवंति ताणं भुत्ता दिया निति तमं तमेणं ।
जाया य पुत्ता न हवति ताणं को णाम ते अणुमन्नेज्ज^३ एयं ॥
१३. खणभेत्तसोक्खा बहुकालदुक्खा पगामदुक्खा अण्णिगामसोक्खा ।
संसारमोक्खस्स विपक्खभूया खाणी अणत्थाण उ कामभोगा ॥
१४. परिव्वयंते अणियत्तकामे अहो य राओ परितप्पमाणे ।
अन्नप्पमत्ते धणमेसमाणे पप्पोति मच्चुं पुरिसे जरं च ॥
१५. इमं च मे अत्थि इमं च नत्थि इमं च मे किच्च इमं अकिच्चं ।
तं एवमेवं लालप्पमाणं हरा हरंति त्ति कहं पमाए ? ॥
१६. धणं पभूयं सह इत्थियाहि सयणा तथा कामगुणा पगामा ।
तवं कए तप्पइ जस्स लोगो तं सव्व साहीणांमिहेव तुब्भं ॥
१७. धणेण किं धम्मधुराहिगारे सयणेण वा कामगुणेहि चैव ।
समणा भविस्सामु गुणोहधारी बहिंविहारा अभिगम्म भिक्खं ॥
१८. जहा य अग्गी अरणीउसंतो^४ खीरे धयं तेल्ल महातिलेसु ।
एमेव जाया ! सरीरंसि सत्ता संमुच्छई नासइ नावचिट्ठं ॥
१९. नो इंदियगेज्ज अमुत्तभावा अमुत्तभावा त्रिय होइ निच्चो ।
अज्भत्थहेउं निययस्स^५ बंधो संसारहेउं च वयति बंधं ॥
२०. जहा वयं धम्ममजाणमाणा पावं पुरा कम्ममकासि मोहा ।
ओरुज्जमाणा परिरक्खयंता तं नेव भुज्जो वि समायरामो ॥
२१. अब्भाहयंमि लोगंमि सव्वओ परिवारिए ।
'अमोहाहि पडंतीहि'^६ गिहंसि न रइ लभे ॥
२२. केण : अब्भाहओ लोगो ? केण वा परिवारिओ ? ।
का वा अमोहा वुत्ता ? जाया ! चितावरो हुमि ॥
२३. मच्चुणाऽब्भाहओ लोगो जराए परिवारिओ ।
अमोहा रयणी वुत्ता एवं ताय ! विद्याणह ॥
२४. जा जा वच्चइ^७ रयणी न सा पडिनियत्तई ।
अहम्मं कुणमाणस्स अफला जंति राइओ ॥
२५. जा जा वच्चइ रयणी न सा पडिनियत्तई ।
धम्मं च कुणमाणस्स सफला जंति राइओ ॥

१. °ण्णित्तं (उ) ।

२. कामगुणेषु (बुपा) ।

३. अणुमोदेज्ज (अ) ।

४. अरणीउ + असंतो = अरणीउसंतो ।

५. नियय + अस्स = निययस्स ।

६. अमोहायए पुंतीहि (उ) ।

७. वच्चइ (चू) ।

२६. एगओ संवसित्ताणं दुहओ सम्मत्तसंजुया ।
पच्छा जाया ! गमिस्सामो भिक्खमाणा कुले कुले ॥
२७. जस्सत्थि मच्चुणा सक्खं जस्स वत्थि^१ पलायणं ।
जो जाणे न मरिस्सामि सो हु कखे सुए सिया ॥
२८. अज्जेव धम्मं पडिवज्जयामो जहि पवन्ता न पुणब्भवामो ।
अणागयं नेव य अत्थि किञ्चि सद्धाखमं णे विणइत्तु रागं ॥
२९. पहीणपुत्तस्स हु नत्थि वासो वासिट्ठि ! भिक्खायरियाइ कालो ।
साहाहि सक्खो लहए समाहि छिन्नाहि साहाहि तमेव खाणुं ॥
३०. पंखाविहूणो व्व^२ जहेह^३ पक्खो भिच्चाविहूणो^४ व्व^५ रणे नरिदो ।
विवन्तसारो वणिओ व्व पोए पहीणपुत्तो मि तथा अहं पि ॥
३१. सुसंभिया कामगुणा इमे ते संपिडिया 'अग्गरसा पभूया'^६ ।
भुंजामु ता कामगुणे पगामं पच्छा गमिस्सामु पहाणमग्गं ॥
३२. भत्ता रसा भोइ^७ ! जहाइ णे वओ न जीवियट्ठा पज्जहामि भोए ।
लाभं अलाभं च मुहं च दुक्खं सच्चिक्खमाणो^८ चरिस्सामि^९ मोणं ॥
३३. मा हू तुमं सोयरियाण संभरे जुण्णो व हंसो पडिसोत्तगामी ।
भुंजाहि भोगाइ मए समाणं दुक्खं खु भिक्खायरियाविहारो ॥
३४. जहा य भोइ^{१०} ! तणुयं भुयंगो^{११} निम्मोयणि हिच्च पलेइ मुत्तो ।
एमेए^{१२} जाया पयहति भोए 'ते हं'^{१३} कहं नाणुगमिस्समेक्को ? ॥
३५. छिदित्तु जालं अबलं व रोहिया मच्छा जहा कामगुणे पहाय ।
घोरेयसीला तवसा उदारा धीरा हु भिक्खायरियं चरंति ॥
३६. नहेव कुंचा समइक्कमंता तथाणि जालाणि दलित्तु हंसा ।
पलेति पुत्ता य पई य मज्झं 'ते हं'^{१४} कहं नाणुगमिस्समेक्का ? ॥
३७. पुरोहियं तं ससुयं सदारं सोच्चाभिनिकखम्म पहाय भोए ।
कुडुंबसारं विउलुत्तमं तं रायं अभिक्खं समुवाय देवी ॥
३८. वंतासी पुरिसो रायं ! न सो होइ पसंसिओ ।
माहणेण परिच्चत्तं घणं आदाउमिच्छसि ॥
३९. सव्वं जगं जइ तुहं सव्वं वावि घणं भवे ।
सव्वं पि ते अपज्जत्तं नेव ताणाय तं तव ॥

१. संवसित्ताणं (चू) ।

२. चत्थि (ऋ) ।

३, ६. व (उ, ऋ) ।

४. जहेव (अ, उ, ऋ) ।

५. भिच्चुविहीणु (उ); भिच्चव्विहीणु (ऋ) ।

६. अग्गरसप्पभूया (उ, ऋ) ।

७. होइ (वृ) ।

८. सच्चिक्खमाणो (उ, चू) ।

९. चरिस्सामि (अ, ऋ); करिस्सामि (चू) ।

१०. भोगि (बृपा) ।

११. भुयंगो (अ, वृ) ।

१२. इमेति (बृपा) ।

१३. तोहं (अ); ताहं (उ, चू) ।

१४. तोहं (अ); ताहं (उ, चू) ।

४०. मरिहिसि रायं ! जया तथा वा एक्को हु धम्मो नरदेव ! ताणं	मणोरमे कामगुणे पहाय ^१ । न विज्जई अन्नमिहेह किञ्चि ॥
४१. नाहं रमे पक्खिणि पंजरे वा अकिञ्चना उज्जुकडा निरामिसा	संताणछिन्ना चरिस्सामि मोणं । परिग्गहारंभनियत्तदोसा ॥
४२. दवग्गिणा जहा रण्णे अन्ने सत्ता पमोयंति	डज्भमाणेसु जंतुसु । रागद्दोसवसं गया ॥
४३. एवमेव ^२ वयं भूढा डज्भमाणं न बुज्भामो	कामभोगेसु मुच्छिया । रागद्दोसग्गिणा जगं ॥
४४. भोगे भोच्चा वमिन्ता य आमोयमाणा गच्छंति	लहुभूयविहारिणो । दिया कामकमा इव ॥
४५. इमे य बद्धा ^३ फंदंति वयं च सत्ता कामेसु	मम हत्थज्जमागया । भविस्सामो जहा इमे ॥
४६. सामिसं कुललं दिस्स आमिसं सब्बमुज्भित्ता	वज्भमाणं निरामिसं । विहरिस्सामि निरामिसा ॥
४७. मिद्धावमे उ नच्चाणं उरगो सुवण्णपासे व ^४	कामे ससारवड्डणे । संकमाणो तणुं चरे ॥
४८. नागो व्व बंधणं छित्ता एयं पत्थं महारायं !	अप्पणो वसहि वए । उमुयारि ति मे सुयं ॥
४९. चइत्ता विउलं रज्जं ^५ निव्विसया निरामिसा	कामभोगे य दुच्चए । निन्नेहा निप्परिग्गहा ॥
५०. सम्मं धम्मं वियाणित्ता तवं पग्गिज्भहक्खायं ^६	चेच्चा कामगुणे वरे । घोरं घोरपरक्कमा ॥
५१. एवं ते कमसो बुद्धा जम्ममच्चुभउव्विग्गा	सव्वे धम्मपरायणा ^७ । दुक्खस्संतगवेसिणो ^८ ॥
५२. सासणे विगयमोहाणं अचिरेणेव कालेण	पुब्बि भावणभाविया । दुक्खस्संतमुवागया ॥
५३. राया सह देवीए माहणी दारगा चेव	माहणो य पुरोहिओ । सव्वे ते परिनिव्वुड ^९ ॥

— ति बेमि ॥

१. जहाय (चू) ।

२. एवमेवं (बू) ।

३. लद्धा (चू) ।

४. सुवण्णपासिवा (अ) ; सुवण्णपासेव्व
(उ, चू, सु) ; सुवण्णपासित्ता (ऊ) ।

५. रट्ठं (बू, चू) ; रज्जं (बूपा) ।

६. °अहकामं (चूपा) ।

७. °परंपरा (बूपा) ।

८. दुक्खस्संतगवेसगा (चू) ।

९. परिनिव्वुडि (अ) ; परिनिव्वुडु (ऊ) ;
परिनिव्वुए (चू) ।

पनरसमं अज्भयणं सभिक्षुयं

१. भोणं चरिस्सामिं सभिच्च घम्मं सहिए उज्जुकडे नियाणच्छिन्ने ।
संथवं जहिज्ज अकामकामे अण्णायएसी परिव्वए जे स भिक्खू ॥
२. राओवरयं चरेज्ज लाढे विरए वेयवियायरक्खिए ।
पण्णे अभिभूय सव्वदंसी जे कम्मिहचिं न मुच्छिए स भिक्खू ॥
३. अक्कोसवहं विइत्तु घीरे मुणी चरे लाढे निच्चमायगुत्ते ।
अव्वंगमणे असंपहिट्ठे जे कसिणं अहियासए स भिक्खू ॥
४. पंतं सयणासणं भइत्ता सोउण्हं विविहं च दंसमसणं ।
अव्वंगमणे असंपहिट्ठे जे कसिणं अहियासए स भिक्खू ॥
५. नो सक्कियमिच्छई न पूयं नो वि य वंदणं कुओ पसंसं ।
से संजए सुव्वए तवस्सी सहिए आयगवेसए स भिक्खू ॥
६. जेण पुण जहाइ जीवियं मोहं वा कसिणं नियच्छई ।
नरनारिं पजहे सया तवस्सी न य कोऊहलं उवेइ स भिक्खू ॥
७. छिन्नं सरं भोमं अंतलिकखं सुमिणं लक्खणदंडवत्थुविज्जं ।
अंगवियारं सरस्स विजयं जो विज्जाहिं न जीवइ स भिक्खू ॥
८. मंतं मूलं विविहं वेज्जचित्तं वमणविरेयणधूमणेतिसिणाणं ।
आउरे सरणं तिगिच्छियं च तं परिण्णाय परिव्वए स भिक्खू ।
९. खत्तियगणउग्गरायपुत्ता माहणभोइय विविहा 'य सिप्पिणो' ।
नो तेसिं वयइ सिलोगपूयं तं परिण्णाय परिव्वए स भिक्खू ।
१०. गिहिणो जे पव्वइएण दिट्ठा अप्पव्वइएण व संथुया हविज्जा ।
तेसिं इहलोइयफलट्ठा जो संथवं न करेइ स भिक्खू ॥

१. चरिस्सामो (बू, चू) ।

२. राओवरयं (बू) ; रातोवरयं (बूपा) ।

३. कम्मिह वि (अ, उ, ऋ) ।

४. जे (चू) ।

५. तिगच्छियत्थं तं (चू) ।

६. सिप्पिणोऽणे (बूपा) ।

७. करेइ (चू) ।

८. इहलोगफलट्ठाए (अ, आ, इ, चू) ।

११. सयणासणपाणभोयणं विविहं खाइमसाइमं परेसि ।
अदए पडिसेहिए नियंठे जे तत्थ न पउस्सई स भिक्खू ॥
१२. जं किंचि आहारपाणं विविहं खाइमसाइमं परेसि लद्धुं ।
जो तं तिविहेण नाणुकंपे मणवयकायसुसंबुडे स भिक्खू ॥
१३. आयामगं चेव जवोदणं च 'सीयं च सोवीरजवोदगं च'^१ ।
नो हीलए पिंडं नीरसं तु पंतकुलाइं परिव्वए स भिक्खू ॥
१४. सदा विविहा भवन्ति लोए दिव्वा 'माणुस्सया तथा तिरिच्छा'^२ ।
भीमा भयभेरवा उराला जो सोच्चा न वहिज्जई^३ स भिक्खू ॥
१५. वादं विविहं समिच्च लोए सहिए खेयाणुगए यकोवियप्पा ।
पण्णे अभिभूय सब्बदंसी उवसते अविहेडए^४ स भिक्खू ॥
१६. असिप्पजीवी^५ अगिहे अमित्ते जिइदिए सब्बओ विप्पमुक्के ।
अणुक्कसाई लहुअप्पभवखी चेच्चा गिहं एगचरे स भिक्खू ॥
- ति बेमि ॥

१. बाहारं (अ) ।

२. सीयं सुवीरं च जवोदगं च (स, सु) ।

३. माणुस्सया तिरिच्छा य (चू) ।

४. वहिए (उ) ।

५. उविहेडए (उ) ।

६. असिप्पजीवे (अ) ।

सोलसमं अज्भयणं बम्भचेरसमाहिठाणं

१. सुयं मे आउसं ! तेणं भगवया एवमवखायं—इह खलु थेरेहिं भगवन्तेहिं दस बंभचेरसमाहिठाणा पण्णत्ता, जे भिक्खू सोच्चा निसम्म संजमबहुले संवरबहुले समाहिबहुले गुत्ते गुत्तिदिए गुत्तबंभयारी सया अप्पमत्ते विहरेज्जा ।

२. कयरे खलु ते थेरेहिं भगवन्तेहिं दस बंभचेरसमाहिठाणा पण्णत्ता, जे भिक्खू सोच्चा निसम्म संजमबहुले संवरबहुले समाहिबहुले गुत्ते गुत्तिदिए गुत्तबंभयारी सया अप्पमत्ते विहरेज्जा ?

३. इमे खलु ते थेरेहिं भगवन्तेहिं दस बंभचेरसमाहिठाणा पण्णत्ता, जे भिक्खू सोच्चा निसम्म संजमबहुले संवरबहुले समाहिबहुले गुत्ते गुत्तिदिए गुत्तबंभयारी सया अप्पमत्ते विहरेज्जा, तं जहा—‘वित्ताइं सयणासणाइं सेविज्जा’, से निग्गन्थे’^१ । नो इत्थीपसुपंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता हवइ, से निग्गन्थे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गन्थस्स खलु इत्थीपसुपंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपण्णत्ताओ वा^२ धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा नो इत्थीपसुपंडगसंसत्ताइं सयणासणाइं सेवित्ता हवइ, से निग्गन्थे ।

४. नो इत्थीणं कहं कहित्ता हवइ, से निग्गन्थे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गन्थस्स खलु इत्थीणं कहं कहेमाणस्स, बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा,

१. सेविज्जा हवइ (उ) ।

एष पाठश्चूणौ नास्ति व्याख्यातः ।

२. ‘वित्ताइं सयणासणाइं सेविज्जा से निग्गन्थे’ ३. × (इ, उ) ।

दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपणत्ताओ वा धम्माओ भंसेज्जा । 'तम्हा नो इत्थीणं' कहं कहेज्जा ।

५. नो इत्थीहिं' सद्धि सन्निसेज्जागए विहरित्ता हवइ, से निग्गथे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गथस्स खलु इत्थीहिं सद्धि सन्निसेज्जागयस्स, बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वितिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपणत्ताओ वा धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो निग्गथे इत्थीहिं सद्धि सन्निसेज्जागए विहरेज्जा' ।

६. नो इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं मणोरमाइं आलोइत्ता, निज्झाइत्ता हवइ, से निग्गथे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गथस्स खलु इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं, मणोरमाइं आलोए-माणस्स, निज्झायमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वितिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपणत्ताओ वा धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु 'निग्गथे नो' इत्थीणं इंदियाइं मणोहराइं, मणोरमाइं आलोएज्जा, निज्झाएज्जा ।

७. नो इत्थीणं कुडुंतरंसि वा, दूसंतरंसि वा, भित्तंतरंसि वा, कुइयसद्दं वा, रुइयसद्दं वा, गीयसद्दं वा, हसियसद्दं वा, थणियसद्दं वा, कंदियसद्दं वा, विलवियसद्दं वा, सुणेत्ता हवइ से निग्गथे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गथस्स खलु इत्थीणं कुडुंतरंसि' वा, 'दूसंतरंसि वा, भित्तंतरंसि' वा, 'कुइयसद्दं वा, रुइयसद्दं वा, गीयसद्दं वा, हसियसद्दं वा, थणियसद्दं वा, कंदियसद्दं वा, विलवियसद्दं वा, सुणेमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वितिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं हवेज्जा, केवलपणत्ताओ वा धम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु निग्गथे नो इत्थीणं कुडुंतरंसि वा, दूसंतरंसि वा, भित्तंतरंसि वा, कुइयसद्दं वा, रुइयसद्दं वा, गीयसद्दं वा, हसियसद्दं वा, थणियसद्दं वा, कंदियसद्दं वा, विलवियसद्दं वा सुणेमाणे विहरेज्जा ।

८. नो निग्गथे पुव्वरयं, पुव्वकीलियं अणुसरित्ता हवइ, से निग्गथे ।

१. तम्हा खलु निग्गथे नो इत्थीणं (उ) ।

२. इत्थीणं (अ, ऋ) ।

३. विहरइ (अ) ।

४. नो निग्गथे (अ) ।

५. कडुतरंसि (अ) ।

६. भित्ति अंतरंसि (अ, ऋ); भित्तंतरंसि (उ) ।

७. भित्तन्तरंसि वा दूसन्तरंसि वा (स, चू) ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गन्थस्स खलु पुव्वरयं^१, पुव्वकीलियं अणुसरमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं ह्वेज्जा, केवलपण्णत्ताओ वा घम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो निग्गन्थे पुव्वरयं पुव्वकीलियं अणुसरेज्जा ।

६. नो पणीयं आहारं आहारित्ता ह्वइ, से निग्गन्थे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गन्थस्स खलु पणीयं पाणभोयणं आहारेमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं ह्वेज्जा, केवलपण्णत्ताओ वा घम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो निग्गन्थे पणीयं आहारं आहारेज्जा ।

१०. नो अइमायाए पाणभोयणं आहारेत्ता ह्वइ, से निग्गन्थे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गन्थस्स खलु अइमायाए पाणभोयणं आहारेमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं ह्वेज्जा, केवलपण्णत्ताओ वा घम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो निग्गन्थे अइमायाए पाणभोयणं भुंजिज्जा ।

११. नो विभूसाणुवाई ह्वइ, से निग्गन्थे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—विभूसावत्तिए^१, विभूसियसरीरे इत्थिजणस्स अभिलसणिज्जे ह्वइ । तओ णं तस्स इत्थिजणेणं अभिलसिज्जमाणस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वां समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं ह्वेज्जा, केवलपण्णत्ताओ वा घम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो निग्गन्थे विभूसाणुवाई सिया ।

१२. नो सट्ठवरसगंधफासाणुवाई ह्वइ, से निग्गन्थे ।

तं कहमिति चे ?

आयरियाह—निग्गन्थस्स खलु सट्ठवरसगंधफासाणुवाइस्स बंभयारिस्स बंभचेरे संका वा, कंखा वा, वित्तिगिच्छा वा समुप्पज्जिज्जा, भेयं वा लभेज्जा, उम्मायं वा पाउणिज्जा, दीहकालियं वा रोगायकं ह्वेज्जा, केवलपण्णत्ताओ वा घम्माओ भंसेज्जा । तम्हा खलु नो निग्गन्थे सट्ठवरसगंधफासाणुवाई ह्विज्जा । दसमे बंभचेरसमाहिठाणे ह्वइ ।

१. इत्थीणं पुव्वरयं (उ, ऋ) ।

२. निग्गन्थस्स खलु विभूसावत्तिए (अ) ।

भवन्ति इत्थं सिलोगा, तं जहा—

१. जं विवित्तमणाइण्णं रहियं थीजणेण य ।
बंभचेरस्स रक्खट्टा आलयं तु निसेवए ॥
२. मणपत्हायजणणि कामरागविवड्ढणि ।
बंभचेररओ भिक्खु थीकहं तु विवज्जए ॥
३. समं च संथवं थीहि संकहं च अभिक्खणं ।
बंभचेररओ भिक्खु निच्चसो परिवज्जए ॥
४. अंगपच्चंगसंठाणं चारुल्लवियपेहियं ।
बंभचेररओ थीणं चक्खुगिज्झं विवज्जए ॥
५. कुइयं रुइयं गीयं हसियं थणियकंदियं ।
बंभचेररओ थीणं सोयगिज्झं विवज्जए ॥
६. 'हासं किड्डं रइं दप्पं सहसावत्तासियाणि' य' ।
बंभचेररओ थीणं नाणुचिते कयाइ वि ॥
७. पणीयं भत्तपाणं तु खिप्पं मयविवड्ढणं ।
बंभचेररओ भिक्खु निच्चसो परिवज्जए ॥
८. घम्मलद्धं मियं काले जत्तत्थं पणिहाणवं ।
नाइमत्तं तु भुंजेज्जा बंभचेररओ सया ॥
९. विभूसं परिवज्जेज्जा सरीरपरिमंडणं ।
बंभचेररओ भिक्खु सिगारत्थं न धारए ॥
१०. सहे रूवे य गंधे य रसे फासे तहेव य ।
पंचविहे कामगुणे निच्चसो परिवज्जए ॥
११. आलओ थीजणाइण्णो थीकहा य मणोरमा ।
संथवो चैव नारीणं तासि इंदियदरिसणं ॥
१२. कुइयं रुइयं गीयं 'हसियं भुत्तासियाणि' य ।
पणीयं भत्तपाणं च अइमायं पाणभोयणं ॥
१३. गत्तभूसणमिट्ठं च कामभोगा य दुज्जया ।
नरस्सत्तगवेसिस्स विसं तालउडं जहा ॥
१४. दुज्जए कामभोगे य निच्चसो परिवज्जए ।
संकट्टाणाणि सव्वाणि वज्जेज्जा पणिहाणवं ॥

१. भिक्खु (ऋ) ।

२. सहमुत्ता° (अ); सहसावित्ता° (ऋ); सहसा+
अवत्तासियाणि = सहसावत्तासियाणि ।

३. हस्सं दप्पं रइं किड्डं सहमुत्ता° (बृपा) ।

४. च (अ) ।

५. घम्मं लद्धं (बृ); घम्मलद्धं, घम्मलद्धं

(बृपा) ।

६. नारिहि (ऋ) ।

७. सहमुच्चा° (अ) ।

८. अइमाणं (ऋ) ।

९. वज्जिया (ऋ) ।

- १५ धम्मारामे चरे भिक्खू षिइमं धम्मसारही ।
 धम्मारामरए दंते बंभचेरसमाहिए ॥
१६. देवदानवगंधवा जक्खरक्खसकिन्नरा ।
 बंभयारि नमंसंति दुक्करं जे करंति तं ॥
१७. एस घम्मे धुवे निअए सासए जिणदेसिए ।
 सिद्धा सिज्झंति चणोण सिज्झिंस्संति तहापरे ॥
 —त्ति बेमि ॥

सतरसमं अज्भयणं पावसमणिज्जं

१. जे 'के इमे' पव्वइए नियंठे घम्मं सुणित्ता विणओववन्ने ।
सुदुल्लहं लहियं बोहिलाभं विहरेज्ज पच्छा य जहासुहं तु ॥
२. सेज्जा दढा पाउरणं मे अत्थि उप्पज्जई भोत्तुं तहेव पाउं ।
जाणामि जं वट्टइ आउसु ! त्ति किं नाम काहामि सुएण भते !
३. जे के इमे पव्वइए निदासीले पगामसो ।
भोच्चा पेच्चा सुहं सुवइ^१ पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
४. आयरियउवज्जाएहि सुयं विणयं च गाहिए ।
ते चेव खिसई बाले पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
५. आयरियउवज्जायाणं सम्मं नो पडितप्पइ ।
अप्पडिप्पुयए थद्धे पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
६. सम्मद्दमाणे पाणाणि बीयाणि हरियाणि य ।
असंजए संजयमन्नमाणे पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
७. संधारं फलगं पीढं निसेज्जं पायकंबलं ।
अप्पमज्जियमारुहइ पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
८. दवदवस्स चरई पमत्ते य अभिक्खणं ।
उल्लंघणे य चंडे य पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
९. पडिलेहेइ पमत्ते अवउ^४ पायकंबलं ।
पडिलेहणाअणाउत्ते^५ पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१०. पडिलेहेइ पमत्ते से किंचि हु निसामिया ।
गुरुपरिभावए^६ तिच्चं पावसमणि त्ति वुच्चई ॥

१. केइ उ (ऋ, सु, वृ); के इमे (वृपा) ।

२. मुत्तु (ऋ) ।

३. वसइ (वृपा) ।

४. पडिलेहा^० (स) ।

५. गुरुं परिभवइ (अ); गुरुपरिभासए (वृ);

गुरुपरिभावए (वृपा) ।

११. बहुमाई पमुहरे^१ थद्धे लुद्धे अणिग्गहे ।
असंविभागी अचियत्ते पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१२. विवादं ष उदीरेइ अहम्मै अत्तपण्णहा^२ ।
वुग्गहे कलहे रत्ते पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१३. अथिरासणे कुक्कुईए जत्थ तत्थ निसीयई ।
आसणम्मि अणाउत्ते पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१४. ससरक्खपाए सुवई सेज्जं न पडिलेहइ ।
संथारए अणाउत्ते पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१५. दुद्धदहीविगईओ आहारेइ अभिक्खणं ।
अरए य तवोकम्मै पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१६. अत्थंतम्मि^३ य सूरम्मि आहारेइ अभिक्खणं ।
चोइओ पडिचोएइ पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१७. आयरियपरिच्चाई परपासंडसेवए ।
गाणंगणिए दुब्भूए पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१८. सयं गेहं परिचज्ज परगेहंसि वावडे^४ ।
निमित्तेण य ववहरई पावसमणि त्ति वुच्चई ॥
१९. सण्णाइपिडं जेमेइ नेच्छई सामुदाणियं ॥
गिहिनिसेज्जं च वाहेइ पावसमणि त्ति वुच्चई ।
२०. एयारिसे पंचकुसीलसंबुडे रूवंधरे मुणिपव्वराण हेट्टिमे ।
अयंसि लोए विसमेव गरहिए न से इहं नेव परत्थ लोए ॥
२१. जे वज्जए एए सया उ दोसे से सुव्वए होइ मुणीण मज्जे ।
अयंसि लोए अमयं व पूइए आराहए 'दुहओ लोगमिणं'^५ ॥
- ति बेमि ॥

१. पमुहरी (इ, स, चू) ।

२. अत्तपण्हहा (वृ); अत्तपण्णहा (वृपा) ।

३. अत्थंतमयंमि (वृपा) ।

४. वावरे (वृ, सु); ववहरे (वृपा) ।

५. लोगमिणं तहापरं (उ, ऋ, स, सु) ।

अट्टारसमं अज्भयणं संजइज्जं

१. कंपिल्ले नयरे राया
नामेणं संजए नाम	उदिण्णबलवाहणे ।
मिगव्वं उवणिग्गए ॥
२. ह्याणीए गयाणीए
पायत्ताणीए महया	रहाणीए तहेव य ।
सव्वओ परिवारिए ^१ ॥
३. मिए छुभित्ता ह्यगओ
भीए संते मिए तत्थ	कंपिल्लुज्जाणकेसरे ।
वहेइ रसमुच्छिए ॥
४. अह केसरम्मि उज्जाणे
सज्झायज्झाणजुत्तं	अणगारे तवोधणे ।
धम्मज्झाणं भियायई ॥
५. अप्फोवमंडवम्मि ^२
तस्सागए मिए पासं	भायई भवियासवे ^३ ।
वहेई से नराहिवे ॥
६. अह आसगओ राया
हए मिए उ पासित्ता	खिप्पमागम्म सो तहिं ।
अणगारं तत्थ पासई ॥
७. अह राया तत्थ संभंतो
मए उ मंदपुण्णेणं	अणगारो मणाहओ ^४ ।
रसगिद्धेण घंतुणा ^५ ॥
८. आसं विसज्जइत्ताणं
विणएण वंदए पाए	अणगारस्स सो निवो ।
भगवं ! एत्थ मे खमे ॥
९. अह मोणेण सो भगवं
रायाणं न पडिमंतेइ	अणगारे ज्जाणमस्सिए ।
तओ राया भयद्दुओ ॥
१०. संजओ अहमस्सीति
कुद्धे तेएण अणगारे	भगवं ! वाहराहि मे ।
डहेज्ज नरकोडिओ ॥

१. परिवारए (अ) ।

२. अप्फोत^० (वू) ।

३. खवियासवे (स) ।

४. मणा + आहओ = मणाहओ ।

५. घत्तुणा (उ, वू); धम्मुणा (ख) ।

११. अभओ' पत्थिवा ! तुब्भं अमयदाथा भवाहि य ।
अणिच्चे जीवलोगम्मि किं हिंसाए पसज्जसि ?
१२. जया सव्वं परिच्चज्ज गंतव्वमवसस्स ते ।
अणिच्चे जीवलोगम्मि किं रज्जम्मि' पसज्जसि ?
१३. जीवियं चेव रूवं च विज्जुसंपायचंचलं ।
जत्थ तं मुज्झसी रायं ! पेच्चत्थं नावबुज्झसे ॥
१४. दाराणि य मुया चेव मित्ता य तह बंधवा ।
जीवंतमणुजीवंति मयं नाणुव्वयंति य' ॥
१५. नाहरंति मयं पुत्ता पियरं परमदुक्खिया ।
पियरो वि तहा पुत्ते बंधू रायं ! तवं चरे ॥
१६. तओ तेणज्जिए' दव्वे दारे य परिरिक्खिए ।
कीलंतन्ने' नरा रायं ! हट्टुदुमलंकिया ॥
१७. तेणावि जं कयं कम्मं सुहं वा जइ वा दुहं ।
कम्मुणा तेण संजुत्तो गच्छई उ परं भवं ॥
१८. सोऊण तस्स सो घम्मं अणगारस्स अंतिए ।
महया संवेगनिव्वेयं समावन्नो नराहिवो ॥
१९. संजओ चइउं रज्जं निकवंतो जिणसासणे ।
गह्भालिस्स भगवओ अणगारस्स अंतिए ॥
२०. चिच्चा रट्टं पव्वइए खत्तिए परिभासइ ।
जहा ते 'दीसई रूवं पसन्नं ते तहा मणो' ॥
२१. किं नामे ? किं गोत्ते ? कस्सट्ठाए व माहणे ?
: कहां पडियग्गी बुद्धे ? कहां विणीए त्ति वुच्चसि' ?
२२. संजओ नाम नामेणं तहां गोत्तेण गोयमे ।
गह्भालीं ममायरिया विज्जाचरणपारगा ॥
२३. किरियं' अकिरियं विणयं अण्णाणं च महामुणी !
एएहि चउहि ठाणेहि मेयण्णे' किं पभासई ?

१. अभयं (अ, आ) ।

२. रज्जेण (उ, ऋ); हिंसाए (वृषा) ।

३. इदं सूत्रं चिरन्तनवृत्तिकृता न व्याख्यातं,
प्रत्यन्तरेषु च दृश्यते इत्यस्माभिरुन्नीतम्
(वृ) ।

४. तेण + अज्जिए = तेणज्जिए ।

५. कीलंत + अन्ने = कीलंतन्ने ।

६. देसती रूवं संपुण्णो ते जहा मणो (वृ) ।

७. वुच्चई (अ, ऋ, वृ) ।

८. अहं (वृ) ।

९. मियन्ना (वृ) ।

२४. इइ पाउकरे बुद्धे नायए परिनिब्बुडे ।
विज्जाचरणसंपन्ने सच्चे सच्चपरक्कमे ॥
२५. पडंति नरए घोरे जे नरा पावकारिणो ।
दिव्वं च गइं गच्छंति चरित्ता धम्ममारियं ॥
२६. मायावुइयमेयं तु मुसाभासा निरत्थिया ।
संजममाणो वि अहं वसामि हरियामि य' ॥
२७. सब्बे ते विइया मज्झं मिच्छादिट्ठी अणारिया ।
विज्जमाणे परे लोए सम्मं जाणामि अप्पगं ॥
२८. अहमासी महापाणे जुइमं वरिससओवमे ।
जा सा पाली महापाली दिव्वा वरिससओवमा ॥
२९. से चुए^१ बंभलोगाओ माणुस्सं भवमाणए ।
अप्पणो य परेसि च आउं जाणे जहा तथा ॥
३०. नाणा रुइं च छंदं च परिवज्जेज्ज संजए ।
अणट्ठा जे य सब्बत्था इइ विज्जामणुसंचरे ॥
३१. पडिक्कमामि पसिणाणं परमंतेहिं वा पुणो ।
अहो उट्ठिए अहोरायं इइ विज्जा तवं चरे ॥
३२. जं च मे पुच्छसी काले सम्मं सुद्धेण^३ चेतसा ।
ताइं पाउकरे बुद्धे तं नाणं जिणसासणे ॥
३३. किरियं च रोयए घोरे अकिरियं परिवज्जए ।
दिट्ठीए दिट्ठिसंपन्ने धम्मं चर सुदुच्चरं ॥
३४. एयं पुण्णपयं सोच्चा अत्थधम्मोवसोहियं ।
भरहो वि भारहं वासं चेच्चा कामाइ पव्वए ॥
३५. सगरो वि सागरंतं भरहवासं नराहिवो ।
इस्सरियं केवलं हिच्चा दयाए परिनिब्बुडे^४ ॥
३६. चइत्ता भारहं वासं चक्कवट्ठी महिड्ढओ ।
पव्वज्जमभुवगओ मधवं नाम महाजसो ॥
३७. सणंकुमारो मणुस्सिदो चक्कवट्ठी महिड्ढओ ।
पुत्तं रज्जे ठवित्ताणं^५ सो वि राया तवं चरे ॥
३८. चइत्ता भारहं वासं चक्कवट्ठी महिड्ढओ ।
संती संतिकरे लोए पत्तो गइमणुत्तरं ॥

१. इदमपि सूत्रं प्रायो न दृश्यते (वृ, चू) ।

२. चुया (अ) ।

३. बुद्धेण (वृ) ।

४. परिनिब्बुओ (उ, ऋ) ।

५. ठवेऊण (उ, ऋ) ।

३९. इक्खागरायवसभो कुंथु नाम नराहिवो ।
विक्खायकित्ती विइमं' 'मोक्खं गओ अणुत्तरं'^१ ॥
४०. सागरतं जह्तिताणं' 'भरहं वासं नरीसरो'^२ ।
अरो य अरयं' पत्तो पत्तो गइमणुत्तरं ॥
४१. चइत्ता भारहं वासं चक्कवट्टी नराहिवो' ।
चइत्ता उत्तमे भोए महापउमे तवं चरे ॥
४२. एगच्छत्तं पसाहिता महि माणनिसूरणो ।
हरिसेणो मणुत्सिदो पत्तो' गइमणुत्तरं ॥
४३. अन्निओ रायसहस्सेहिं सुपरिच्चाई दमं चरे ।
जयनामो जिणक्खायं पत्तो गइमणुत्तरं ॥
४४. दसण्णरज्जं मुइयं चइत्ताणं मुणी चरे ।
दसण्णभट्टो निक्खंतो सक्खं सक्केण चोइओ ॥
[नमी नमेइ अप्पाणं सक्खं सक्केण चोइओ ।
चइऊण गेहं वइदेही सामण्णे पज्जुवट्ठिओ'^३ ॥]
४५. करकंडू कलिंणोसु पंचालेसु य दुम्महो'^४ ।
नमी राया विदेहेसु गंधारेसु य नग्गई ॥
४६. एए'^५ नरिंदवसभा निक्खंता जिणसासणे ।
पुत्ते रज्जे ठवित्ताणं'^६ सामण्णे पज्जुवट्ठिया ॥
४७. सोवीररायवसभो 'चेच्चा रज्जं'^७ मुणी चरे ।
उदायणो'^८ पव्वइओ पत्तो गइमणुत्तरं ॥
४८. तहेव कासीराया सेओ सच्चपरक्कमे ।
कामभोगे परिच्चज्ज पहणे कम्ममहावणं ॥
४९. तहेव विजओ राया 'अणट्टाकित्ति'^९ पव्वए'^{१०} ।
रज्जं तु गुणसमिद्धं पयहित्तु महाजसो ॥

१. भगवं (उ, ऋ) ।

२. पत्तो गइमणुत्तरं (उ, ऋ) ।

३. चइत्ताणं (उ, ऋ, स) ।

४. भरहं नरवरीसरो (उ, ऋ) ।

५. अरसं (वृषा) ।

६. महिंइइओ (उ, ऋ) ।

७. गओ (अ) ।

८. कोष्ठकवर्ती श्लोकः सर्वाश्रंसिद्ध्यां वृत्तौ च
नास्ति व्याख्यातः, 'आ, इ' संकेतितादर्शयो-

रपि नोपलभ्यते ।

९. दुम्महा (ऋ) ।

१०. एवं (उ, ऋ) ।

११. ठवेऊणं (उ, ऋ) ।

१२. चइत्ताण (अ, उ, ऋ) ।

१३. उदायणो (आ, उ, ऋ, वृ) ।

१४. अणट्टा° (वृ); आणट्टा° (सु) ।

१५. आणट्टा किइ पव्वइ (वृषा) ।

५०. तहेवुग्गं^१ तवं किच्चा अव्वक्खित्तेण चेषसा ।
 महाबलो^२ रायरिसी अदाय^३ सिरसा सिरं ॥
५१. कहां धीरो अहेऊहि उम्मत्तो^४ व्व^५ महि चरे ?
 एए विसेसमादाय सूरा दढपरक्कमा ॥
५२. अच्चंतनियाणखमा सच्चा^६ मे भासिया वई ।
 अतरिसु तरंतने^७ तरिस्संति अणागयां ॥
५३. कहां धीरे अहेऊहि अत्ताणं^८ परियावसे ?
 सव्वसंगविनिम्मुक्के सिद्धे हवइ नीरण ॥
- त्ति बेमि ॥

१. तहेवुग्ग (अ) ।

२. महाबलो (अ, आ, ऋ); महाबलो (उ) ।

३. आदाय (उ, ऋ, सु, वृपा) ।

४. सिरि (अ, आ, उ, ऋ, वृपा) ।

५. उम्मत्तु (उ, ऋ) ।

६. व (अ) ।

७. एसा (वृ); सव्वा, सच्चा (वृपा) ।

८. तरंतने (वृपा) ।

९. अणागयं (अ) ।

१०. अदाणं (वृ); अत्ताणं (वृपा) ।

एगूणविसइमं अज्भयणं मियापुत्तिज्जं

<p>१. सुग्गीवे नयरे रम्मे
राया बलभदो त्ति</p> <p>२. तेसिं पुत्ते बलसिरी
अम्मापिऊण दइए</p> <p>३. 'नंदणे सो उ पासाए'
देवो दोगुंदगो चैव</p> <p>४. मणिरयणकुट्टिमतले
आलोएइ नगरस्स</p> <p>५. अह तत्थ अइच्छंतं
तवनियमसंजमधरं</p> <p>६. तं देहई' मियापुत्ते
कहिं मन्नेरिसं रूवं</p> <p>७. साहुस्स दरिसणे तस्स
मोहंगयस्स संतस्स
(देवलोग चुओ संतो
सण्णिनाणे समुप्पण्णे</p> <p>८. जाईसरणे समुप्पन्ने
सरई पोरानियं जाइं</p> <p>९. विसएहिं अरज्जंतो
अम्मापियरं उवागम्म</p> | <p>काणणुज्जाणसोहिंए ।
मिया तस्सग्गमाहिंसी ॥</p> <p>मियापुत्ते त्ति विस्सुए ।
जुवराया दभीसरे ॥</p> <p>कीलए' सह इत्थिंहिं ।
निच्चं मुइयमाणसो ॥</p> <p>पासायालोयणट्टिओ ।
चउक्कतियचच्चरे ॥</p> <p>पासई समणसंजयं ।
सीलड्ढं गुणआगरं ॥</p> <p>दिट्ठीए अणिमिसाए उ ।
दिट्ठपुव्वं मए पुरा ॥</p> <p>अज्भवसाणम्मि सोहणे ।
जाईसरणं समुप्पन्नं ॥
माणुसं भवमागओ ।
जाइं सरइ पुराणयं ॥)</p> <p>मियापुत्ते महिंइड्ढए ।
सामण्णं च पुराकयं ॥</p> <p>रज्जंतो संजमम्मि य ।
इमं वयणमब्बवी ॥</p> |
|---|--|

१. उण्णंदमाणे पासाए (चू)

२. कीलिए (ऋ) ।

३. पेहइ (बृ) ।

४. कोष्ठकवर्ती श्लोक : चूणो वृत्तो सर्वायं-
सिद्धयां सुखबोधयां च नास्ति व्याख्यातः ।
'आ, इ' संकेतितदशयोरपि नोपलभ्यते ।

१०. सुयाणि मे पंच महव्वयाणि नरएसु दुक्खं च तिरिक्खजोणिसु ।
निव्विण्णकामो मिं महण्णवाओ अणुवाणह पव्वइस्सामि अम्मो ! ॥
११. अम्मताय ! मए भोगा भुत्ता विसफलोवमा ।
पच्छा कडुधविवागा अणुबंधदुहावहा ॥
१२. इमं सरीरं अणिच्चं असुइं असुइसंभवं ।
असासयावासमिणं दुक्खकेसाण भायणं ॥
१३. असासए^१ सरीरम्मि रइं नोवलभामहं ।
पच्छा पुरा व चइयव्वे^२ फेणबुब्बुयसन्निभे ॥
१४. माणुसत्ते असारम्मि वाहीरोगाण आलए ।
जरामरणधत्थम्मि खणं पि न रमामहं ॥
१५. जम्मं दुक्खं जरा दुक्खं रोगा य मरणाणि य ।
अहो ! दुक्खो हु संसारो जत्थ कीसंति जंतवो^३ ॥
१६. खेत्तं वत्थुं हिरण्णं च पुत्तदारं च बंधवा^४ ।
चइत्ताणं इमं देहं गंतव्वमवसस्स मे ॥
१७. जहा किपागफलाणं परिणामो न सुंदरो ।
एवं भुत्ताण भोगाण परिणामो न सुंदरो ॥
१८. अट्ठाणं जो महंतं तु अपाहेओ पव्वज्जई ।
गच्छंतो सो दुही होइ छुहातण्हाए पीडिओ ॥
१९. एवं धम्मं अकाऊणं जो गच्छइ परं भवं ।
गच्छंतो सो दुही होइ वाहीरोगेहि पीडिओ ॥
२०. अट्ठाणं जो महंतं तु सपाहेओ पव्वज्जई ।
गच्छंतो सो सुही होइ छुहातण्हाविवज्जिओ ॥
२१. एवं धम्मं पि काऊणं जो गच्छइ परं भवं ।
गच्छंतो सो सुहा होइ अप्पकम्मे अवेयणे ॥
२२. जहा गेहे पलित्तम्मि तस्स गेहस्स जो पहू ।
सारभंडाणि नीणेइ असारं अवउज्जइ ॥
२३. एवं लोए पलित्तम्मि जराए मरणेण य ।
अप्पाणं तारइस्सामि तुब्भेहि अणुमन्निओ ॥
२४. तं बित्तम्मापियरो^५ सामण्णं पुत्त ! दुच्चरं ।
मुणाणं तु सहस्साइं धारेयव्वाइं भिक्खुणो^६ ॥

१. ह्मि (स) ।

२. आसासए (अ, उ) ।

३. जहियव्वे (चू) ।

४. जन्तुणो (आ, ऋ); पाणिणो (उ, स) ।

५. बंधवं (उ) ।

६. बित्त + अम्मापियरो = बित्तम्मापियारो ।

७. भिक्खुणा (बू); भिक्खुणो (बूपा) ।

२५. समया सव्वभूएसु पाणाइवायविरई	सत्तुमित्तेसु वा जगे । जावज्जीवाए दुक्करा ^१ ॥
२६. निच्चकालप्पमत्तेण ^२ भासियव्वं हियं सच्चं	मुसावायविवज्जणं । निच्चाउत्तेण दुक्करं ॥
२७. दंतसोहणमाइस्स अणवज्जेसणिज्जस्स	अदत्तस्स विवज्जणं । गेणहणा अवि दुक्करं ॥
२८. विरई अबंभचेरस्स उगं महव्वयं बंभं	कामभोगरसण्णुणा । धारेयव्वं सुदुक्करं ॥
२९. घणघन्नपेसवग्गेसु सव्वारंभपरिच्चाओ	परिग्गहविवज्जणं ^३ । निम्ममत्तं सुदुक्करं ॥
३०. चउव्विहे वि आहारे सन्निहीसंचओ चेव	राईभोयणवज्जणा । वज्जेयव्वो सुदुक्करो ^४ ॥
३१. छुहा तण्हा य सीउण्हं अक्कोसा दुक्खसेज्जा य	दंसमसगवेयणा । तणफासा जल्लमेव य ॥
३२. तालणा तज्जणा चेव दुक्खं भिक्खायरिया	वहबंघपरीसहा । जायणा य अलाभया ॥
३३. कावोया जा इमा वित्ती दुक्खं बंभवयं घोरं	केसलोओ य दारुणो । धारेउं अ महप्पणो ॥
३४. सुहोइओ तुमं पुत्ता ! न हु सी पभू तुमं पुत्ता !	सुकुमालो सुमज्जिओ । सामण्णमणुपालिउं ^५ ॥
३५. जावज्जीवमविस्सामो गुरुओ लोहभारो व्व	गुणाणं तु महाभरो । जो पुत्ता ! होइ दुव्वहो ॥
३६. आगासे गंगसोउ व्व बाहाहिं सागरो चेव	पडिसोओ व्व दुत्तरो । तरिव्वो गुणोयहो ॥
३७. वालुयाकवले ^६ चेव असिघारागमणं चेव	निरस्साए उ ^७ संजमे । दुक्करं चरिउं तवो ॥
३८. अहीवेगंतदिट्ठीए जवा लोहमया चेव	चरित्ते पुत्त ! दुच्चरे । चावेयव्वा सुदुक्करं ॥
३९. जहा अग्गिसिहा दित्ता तह दुक्करं करेउं जे	पाउं होइ सुदुक्करं ^८ । तारुण्णे समणत्तणं ॥

१. दुक्करं (बृ, सु) ।

२. निच्चकाल + अप्पमत्तेण = निच्चकालप्प-
मत्तेण ।

३. °विवज्जणा (आ, इ, ऋ) ।

४. सुदुक्करं (उ) ।

५. °पालिया (अ, आ, इ, उ, सु) ।

६. °कवला (अ) ।

७. व (उ) ।

८. सुदुक्करा (बृपा) ।

४०. जहा दुक्खं भरेउं जे होइ वायस्स कोत्थलो ।
तहा दुक्खं करेउं जे कोवेणं समणत्तणं ॥
४१. जहा तुलाए तोलेउं दुक्करं मंदरो गिरी ।
तहा निहुयं नोसकं दुक्करं समणत्तणं ॥
४२. जहा भुयाहि तरिउं दुक्करं रयणागरो ।
तहा अणुवसंतेणं दुक्करं दमसागरो ॥
४३. भुंज माणुस्सए भोगे पंचलक्खणए तुमं ।
भुत्तभोगी तओ जाया ! पच्छा धम्मं चरिस्ससि ॥
४४. 'तं बितम्मापियरो'^१ एवमेयं जहा फुडं ।
इह लोए निप्पिवासस्स नत्थि किंचि वि दुक्करं ॥
४५. सारीरमाणसा चेव वेयणाओ अणंतसो ।
मए सोढाओ भीमाओ असइं दुक्खभयाणि य ॥
४६. जरामरणकंतारे चाउरंते भयागरे ।
मए सोढाणि भीमाणि जम्माणि मरणाणि य ॥
४७. जहा इहं अगणी उण्हो एत्तोणंतगणे^२ तहि ।
नरएसु वेयणा उण्हा अस्साया वेइया मए ॥
४८. जहा 'इमं इहं'^३ सीयं 'एत्तोणंतगणं तहि'^४ ।
नरएसु वेयणा सीया अस्साया वेइया मए ॥
४९. कंदंतो कंदुकुंभीसु उड्ढपाओ अहोसिरो ।
हुयासणे जलंतम्मि पक्कपुव्वो अणंतसो ॥
५०. महादवग्गिसंकासे मरुम्मि वइरवालुए ।
कलंबवालुयाए य दड्ढपुव्वो अणंतसो ॥
५१. रसंतो कंदुकुंभीसु उड्ढं बद्धो अबंधवो ।
करवत्तकरकयाईहिं छिन्नपुव्वो अणंतसो ॥
५२. अइतिक्खकंटगाइण्णे तणे सिबलिपायवे ।
खेदियं^५ पासबद्धे इढोकड्ढाहिं दुक्करं ॥
५३. महाजंतेसु उच्छू वं अरसंतो सुभेरवं ।
पीलिओ मि सकम्मेहि पावकम्मो अणंतसो ॥
५४. कूवंतो कोलसुणएहिं सामेहिं सबलेहिं य ।
पाडिओ फालिओ छिन्नो विप्फुरंतो^६ अणेगसो ॥

१. दुत्तरं (आ) ।

२. सो वे अम्मापियरो (उ, ऋ, वृपा); तो
बेंतम्मापियरो (वृपा) ।

३. इत्तोणंतगुणा (वृपा) ।

४. इहं इमं (उ, ऋ) ।

५. एत्तोणंतगुणा तहि (वृपा) ।

६. खेदियं (वृ) ।

७. विप्फुरंतो (अ, ऋ) ।

५५. असोहि ^१ अयसिवण्णाहि	भल्लीहि पट्टिसेहि य ।
छिन्नो भिन्नो विभिन्नो य	ओइण्णो ^२ पावकम्मुणा ॥
५६. अवसो लोहरहे जुत्तो	जलंते ^३ समिलाजुए ।
चोइओ तोत्तजुत्तेहि	रोज्भो वा जह पाडिओ ॥
५७. हुयासणे जलंतम्मि	चियासु महिसो विव ।
दड्ढो पक्को य अवसो	पावकम्मेहि पाविओ ॥
५८. बला संडासतुडेहि	लोहतुंडेहि पक्खिहि ।
विलुत्तो विलवंतो हं	ढंक्कगिद्धेहिणंतसो ॥
५९. तण्हाकिलंतो धावंतो	पत्तो वेयरणि नदि ।
जलं 'पाहि ति' ^४ चितंतो	खुरधाराहि विवाइओ ^५ ॥
६०. उण्हाभित्तो संपत्तो	असिपत्तं महावणं ।
असिपत्तेहि पडंतैहि	छिन्नपुक्खो अणंगसो ^६ ॥
६१. मुगगरेहि मुसढीहि	सूलेहि मुसलेहि य ।
गयासं भग्गत्तेहि	पत्तं दुक्खं अणंतसो ॥
६२. खुरेहि तिक्खधारेहि ^७	छुरियाहि ^८ कप्पणीहि य ।
कप्पिओ फालिओ छिन्नो	उक्कत्तो ^९ य अणंगसो ^{१०} ॥
६३. पासेहि कूडजालेहि	मिओ वा अवसो अहं ।
वाहियो ^{११} बद्धरुद्धो अ	बहुसो ^{१२} चैव विवाइओ ॥
६४. गलेहि मगरजालेहि	मच्छो वा अवसो अहं ।
उल्लिओ ^{१३} फालिओ गहियो	मारिओ य अणंतसो ॥
६५. वोदंसएहि ^{१४} जालेहि	लेप्पाहि सउणो विव ।
गहियो लग्गो ^{१५} बद्धो य	मारिओ य अणंतसो ॥
६६. कुहाडफरमुमाईहि	वड्ढईहि दुमो विव ।
कुट्टिओ फालिओ छिन्नो	तच्छिओ य अणंतसो ॥
६७. चवेडमुट्टिमाईहि	कम्मारेहि अयं पिव ।
ताडिओ कुट्टिओ भिन्नो	चुण्णिओ य अणंतसो ॥
६८. तत्ताइं तंबलोहाइं	तउयाइं सीसयाणि य ।
पाइओ कलकलंताइं	आरसंतो सुभेरवं ॥

१. अरसाहि (बृ); असोहि (बृपा) ।

२. उववण्णो (ऋ) ।

३. जलंत (बृपा) ।

४. पाहं ति (बृ) ।

५. विपाडिओ (बृ); विवाइओ (बृपा) ।

६, १० —अणंतसो (उ, ऋ) ।

७. तिक्ख-दाढेहि (उ) ।

८. छुरीहि (ऋ) ।

९. उक्कत्तो (बृ); उक्कत्तो (बृपा, सु) ।

११. गहियो (बृपा) ।

१२. विवसो (उ, ऋ) ।

१३. अल्लिओ (उ, ऋ) ।

१४. वीसंदेहि (उ); वीसंदएहि (इ) ।

१५. भग्गो (अ) ।

६९. तुहं पियाइं मंसाइं खंडाइं सोल्लगाणि य ।
खाविओ मिं समंसाइं अग्गिक्कणाइं णेगसो ॥
७०. तुहं पिया सुरा सीहू मेरओ य महुण्णि य
पाइओ^१ मि जलंतोओ वसाओ रुहिराणि य ॥
७१. निच्चं^२ भीएण तत्थेण दुहिएण वहिएण य ।
परमा दुहसंबद्धा वेयणा वेइया मए ॥
७२. तिक्कचंडप्पगाढाओ घोराओ अइदुस्सहा ।
मह्भयाओ^३ भीमाओ नरएसु वेइया मए ॥
७३. जारिसा माणुसे लोए ताया ! दोसंति वेयणा ।
एत्तो^४ अणंतगुणिया नरएसु दुक्खवेयणा ॥
७४. सव्वभवेसु अस्साया वेयणा वेइया मए ।
निमेसंतरमित्तं पि जं साया नत्थि वेयणा ॥
७५. तं वित्तम्मापियरो छेदणं पुत्त ! पव्वया ।
नवरं पुण सामण्णे दुक्खं निप्पडिकम्मया ॥
७६. सो वित्तम्मापियरो ! एवमेयं जहाफुडं ।
पडिकम्मं को कुणई अरण्णे मियपक्खिणं ? ॥
७७. एगभूओ अरण्णे वा जहा उ चरई मिगो ।
एवं धम्मं चरिस्सामि संजमेण तवेण य ॥
७८. जया मिगस्स आयंको महारण्णम्मि जायई ।
अच्छंतं रुक्खमूलम्मि को णं ताहे तिग्गिच्छई^६ ? ॥
७९. को वा से ओसहं देई ? को वा से पुच्छई सुहं ? ।
को से भत्तं च पाणं च^७ आहरित्तु पणामए ! ॥
८०. जया य से सुही होइ तथा गच्छइ गोयरं ।
भत्तपाणस्स अट्टाए वल्लराणि सराणि य ॥
८१. खाइत्ता पाणियं पाउं वल्लरेहिं सरेहि वा ।
मिगचारियं चरित्ताणं गच्छई मिगचारियं ॥
८२. एवं समुट्ठिओ भिक्खू एवमेव अणेगओ^८ ।
मिगचारियं चरित्ताणं उड्ढं पक्कमई विसं ॥

१. वि (ऋ) ।

२. पज्जितो (बु) ।

३. निच्च (अ, ऋ) ।

४. महालया (बुपा) ।

५. तत्तो (अ); इत्तो (उ, ऋ) ।

६. विग्गिच्छई (उ); चिग्गिच्छई (ऋ) ।

७. वा (ऋ) ।

८. अणेगसो (अ, ऋ); अणिएयणे (बुपा) ।

८३. जहा मियो एग अणेगचारी अणेगवासे धुवगोयरे य ।
एवं मुणी गीयरियं पविट्टे नो हीलए नो वि य खिसएज्जा ॥
८४. मियचारियं चरिस्सामि एवं पुत्ता ! जहासुहं ।
अम्मापिऊहिणुण्णाओ^१ जहाइ उवहिं तओ ॥
८५. मियचारियं चरिस्सामि सब्बदुक्खविमोक्खणि ।
तुब्भेहिं अम्मणुण्णाओ^२ गच्छ पुत्त ! जहासुहं ॥
८६. एवं सो अम्माणियरो अणुमाणित्ताण बहुविहं ।
ममत्तं छिदई ताहे महानागो व्व कंचुयं ॥
८७. इड्ढि^३ वित्तं च मित्ते य पुत्तदारं च नायओ ।
रेणुयं व पडे लग्गं निद्धणित्ताण निग्गओ ॥
८८. पंचमहव्वयजुत्तो पंचसमिओ तिगुत्तिगुत्तो य ।
सन्निभतरबाहिरओ तवोकम्मंसि उज्जुओ ॥
८९. निम्ममो निरहंकारो निस्संगो चत्तगारवो ।
समो य सब्बभूएसु तसेसु थावरेसु य ॥
९०. लाभालाभे सुहे दुक्खे जीविए मरणे तथा ।
समो निदापसंसासु तथा माणावमाणओ ॥
९१. गारवेसु कसाएसु दंडसल्लभएसु य ।
नियत्तो हाससोगाओ अनियाणो अबंधणो ॥
९२. अणिसिओ इहं लोए परलोए अणिसिओ ।
वासीचंदणकणो य असणे अणसणे तथा ॥
९३. अप्पसत्थेहिं दारेहिं सब्बओ पिहियासवे ।
अज्जप्पज्जमाणजोगेहिं पसत्थदमसासणे ॥
९४. एवं नाणेण चरणेण दंसणेण तवेण य ।
भावणाहिं 'य सुद्धाहिं'^४ सम्मं भावेत्तु अप्पयं ॥
९५. बहुयाणि उ^५ वासाणि सामण्णमणुपालिया ।
मासिएण उ^५ भत्तेण सिद्धिं पत्तो अणुत्तरं ॥
९६. एवं करंति संबुद्धा^५ पंडिया पविद्यक्खणा ।
विणियट्ठंति भोगेसु मियापुत्ते जहारिसी^५ ॥

१. अम्मापिऊहिं + अणुण्णाओ = अम्मापिऊ-
हिणुण्णाओ ।

२. अम्म ! + अणुण्णाओ = अम्मणुण्णाओ ।

३. इड्ढी (उ, ऋ) ।

४. विसुद्धाहिं (बृ, सु) ।

५. ओ (उ); अ (ऋ) ।

६. य (अ) ।

७. संपन्ना (उ, बृ) ।

८. जहामिसी (बृ, सु) ।

६७. महापभावस्स महाजसस्स मियाइ पुत्तस्स निसम्म भासियं ।
 तवप्पहाणं चरियं^१ च उत्तमं गइप्पहाणं च तिलोगविस्सुयं ॥
६८. वियाणिया दुक्खविवद्धणं धणं ममत्तबंधं च महब्भयावहं ।
 सुहावहं धम्मधुरं अणुत्तरं धारेह निव्वाणगुणावहं^२ महं ॥
 —ति बेमि ॥

१. चरित्तं (अ) ।

२. नेव्वाणुं (अ) ।

विसद्वमं अज्भयणं महानियंठिज्जं

१. सिद्धाणं नमो किञ्चा संजयाणं च भावओ ।
अत्थधम्ममगइं^१ तच्चं अणुसट्ठि सुणेह मे ॥
२. पभूयरयणो राया सेणिओ मगहाहिवो ।
विहारजत्तं निज्जाओ मंडिकुच्छिसि चेइए ॥
३. नाणादुमलयाइण्णं नाणापक्खिनिसेवियं ।
नाणाकुसुमसंछन्नं उज्जाणं नंदणोवमं ॥
४. तत्थ सो पासइ साहुं संजयं सुसमाहियं ।
निसन्नं रुक्खमूलम्मि सुकुमालं सुहोइयं ॥
५. तस्स रूवं तु पासित्ता राइणो तम्मि संजए ।
अच्चंतपरमो आसी अउलो रूवविम्हओ ॥
६. अहो ! वण्णो अहो ! रूवं अहो ! अज्जस्स सोमया ।
अहो ! खंती अहो ! पुत्ती अहो ! भोगे असंगया ॥
७. तस्स पाए उ वंदित्ता काऊण य पयाहिणं ।
नाइदूरमणासन्ने^२ पंजली पडिपुच्छई ॥
८. तरुणो सि अज्जो ! फव्वइओ भोगकालम्मि संजया ।
'उवट्ठिओ' सि सामण्णे एयमट्ठं सुणेमि ता ॥
९. अणाहो मि महाराय ! नाहो मज्झ न विज्जई ।
अणुकंपगं सुहिं वावि 'कंचि नाभिसमेमहं'^४ ॥
१०. तओ सो पहसिओ राया सेणिओ मगहाहिवो ।
एवं ते इड्ढिमंतस्स कहं नाहो न विज्जई ॥
११. होमि नाहो भयंताणं भोगे भुंजाहि संजया ! ।
मित्तनाईपरिवुडो माणूस्सं खु सुदुल्लहं ॥

१. °गतं (अ) ; °मइं (बृपा) ।

२. निसण्णो नाइदूरमि (आ) ।

३. उवहितो (बृपा) ।

४. कंचीनाहि तुमे महं (बृ, सु) ; कंची नाभिस-
मेमहं (बृपा) ; नाभिसमेम + अहं = नाभि-
समेमहं ।

१२. अप्पणा वि अणाहो सि सेणिया ! मगहाहिवा ! ।
 अप्पणा अणाहो संतो कहं' नाहो भविस्ससि ? ॥
१३. एवं वुत्तो नरिदो सो सुसंभंतो सुविम्हो ।
 वयणं अस्सुयपुव्वं साहुणा विम्हयन्निओ' ॥
१४. अस्सा हत्थी मणुस्सा मे पुरं अंतेउरं च मे ।
 भुंजामि माणुसे भोगे' आणाइस्सरियं च मे ॥
१५. एरिसे संपयग्गम्मि' सव्वकामसमप्पिए ।
 कहं अणाहो भवइ ? 'मा हु भंते ! मुसं वए' ॥
१६. न तुमं जाणे अणाहस्स अत्थं 'पोत्थं व' पत्थिवा ! ।
 जहा अणाहो भवई सणाहो वा नराहिवा ! ॥
१७. सुणेह मे महाराय ! अव्वक्खित्तेण' चयसा ।
 जहा अणाहो भवई जहा मे य पवत्तियं ॥
१८. कोसंबी नाम नयरी पुराणपुरभेयणी' ।
 तत्थ आसी पिया मज्झ पभूयघणसंचओ ॥
१९. पढमे वए महाराय ! अउला मे अच्छिवेयणा ।
 अहोत्था विउलो' दाहो 'सव्वंगेसु य' पत्थिवा ॥
२०. सत्थं जहा परमतक्खं सरीरविवरंतरे' ।
 पवेसेज्ज' अरी कुद्धो एवं मे अच्छिवेयणा ॥
२१. तियं मे अंतरिच्छं च उत्तमंगं च पीडई ।
 इंदासणिसमा घोरा वेयणा परमदारुणा ॥
२२. उवट्टिया मे आयरिया विज्जामंततिगिच्छगा' ।
 'अधीया' सत्थकुसला' मंतमूलविसारया ॥
२३. ते मे तिगिच्छं कुव्वंति चाउप्पायं जहाहियं ।
 न य दुक्खा विमोयंति एसा मज्झ अणाहया ॥

१. कस्स (आ) ।

२. विम्हियन्निओ (अ, उ, ऋ) ।

३. लोए (अ) ।

४. संपयायम्मि (बृपा) ।

५. भंते ! मा हु मुसं वए (बृपा) ।

६. पोत्थं च (अ) ; उत्थं व (बृ) ; पोत्थं व (बृपा) ।

७. अविक्खित्तेण (ऋ) ।

८. नगराण पुडभेयणं (बृपा) ।

९. तिउलो (बृ) ; विउलो (बृपा) ।

१०. सव्वगत्तेसु (बृ) ; सव्वंगेसु य (बृपा) ।

११. सरीरबीय अंतरे (बृपा) ।

१२. आविलिज्ज (उ, ऋ, बृपा) ।

१३. विगिच्छगा (ऋ) ।

१४. अधीया (अ) ।

१५. नाता सत्थत्थ कुसला (बृपा) ।

२४. पिया मे सब्बसारं पि दिज्जाहि मम कारणा ।
न य दुक्खा^१ विमोएइ^२ एसा मज्झ अणाहया ॥
२५. माया य^३ मे महाराय ! पुत्तसोगदुहट्टिया^४ ।
न य दुक्खा विमोएइ एसा मज्झ अणाहया ॥
२६. भायरो^५ मे महाराय ! सगा जेट्टकणिट्टया ।
न य दुक्खा^६ विमोयंति एसा मज्झ अणाहया ॥
२७. भइणीओ मे महाराय ! सगा जेट्टकणिट्टया ।
न य दुक्खा^७ विमोयंति एसा मज्झ अणाहया ॥
२८. भारिया मे महाराय ! 'अणुरत्ता अणुव्वया'^८ ।
अंसुपुण्णेहि नयणेहि उरं मे परिसिचई ॥
२९. अन्नं पाणं च ण्हाणं च गंधमल्लविलेवणं ।
'मए नायमणायं वा'^९ सा बाला नोवभुंजई ॥
३०. खणं पि मे महाराय ! पासाओ वि^{१०} न फिट्टई ।
न य दुक्खा विमोएइ एसा मज्झ अणाहया ॥
३१. तओ हं एवमाहंसु दुक्खमा हु पुणो पुणो ।
वेयणा अणुभविउं जे संसारम्मि अणतए ॥
३२. सइ^{११} च जइ मुन्चेज्जा वेयणा विउला इओ ।
खंतो दंतो निरारंभो पव्वए^{१२} अणगारियं ॥
३३. एवं च चित्तइत्ताणं पसुत्तो मि नराहिवा ! ।
परियट्टंतीए राईए वेयणा मे खयं गया ॥
३४. तओ कल्ले पभायम्मि आपुच्छित्ताण बंधवे ।
खंतो दंतो निरारंभो पव्वइओऽणगारियं ॥
३५. ततो हं नाहो जाओ अप्पणो य परस्स य ।
सव्वेसि चैव भूयाणं तसाण थावराण य ॥
३६. अप्पा नई वेयरणी अप्पा मे कूडसामली ।
अप्पा कामदुहा धेणू अप्पा मे नंदणं वणं ॥
३७. अप्पा कत्ता विकत्ता य दुहाण य सुहाण य ।
अप्पा मित्तममित्तं च दुप्पट्टियसुपट्टिओ ॥

१. दुक्खाउ (उ); दुक्खाओ (ऋ) अग्नेपि ।

२. विमोयंति (वृ) सर्वत्र ।

३. वि (उ) ।

४. °दुहट्टिया (वृषा) ।

५. भाया (उ) ।

६,७. दुक्खाउ (उ); दुक्खाओ (ऋ) ।

८. अणुरत्तमणुव्वया (उ, ऋ); अणुत्तरमणुव्वया (वृषा) ।

९. तारिसं रोममावण्णे (वृषा) ।

१०. य (अ, आ, उ) ।

११. सइयं (अ); सयं (उ, वृ) ।

१२. पव्वइए (उ) ।

३८. इमा हु अन्ना वि अणाहया निवा ! तमेगचित्तो निहुओ सुणेहि ।
नियंठधम्मं लहियाण वी जहा सोयंति एगे बहुकायरा नरा ॥
३९. जो पव्वइत्ताण महव्वयाइं सम्मं तो फासयई^१ पमाया ।
अनिग्गहप्पा य रसेसु गिद्धे न मूलओ छिदइ बंधणं से ॥
४०. आउत्तया जस्स न अत्थि काइ इरियाए भासाए तहेसणाए ।
आयाणनिक्खेवदुगुंछणाए न वीरजायं^२ अणुजाइ मग्गं ॥
४१. चिरं पि से मुंडसई भवित्ता अथिरव्वए तवनियमेहि भट्टे ।
चिरं पि अप्पाण किलेसइत्ता न पारए होई हु संपराए ॥
४२. 'पोल्ले व'^३ मुट्ठी जह से असारे अयंतिए कूडकहावणे वा ।
राढामणी वेरुलियप्पगासे अमहग्घए होइ य जाणएसु ॥
४३. कुसीललिगं इह धारइत्ता इसिज्जयं जीविय वूहइत्ता ।
असंजए संजयलप्पमाणे^४ विणिघायमागच्छइ से चिरं पि ॥
४४. 'विसं तु पीयं'^५ जह कालकूडं हणाइ सत्थं जह कुग्गहीयं ।
'एसे व'^६ धम्मो विसओववन्नो हणाइ वेयान इवाविबन्नो ॥
४५. जे लक्खणं सुविण पउंजमाणे निमित्ताकोऊहलसंपगाढे ।
कुहेडविज्जासवदारजीवी न गच्छई सरणं तम्मि काले ॥
४६. तमंतमेणेव उ से असोले सया दुही विप्परियासुवेइ^७ ।
संघावई नरगतिरिक्खजोणि मोणं विराहेत्तु असाहरुवे ॥
४७. उहेसियं कीयगडं नियागं न मुंचई किचि अणेसणिज्जं ।
अग्गी विवा सव्वभक्खी भवित्ता इओ चुओ गच्छइ कट्टु पावं ॥
४८. न तं अरी कंठछेत्ता करेइ जं से करे अप्पणिया दुरप्पा^८ ।
से नाहिई मच्चुमुहं तु पत्ते पच्छाणुतावेण दयाविहूणो ॥
४९. निरट्टिया नग्गरुई उ तस्म जे उत्तामट्ठं विवज्जासमेई ।
इमे वि से नत्थि परे वि लोए दुहओ वि से भिज्जइ तत्थ लोए ॥
५०. एमेवहाछंदकुसीलरूवे^९ मग्गं विराहेत्तु जिणुत्तमाणं ।
कुररी विवा भोगरसाणुगिद्धा निरट्टसोया परियावमेई ॥

१. फासइ (उ, ऋ) ।

२. धीरजायं (सु) ।

३. पोल्लार (बृपा) ।

४. संजयलाभमाणे (बृपा) ।

५. विसं पिवित्ता (अ, आ) ; विसं पिवंती (बृ) ।

६. एसो वि (अ) ; एसो व (उ) ।

७. इवाविबंधणो (बृपा)

८. समेइ (अ) ।

९. दुरप्पया (ऋ) ।

१०. एमेव + अहाछंद° = एमेवहाछंद° ।

५१. सोच्चाण मेहावि सुभासियं इमं अणुसासणं नाणगुणोद्वेयं ।
मगं कुसीलाण जहाय सव्वं महानियंठाण वए पहेणं ॥
५२. चरित्तमायारगुणान्निणं तओ अणुत्तरं संजम पालियाणं ।
निरासवे संखवियाण कम्मं उवेइ ठाणं विउलुत्तमं ध्रुवं ॥
५३. एवुग्गदते वि महात्तवोधणे महामुणी महापइष्णे महायसे ।
महानियंठिज्जमिणं महासुयं से काहए महया वित्थरेणं ॥
५४. तुट्ठो य सेणिओ राया इणमुदाहु कयंजली ।
अणाहत्तं जहाभूयं सुट्ठु मे उवदंसियं ॥
५५. तुज्जं सुलद्धं खुं मणुस्सजम्मं लाभा सुलद्धा य तुमे महेसी ! ।
तुब्भे सणाहा य सव्वधवा य जं मे ठिया मग्गे जिणुत्तमाणं ॥
५६. तं सि नाहो अणाहाणं सव्वभूयाण संजया ! ।
खामेमि ते महाभाग ! इच्छामि अणुसासिउं ॥
५७. पुच्छऊण मए तुब्भं भाणविग्घो उं जो कओ ।
निमंतिओं य भोगेहि तं सव्वं मरिसेहि मे ॥
५८. एवं थुणित्ताण स रायसीहो अणगारसीहं परमाइ भत्तिए ।
'सओरोहो य सपरियणो य' घम्माणुरत्तो विमलेण चेयसा ॥
५९. ऊससियरोमकूवो काऊण य पयाहिणं ।
अभिवांदेऊण सिरसा अइयाओं नराहिवो ॥
६०. इयरो वि गुणसमिद्धो तिगुत्तिगुत्तो तिदंडविरओ य ।
विहग इव विट्पमुक्को विहरइ वसुहं विगयमोहो ॥
—त्ति बेमि ॥

१. °गुणत्तिए (अ) ।

२. अ (ऋ) ।

३. निमंतिया (अ, आ, इ, उ) ।

४. सओरोहो सपरियणो सबंधवो (अ, आ, इ) ।

५. आइयो (उ) ।

एगविसइमं अज्भयणं समुद्दपालीयं

१. चंपाए पालिए नाम
महावीरस्स भगवओ	सावए आसि वाणिए ।
सीसे सो उ महप्पणो ॥
२. निग्गथे पावयणे
पोएण ववहरंते	सावए से विकोविए ।
पिहुंडं नगरमाणए ॥
३. पिहुंडे ववहरंतस्स
तं ससत्तं पइग्गज्झ	वाणिओ देइ धूरं ।
सदेसमह पत्थिओ ॥
४. अह पालियस्स घरणी
अह 'दारए तहि' ^१ जाए	समुद्धमि पसवई ।
समुद्दपालि त्ति नामए ॥
५. खेमेण आगए चंपं
संवड्ढई घरे तस्स	सावए वाणिए घरं ।
दारए से सुहोइए ॥
६. बावत्तरि कलाओ य
जोव्वणेण य संपन्ने ^२	सिक्खए ^३ नोइकोविए ।
सुरूवे पियदंसणे ॥
७. तस्स ह्ववइं भज्जं
पासाए कीलए रम्मे	पिया आणेइ रुविणि ।
देवो दोगुंदओ जहा ॥
८. अह अन्नया कयाई
वज्झमंडणसोभागं	पासायालीयणे ठिओ ।
वज्झं पासइ वज्झमं ॥
९. तं पासिऊण संविग्गे ^४
अहोसुभाण ^५ कम्मणं	समुद्दपालो इणमब्बवी ।
निज्जाणं पावगं इमं ॥
१०. संबुद्धो सो तहि भगवं
आपुच्छडम्मपियरो	परं ^६ संवेगमागओ ।
पव्वए ^७ अणमारियं ॥

१. बालए^० (उ); बालए तम्मि (ऋ) ।

२. सिक्खिए (उ, ऋ, वृ); सिक्खिए (वृपा) ।

३. अप्फुण्णे (वृ); सम्पन्ने (वृपा) ।

४. संवेगं (उ, ऋ, वृ) ।

५. अहो+असुभाण = अहोसुभाण ।

६. परम (उ) ।

७. पव्वइए (उ) ।

११. 'जहित्तु संगं च' महाकिलेसं महंतमोहं कसिणं भयावहं ।
परियायधम्मं चभिरायएज्जा' वयाणि सीलाणि परीसहे य ॥
१२. अहिंस सच्चं च अतेणगं च ततो य 'बभं अपरिग्गहं च' ।
पडिवज्जिया पंच महव्वयाणि चरिज्ज घम्मं जिणदेसियं विऊ ॥
१३. सव्वेहि भूएहि दयाणुकंपी' खतिवस्समे संजयवभयारी ।
सावज्जजोगं परिवज्जयतो चरिज्ज भिक्खू सुसमाहिडांए ॥
१४. कालेण कालं विहरेज्ज रट्ठे' बलाबलं जाणिय अप्पणो य' ।
सीहो व सहेण न संतसेज्जा वयजोग सुच्चा न असव्वममाहु ॥
१५. उवेहमाणो उ परिव्वएज्जा पियमप्पियं सव्व तित्तिक्खएज्जा ।
न सव्व सव्वत्थभिरायएज्जा न यावि पूयं गरहं च संजए ॥
१६. अणेगछंदा इह' माणवेहि जे भावओ संपगरेइ' भिक्खू ।
भयभेरवा तत्थ उइति' भीमा दिव्वा मणुस्सा अदुवा तिरिच्छा ॥
१७. परीसहा दुव्विसहा अणेगे सीयंति जत्था बहुकायरा नरा ।
से तत्थ पत्ते न वहिज्ज भिक्खू संगामसीसे इव नागराया ॥
१८. सीओसिणा दंसमसा य फासा आयंका विविहा फुसंति देहं ।
अकुक्कुओ' तत्थहियासएज्जा' रयाइ' खेवेज्ज पुरेकडाइं ॥
१९. पहाय रागं च तहेव दोसं मोहं च भिक्खू सययं वियक्खणो ।
मेरु व्व वाएण अकंपमाणो परीसहे आयगुत्ते सहेज्जा ॥
२०. अणुन्नए नावणए महेसी न यावि पूयं गरहं च संजए ।
स उज्जुभावं पडिवज्ज संजए निव्वाणमग्गं विरए उवेइ ॥
२१. अरइरइसहे पहीणसंथवे विरए आयहिए पहाणवं ।
परमट्टपएहि चिट्ठई च्छिन्नसोए अममे अकिचणे ॥
२२. विवत्तलयणाइ भाएज्ज ताई' निरोवलेवाइ असंथडाइं ।
इसीहि चिण्णाइ महायसेहि काएण फासेज्ज परीसहाइं ॥

१. जहित्तु संगंथ (सु); जहित्तु सग्गंथ (वृ);
जहित्तु संगं च, जहाय संगं च (वृपा);
जहित्तुसग्गंथ (चू) ।
२. भयाणगं (वृ, चू) ।
३. च + अभिरायएज्जा = चभिरायएज्जा ।
४. अब्बंभ परिग्गहं च (वृपा) ।
५. दयाणुकंपी (वृपा) ।
६. रिट्ठे (ऋ) ।

७. उ (अ) ।
८. मिह (वृ) ।
९. सोपगरेइ (वृ) ।
१०. उवेन्ति (वृपा) ।
११. अकक्करे (वृपा, चू) ।
१२. तत्थ + अहियासएज्जा = तत्थहियासेज्जा ।
१३. रज्जाइं (उ) ।
१४. ताया (ऋ) ।

२३. सण्णाणनाणोवगए^१ महेसी अणुत्तरे चरिउं धम्मसंचयं ।
अणुत्तरे^२ नाणधरे जसंसी ओभासई सूरिए वंतलिवखे^३ ॥
२४. दुविहं खवेऊण य पुण्णपावं निरंगणे^४ सव्वओ विप्पमुक्के ।
तरित्ता समुद्धं व महाभवोघं समुद्दपाले 'अपुणागमं गए'^५ ॥
—त्ति बेमि ॥

१. सण्णाइणं^० (ऋ); सनाणं^० (वृ); सन्नाणं^०
(बृपा) ।

२. गुणुत्तरे (बृपा) ।

३. वंतलिवखं (अ) ।

४. निरंजणे (वृ); निरंगणे (बृपा) ।

५. ०गइं गउ (अ, ऋ, सु, चू) ।

बाइसमं अज्भयणं रहनेमिज्जं

१. सोरियपुरंमि नयरे आसि राया महिड्ढए ।
वसुदेवे त्ति नामेणं रायलक्खणसंजुए ॥
२. तस्स भज्जा दुवे आसी रोहिणी देवई तथा ।
तासि दोण्हं पि दो पुत्ता इट्टा रामकेसवा ॥
३. सोरियपुरंमि नयरे आसि राया महिड्ढए ।
समुद्विजए नामं रायलक्खणसंजुए ॥
४. तस्स भज्जा सिवा नाम तीसे पुत्तो महायसो ।
भगवं अरिट्टनेमि त्ति लोगनाहे दमीसरे ॥
५. सोरिट्टनेमिनामो उ लक्खणस्सरसंजुओ ।
अट्टसहस्सलक्खणधरो गोयमो कालगच्छवी ॥
६. वज्जरिसहसंघयणो समचउरंसो भस्सोयरो ।
तस्स राईमइं कन्नं भज्जं जायइ केसवो ॥
७. अह सा रायवरकन्ना सुसीला चारुपेहिणी ।
सव्वलक्खणसंपुत्ता विज्जुसोयामणिप्पभा ॥
८. अहाह जणओ तीसे वासुदेवं महिड्ढयं ।
इहागच्छऊ कुमारो जा से कन्नं दलाम हं ॥
९. सव्वोसहीहि ण्हविओ कयकोउयमंगलो ।
दिव्वज्जुयलपरिहिओ आभरणेहि विभूसिओ ॥
१०. मत्तं च गंघहत्थि वासुदेवस्स जेट्टगं ।
आरूढो सोहए अहियं सिरे चूडामणी जहा ॥

१. सो + अरिट्ट° = सोरिट्ट° ।

२. वंजणस्सर° (अ, बूपा) ।

३. °संपन्ना (उ, ऋ) ।

४. विभूसई (ऋ) ।

५. °हत्थि च (अ, आ, इ, उ) ।

११. 'अह ऊसिएण' छत्तेण चामराहि य सोहिए ।
दसारचक्केण य सो सव्वओ परिवारिओ ॥
१२. चउरंगिणीए सेनाए रइयाए जहक्कमं ।
तुरियाण सन्निनाएण दिव्वेण गगणं फुसे ॥
१३. एयारिसीए इड्डीए जुईए उत्तिमाए य ।
नियगाओ भवणाओ निज्जाओ वण्हिपुंगवो ॥
१४. अह सो तत्थ निज्जंतो दिस्स पाणे भयद्दुए ।
वाडैहि पंजरेहि च सन्निरुद्धे^१ सुदुक्खिए ॥
१५. जीवियंतं तु संपत्ते मंसट्ठा भक्खियव्वए ।
पासेत्ता से महापण्णे सारहि इणमन्नवो ॥
१६. कस्स अट्ठा 'इमे पाणा'^२ एए सव्वे सुहेसिणो ।
वाडैहि पंजरेहि च सन्निरुद्धा य अच्छ्हिहि ? ॥
१७. अह सारही तओ भणइ एए भद्दा उ पाणिणो ।
तुज्झं विवाहकज्जमि भोगावेउं बहुं जणं ॥
१८. सोऊण तस्स^३ वयणं बहुपाणिविणासणं^४ ।
चित्तेइ से महापण्णे साणुक्कोसे जिएहि उ ॥
१९. जइ मज्झ कारणे एए 'हम्मिहिति बहु'^५ जिया ।
न मे एयं तु निस्सेसं परलोगे भविस्सई ॥
२०. सो कुंडलाण ज्यलं सुत्तगं च महायसो ।
आभरणाणि य सव्वाणि^६ सारहिस्स पणामए ॥
२१. मणपरिणामे य कए देवा य जहोइयं समोइण्णा^७ ।
सव्वइड्डीए सपरिसा निक्खमणं तस्स काउं जे ॥
२२. देवमणुस्सपरिवुडो सीयारयणं^८ तओ समारूढो ।
निक्खमिय वारगाओ रेवययंमि द्विओ भगवं ॥
२३. उज्जाणं संपत्तो ओइण्णो उत्तिमाओ सीयाओ^९ ।
साहस्सीए परिवुडो अह निक्खमई उ चित्ताहि ॥

१. से ओसिएण (वृषा) ।

२. बद्धरुद्धे (वृषा) ।

३. बहुपाणे (वृषा) ।

४. तस्स सो (उ, ऋ) ।

५. बहुपाणं (वृ) ।

६. हम्मति सुबहू (उ, ऋ, वृ) ; हम्मिहिति

वहू (वृषा) ।

७. मेगाणि (ऊ, ऋ) ।

८. समोवडिया (वृषा) ।

९. सीइया^{१०} (ऋ) ।

१०. सीइयाओ (ऋ) ।

२४. अहं से सुगंधगंधि^१ तुरियं मउयकुंचि^२ ।
सयमेव लुचई केसे पंचमृद्धीहि^३ समाहिओ ॥
२५. वासुदेवो य णं भणइ लुत्तकेसं जिइदियं ।
इच्छियमणोरहे तुरियं पावेसू^४ तं दमोसरा ! ॥
२६. नाणेणं दंसणेणं च चरित्तेण तहेव^५ य ।
खंतीए मुत्तीए^६ वड्डमाणो भवाहि य ॥
२७. एवं ते रामकेसवा दसारा य बहू जणा ।
अरिट्ठणेमि वंदित्ता अइगया बारगापुरि ॥
२८. सोऊण रायकन्ना पव्वज्जं सा जिणस्स उ ।
नीहासा य निराणंदा सोगेण उ समुत्थया^७ ॥
२९. राईमई विचिंतेइ धिरस्थु मम जीवियं ।
जा हं तेण परिच्चत्ता 'सेयं पव्वइउं'^८ मम ॥
३०. अहं सा भमरमन्निभे^९ कुच्चफणगपसाहिए^{१०} ।
सयमेव लुचई केसे धिइमंता ववस्सिया^{११} ॥
३१. वासुदेवो य णं भणइ लुत्तकेसं जिइदियं ।
संसारसागरं घोरं तर कन्ने ! लहुं लहुं ॥
३२. सा पव्वइया संती पव्वावेसी^{१२} तहि बहू ।
सयणं परियणं चव सीलवंता बहुस्सुया ॥
३३. गिरि रेवययं^{१३} जंती वासेणुल्ला उ अंतरा ।
वासते अंधयारम्मि अंतो लयणस्स सा ठिया ॥
३४. चीवराइं विसारंती जहा जाय त्ति पासिया ।
रहनेमी भग्गचित्तो पच्छा दिट्ठो य तीइ वि ।
३५. भीया य सा तहि दट्ठुं एगंते संजयं तयं ।
बाहाहिं काउं संगोफं वेवमाणी निसीयई ॥
३६. अहं स्मे वि रायपुत्तो समुद्विजयंगओ ।
भीयं पवेवियं दट्ठुं इमं वक्कं उदाहरे ॥

१. सुगंधि° (ऋ, बृ) ।

२. मओए° (अ) ।

३. पंचमृद्धीहि (बृ) ।

४. पावसू (बृ) ।

५. तवेण (सु) ।

६. मुत्तीए चव (उ) ।

७. समुत्थिया (अ); समुच्छया (आ) ।

८. सेउं पव्वइयं (अ) ; सेओ पव्वइओ (उ) ;

सेउं पव्वइउं (ऋ) ।

९. °संकासे (अ) ।

१०. °फलगं (अ) ।

११. वि तवस्सिया (अ) ।

१२. पव्वावेती (अ) ।

१३. रेवइयं (अ) ।

३७. रहनेमी अहं भद्दे ! सुरूवे ! चारुभासिणि ! ।
ममं भयाहि सुयणू ! न ते पीला भविस्सई ॥
३८. एहि ता भुंजिमो भोए माणुस्सं खु सुदुल्लहं ।
'भुत्तभोगा तओ' पच्छा जिणमग्गं चरिस्सिमो ॥
३९. दट्ठूण रहनेमि तं भग्गुज्जोयपराइयं ।
राईमई असंभंता अप्पाणं संवरे तहि ॥
४०. अह सा रायवरकन्ना सुट्ठिया नियमव्वए ।
जाई कुलं च सीलं च रक्खमाणी तयं वए ॥
४१. जइ सि रूवेण वेसमणो ललिएण नलक्कबरो ।
तहा वि ते न इच्छामि जइ सि सक्खं पुरंदरो ॥
[पक्खंदे जलियं जोइ धूमकेउं दुरासयं ।
नेच्छंति वंतयं भोत्तुं कुले जाया अगंधणे ॥]
४२. धिरत्थु ते जसोकामी ! जो तं जीवियकारणा ।
वंतं इच्छसि आवेउं सेयं ते मरणं भवे ॥
४३. अहं च भोयरायस्स तं च सि अंधगवण्हणो ।
मा कुले गंधणा होमो संजमं निहुओ चर ॥
४४. जइ तं काहिसि भावं जा जा दिच्छसि नारिओ ।
वायाविद्धो व्व ह्ढो अट्ठिअप्पा भविस्ससि ॥
४५. गोवालो भंडवालो वा जहा तद्दव्वण्णिस्सरो ।
एवं अण्णिस्सरो तं पि सामण्णस्स भविस्ससि ॥
[कोहं माणं निगिण्हिता मायं लोभं च सव्वसो ।
इंदियाइं वसे काउं अप्पाणं उवसंहरे ॥]
४६. तीसे सो वयणं सोच्चा संजयाए सुभासियं ।
अकुसेण जहा नागो धम्मं संपडिवाइओ ॥
४७. मणगुत्तो वयगुत्तो कायगुत्तो जिइंदिओ ।
सामण्णं निच्चलं फासे जावज्जीवं दढव्वओ ॥
४८. उगं तवं चरित्ताणं जाया दोण्णि वि केवली ।
सव्वं कम्मं खवित्ताणं सिद्धि पत्ता अणुत्तरं ॥
४९. एवं करेति संबुद्धा पंडिया पवियक्खणा ।
विणियट्ठंति भोगेसु जहा सो पुरिसोत्तमो ॥

—त्ति बेमि ॥

१. मम (बूपा) ।

२. भुत्तभोगी तओ (उ, ऋ) ; भुत्तभोगा पुणो (व) ।

३. कोष्ठकवर्ती श्लोकः चूणौ वृत्तौ सर्वायंसिद्धयां सुखबोधयां च नास्ति व्याख्यातः, 'अ, इ, ऋ'

संकेतितादर्शवपि नोपलभ्यते ।

४. दंडपालो (बूपा) ।

५. कोष्ठकवर्ती श्लोकः चूणौ वृत्तौ सर्वायंसिद्धयां सुखबोधयां च नास्ति व्याख्यातः, 'अ, इ, ऋ' संकेतितादर्शवपि नोपलभ्यते ।

तेविसइमं अज्झयणं केसिगोयमिज्जं

१. जिणे पासे त्ति नामेण
संबुद्धप्पा य सव्वण्णु	'अरहा लोगपूइओ ।
धम्मतित्थयरे जिणे' ॥
२. तस्स लोगपईवस्स
केसीकुमारसमणे	आसि सीसे महायसे ।
विज्जाचरणपारगे ॥
३. ओहिनाणसुए बुद्धे
गामाणुगामं रीयंते	सीससंघसमाउले ।
सावत्थि नगरिमागए ॥
४. त्तिदुयं नाम उज्जाणं
फासुए सिज्जसंथारे	तम्मी नगरमंडले ।
तत्थ वासमुवागए ॥
५. अह तेणेव कालेण
भगवं वद्धमाणो त्ति	धम्मतित्थयरे जिणे ।
सव्वलोगम्मि विस्सुए ॥
६. तस्स लोगपईवस्स
भगवं गोयमे नामं	आसि सीसे महायसे ।
विज्जाचरणपारगे ॥
७. बारसंगविऊ बुद्धे
गामाणुगामं रीयंते	सीससंघसमाउले ।
से वि सावत्थिमागए ॥
८. कोट्टुगं नाम उज्जाणं
फासुए सिज्जसंथारे	तम्मी नयरमंडले ।
तत्थ वासमुवागए ॥
९. केसीकुमारसमणे
उभओ वि तत्थ विहरिसु	गोयमे य महायसे ।
अल्लीणा' सुसमाहिया ॥
१०. उभओ सीससंघाणं
तत्थ चिंता समुप्पन्ना	संजयाणं तवस्सिणं ।
गुणवंताण ताइणं ॥

१. अरिहा लोगविस्सुए ।
सव्वन्नू सव्वदंसी य धम्मतित्थस्स देसए ॥
(बृपा) ।

२. महिडिडए (अ) ।
३. अल्लीणा (बृपा) ।

११. केरिसो वा इमो धम्मो ? इमो धम्मो व केरिसो ?
आथारधम्मपणिही इमा वा सा व केरिसो ? ॥
१२. चाउज्जामो य जो धम्मो जो इमो पंचसिक्खिओ ।
देसिओ वद्धमाणेण पासेण य महामुणी ॥
१३. अचेलगो य जो धम्मो जो इमो संतरुत्तरो ।
एगकज्जपवन्नाणं विसेसे कि नु कारणं ? ॥
१४. अह ते तत्थ सीसाणं विण्णाय पवित्तिकियं ।
समागमे कयमई उभओ केसिगोयमा ॥
१५. गोयमे पडिरूवण्ण सीससंघसमाउले ।
जेट्ठं कुलमवेक्खंतो त्तिदुयं वणमामओ ॥
१६. केसीकुमारसमणे गोयमं दिस्समागयं ।
पडिरूवं पडिवत्ति सम्मं संपडिवज्जई ॥
१७. पलालं फामुयं तत्थ पंचमं कुसतणाणि य ।
गोयमस्स निसेज्जाए विण्णं संपणामए ॥
१८. केसीकुमारसमणे गोयमे य महायसे ।
उभओ निसण्णा सोहंति चंदमूरसमप्पभा ॥
१९. समागया वहु तत्थ पासंडा 'कोउगा मिगा' ।
गिहत्थाणं अणेगाओ साहस्सोओ समागया ॥
२०. देवदाणवगंधक्वा जक्खरक्खसकिन्नरा ।
अदिस्साणं च भूयाणं आसी तत्थ समागमो ॥
२१. पुच्छामि ते महाभाग ! केसी गोयमभववी ।
तओ केसि बुवंतं तु गोयमो इणमव्ववी ॥
२२. पुच्छ भंते ! नहिच्छं ते केसि गोयमभववी ।
तओ केसी अणुण्णाए गोयमं इणमव्ववी ॥
२३. चाउज्जामो य जो धम्मो जो इमो पंचसिक्खिओ ।
देसिओ वद्धमाणेण पासेण य महामुणी ॥
२४. एगकज्जपवन्नाणं विसेसे कि नु कारणं ? ।
धम्मे द्रुविहे मेहावि ! क्हं विप्पच्चओ न ते ? ॥
२५. तओ केसि बुवंतं तु गोयमो इणमव्ववी ।
पण्णा ससिक्खए धम्मं तत्तं तत्तविणिच्छयं ॥
२६. पुरिमा उज्जुजडा उ वंकजडा य पच्छिमा ।
मज्झिमा 'उज्जुपण्णा य' तेण धम्मे दुहा कए ॥

१. कोउगासिया (वृ); कोउगा मिगा (बृपा) ।

२. कहि (अ) ।

३. °विणिच्छियं (उ, ऋ) ।

४. उज्जुकडा (अ) ।

५. उज्जुपन्नाओ (उ, ऋ) ।

२७. पुरिमाणं दुर्विसोज्झो उ चरिमाणं दुरणुपालओ ।
कप्पो मज्झिमगाणं तु सुविसोज्झो सुपालओ ॥
२८. साहु गोयम ! 'पण्णा ते' छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
२९. 'अचेलगो य जो धम्मो जो इमो संतरुत्तरो ।
देसिओ वद्धमाणेण पासेण य महाजसा' ॥
३०. एगकज्जपवन्नाणं विसेसे किं नु कारणं ? ।
लिंगे दुविहे मेहावि ! कहं विप्पच्चओ न ते?' ॥
३१. केसिमेवं बुवाणं तु गोयमो इणमब्बवी ।
विण्णाणेण समागम्म धम्मसाहणमिच्छियं ॥
३२. पच्चयत्थं च लोगस्स नाणाविहविगप्पणं ।
जत्तत्थं गहणत्थं च लोगे लिंगप्पओयणं ॥
३३. अह भवे पइण्णा उ मोक्खसम्भूयसाहणे' ।
नाणं च दंसणं चैव चरित्तं चैव निच्छए ॥
३४. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
३५. अणेगाणं सहस्राणं मज्जे चिट्ठसि गोयमा ! ।
ते य ते अहिगच्छंति कहं ते निज्जिया तुमे ? ॥
३६. एगे जिए जिया पंच पंच जिए जिया दस ।
दसहा उ जिणित्ताणं सव्वसत्तु जिणामहं ॥
३७. सत्तू य इइ के वुत्तो ? केसी गोयममब्बवी ।
तओ केसि बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
३८. एगप्पा अजिए सत्तू कसाया इदियाणि य ।
ते जिणित्तु' जहानाय विहरामि अहं मुणी ! ॥
३९. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
४०. दीसंति बहवे लोए पासबद्धा सरीरिणो ।
मुक्कपासो लहुब्भूओ कहं तं विहरसी ? मुणी ! ॥

१. पन्नाए (बूपा) ।

२. महामुणी (बू); महाजसा (बूपा)

३. आचेल्लको य जो धम्मो, जो वायं पुण
सत्तरो ।

देसिदो वद्धमाणेण, पासेण य महापणा ॥

एगधम्मे पवत्ताणं, दुविधा लिंग-कप्पणा ।

उभएसि पदिट्ठाण, महं संसय मागवा ॥

[सूलाराधना आश्यास ४ श्लो० ३३३ त्रिजयो-
दयाटीका पृ० ६११]

४. मोक्खे सम्भूय° (अ); मुक्ख सम्भूय° (उ,
ऋ) ।

५. जहित्तु (अ) ।

४१. ते पासे सव्वसो छित्ता निहतूण उवायओ ।
मुक्कपासो लहुब्भूओ विहरामि अहं मुणी ! ॥
४२. पासा य इइ के वुत्ता ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
४३. रागदोसादओ तिब्वा नेहपासा भयंकरा ।
ते छिदित्तु जहानायं विहरामि जह्वकमं ॥
४४. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
४५. अंतोहिययसंभूया लया चिट्ठइ गोयमा ! ।
फलेइ विसभक्खीणिं सा उ उद्धरिया कहं ? ॥
४६. तं लयं सव्वसो छित्ता उद्धरित्ता समूलियं ।
विहरामि जहानायं मुक्को मि विसभक्खणं ॥
४७. लया य इइ का वुत्ता ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
४८. भवतण्हा लया वुत्ता भीमा भीमफलोदया ।
तमुद्धरित्तुं जहानायं विहरामि महामुणी ! ॥
४९. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
५०. संपज्जलिया घोरा अग्गी चिट्ठइ गोयमा ! ।
'जे ड्हंति सरीरस्था' कहं विज्झाविया तुमे ? ॥
५१. महामेहप्पसूयाओ गिज्झ वारि जलुत्तमं ।
'सिचामि सययं देहं' सित्ता नो व ड्हंति मे ॥
५२. अग्गी य इइ के वुत्ता ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
५३. कसाया अग्गिणो वुत्ता सुयसीलतवो जलं ।
सुयधाराभिहया संता भिन्ना हु न ड्हंति मे ॥
५४. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
५५. अयं साहसिओ भीमो दुट्ठस्सो परिधावई ।
जंसि गोयम ! आरूढो कहं तेण न हीरसि ? ॥
५६. पघावंतं निगिण्हामि सुयरस्सीसमाहियं ।
न मे गच्छइ उम्मगं मगं च पडिवज्जई ॥

१. विसभक्खीणिं (बु) ।

२. तमुद्धरित्ता (आ) ; तमुच्छित्तु (उ, ऋ) ।

३. जा ड्हंति सरीरस्था (बृपा) ।

४. सिचामि सययं ते ओ (ते उ) (उ, ऋ, वृ) ;
सिचामि सययं देहा, सिचामि सययं तं तु
(बृपा) ।

५७. अस्से य इइ के वुत्ते ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
५८. मणो साहसिओ भीमो दुट्टस्सो परिधावई ।
तं सम्मं निगिण्हामि धम्मसिक्खाए कंथगं ॥
५९. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
६०. कुप्पहा बहवो लोए जेहिं नासति जंतवो ।
अद्धाणे कह वट्टंते तं न नस्ससि ? गोयमा ! ॥
६१. जे य मग्गेण गच्छंति 'जे य उम्मग्गपट्टिया' ।
ते सव्वे विइया मज्झं तो न नस्सामहं मुणी ॥
६२. मग्गे य इइ के वुत्ते ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
६३. कुप्पवयणपासंडी सव्वे उम्मग्गपट्टिया ।
सम्मग्गं तु जिणक्खायं एस मग्गे हिं उत्तामे ॥
६४. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
६५. महाउदगवेगेण वुज्झमाणाण पाणिणं ।
सरणं गई पइट्ठा य दीवं 'कं मत्तसो ?' मुणी ! ॥
६६. अत्थि एगो महादीवो वारिमज्जे महालओ ।
महाउदगवेगस्स गई तत्थ न विज्जई ॥
६७. दीवे य इइ के वुत्ते ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
६८. जरामरणवेगेण वुज्झमाणाण पाणिणं ।
धम्मो दीवो 'पइट्ठा य' गई सरणमुत्तामे ॥
६९. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
७०. अण्णवंसि महोहंसि नावा विपरिधावई ।
जंसि गोयममारूढो कहं पारं गमिस्ससि ? ॥
७१. जा उ अस्साविणी* नावा न सा पारस्स गामिणी ।
जा निरस्साविणी नावा सा उ पारस्स गामिणी ॥

१. तओ केसि (अ) ।

२. जे उम्मग्ग पइट्टिया (अ) ।

३. नस्सामिहं (अ) ।

४. हे (अ) ।

५. कम्मणसी (अ) ।

६. पत्तिट्ठा णं (अ) ।

७. सस्साविणी (वृत्त) ।

७२. नावा य इइ का वुत्ता ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
७३. सरीरमाहु नाव त्ति जीवो वुच्चइ नाविओ ।
संसारो अण्णवो वुत्तो जं तरंति महेसिणो ॥
७४. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहमु गोयमा ! ॥
७५. अंघयारे तमे घोरे च्छिट्ठति पाणिणो बहू ।
को करिस्सइ उज्जोयं सव्वलोगंमि पाणिणं ? ॥
७६. उग्गओ विमलो भाणू सव्वलोगप्पभंकरो ।
सो करिस्सइ उज्जोयं सव्वलोगंमि पाणिणं ॥
७७. भाणू य इइ के वुत्तो ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
७८. उग्गओ खीणसंसारो सव्वण्ण जिणभक्खरो ।
सो करिस्सइ उज्जोयं सव्वलोयंमि पाणिणं ॥
७९. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
अन्नो वि संसओ मज्झं तं मे कहसु गोयमा ! ॥
८०. सारीरमाणसे दुक्खे वज्झमाणणं पाणिणं ।
वेमं सिवमणावाहं ठाणं कि मन्नसी मुणी ? ॥
८१. अत्थि एगं धुवं ठाणं लोगगंमि दुरारुहं ।
जत्थ नत्थि जरा मच्चू वाहिणो वेयणा तथा ॥
८२. टाणे य इइ के वुत्तो ? केसी गोयममब्बवी ।
केसिमेवं बुवंतं तु गोयमो इणमब्बवी ॥
८३. निव्वाणं ति अवाहं ति सिद्धो लोगगमेव य ।
वेमं सिवं अणावाहं जं चरंति महेसिणो ॥
८४. तं ठाणं सासयं वासं लोगगंमि दुरारुहं ।
जं संपत्ता न सोयति भवोहंतकरा मुणी ॥
८५. साहु गोयम ! पण्णा ते छिन्नो मे संसओ इमो ।
नमो ते संसयाईय ! सव्वसुत्तामहोयही ! ॥
८६. एवं तु संसए छिन्ते केसी घोरपरक्कमे ।
'अभिवदित्ता सिरसा गोयमं तु महायसं' ॥
८७. 'पंचमहव्वयधम्मं पडिवज्जइ भावओ ।
पुरिमस्स पच्छिमंमो' मग्गे तत्थ सुहावहे' ॥

१. पंचमाणाण (नृपा) ।

२. वदित्तु पंजलिउडो गोतमं तु महामुणी (चू) ।

३. पच्छिमस्सी (अ) ।

४. पंचमहव्वयजुत्तं भावतो पडिवज्जिया ।

धम्मं पुरिमस्स पच्छिमंमि मग्गे सुहावहे ॥ (चू) ।

८८. केसीगोयमओ निच्चं तम्म आसि समागमे ।
 सुयसीलसमुक्करिसो महत्थत्थविणिच्छओ ॥
८९. तोसिया परिसा सव्वा 'सम्मरगं समुवट्ठिया' ।
 'संथया ते पसीयंतु'^१ भयवं केसिगोयमे ॥
 —त्ति वेमि ॥

१. सम्मरगं पज्जुवट्ठिया (बृषा); सम्मत्ते पज्जु-
 वल्लिया (चू) ।

२. संजुता ते पदीसंतु (चू) ।

चउविसइमं अज्भयणं पवयण-माया

१. 'अट्ट पवयणमायाओ' समिई गुत्ती तहेव य ।
पंचेव य समिईओ तओ गुत्तीओ आहिया ॥
२. इरियाभासेसणादाणे उच्चारे समिई इय ।
मणगुत्ती वयगुत्ती कायगुत्ती य^१ अट्टमा ॥
३. एयाओ अट्ट समिईओ समासेण वियाहिया ।
दुवालसंगं जिणक्खायं मायं जत्थ उ पवयणं ॥
४. आलंबणेण कालेण मग्गेण जयणाइ य ।
चउकारणपरिसुद्धं संजए इरियं रिए ॥
५. तत्थ आलंबणं नाणं दंसणं चरणं तहा ।
काले य दिवसे वृत्ते मग्गे उप्पहवज्जिए^१ ॥
६. दव्वओ खेत्तओ चेव कालओ भावओ तहा ।
जयणा^१ चउव्विहा वुत्ता तं मे कित्तयओ सुण ॥
७. दव्वओ चक्खुसा पेहे जुगमित्तं च खेत्तओ ।
कालओ जाव रीएज्जा उवउत्ते य भावओ ॥
८. इंदियत्थे विवज्जित्ता सज्झायं चेव पंचहा ॥
तम्मुत्ती तप्पुरक्कारे उवउत्ते इरियं^१ रिए ॥
९. 'कोहे माणे य मायाए लोभे य उवउत्तया^१ ।
हासे भए मोहरिए विगहासु तहेव च'^१ ॥

१. अट्ट उ पवयणमाया (च) ।

२. उ (अ) ।

३. दुप्पहवज्जिए (अ) ।

४. जायणा (अ) ।

५. रियं (अ) ।

६. उवउत्तओ (अ) ।

७. कोहे य माणे य माया य लोभे य तहेव य ।

हास भय मोहरीए विकहा य तहेव य ॥

(बूपा) ।

१०. एयाइं अट्टु ठाणाइं परिवज्जित्तु संजए ।
असावज्जं मियं काले भासं भासेज्ज पन्नव्वं ॥
११. गवेसणाए गहणे य परिवभोगेसणा य जा ।
आहारोवहिमे जाए एए तित्ति विसोहए ॥
१२. उग्गमुष्णायणं पदमे परिभोयमि चउवकं वीए सोहेज्ज एसणं ।
विसोहेज्ज जयं जई ॥
१३. ओहोवहोवग्गहियं भंडगं दुविहं गुणी ।
गिण्हंतो निक्खिवंतो य पउजेज्ज इमं विहि ॥
१४. चक्खुसा पडिलेहिता पमउजेज्ज जयं जई ।
आइए निक्खिवेजा वा दुहओ वि समिए सया ॥
१५. उच्चारं पासवणं लेलं सिघाणजत्तियं ।
आहारं उवहि देहं अन्नं वावि तहाविहं ॥
१६. अणावायमसंलोए अणावाए चेव होइ संलोए ।
आवायमसंलोए आवाए चेय संलोए ॥
१७. अणावायमसंलोए परस्सणुवघाइए ।
समे अज्झसिरे यावि अचिरकालकयमि य ॥
१८. विट्ठिण्णे दूरमोगाढे नासन्ने बिलवज्जिए ।
तसपाणबीयरहिए उच्चाराईणि वोसिरे ॥
१९. एयाओ पंच समिईओ समासेण वियाहिया ।
एत्तो य तओ गुत्तीओ वोच्छामि अणुपुव्वसो ॥
२०. सच्चो तहेव मोसा य सच्चामोसा तहेव य ।
चउत्थी असच्चमोसा मणगुत्ती चउव्विहा ॥
२१. संरंभसमारंभे आरंभे य तहेव य ।
मणं पवत्तमाणं तु नियत्तेज्ज जयं जई ॥
२२. सच्चो तहेव मोसा य सच्चामोसा तहेव य ।
चउत्थी असच्चमोसा वइगुत्ती चउव्विहा ॥
२३. संरंभसमारंभे आरंभे य तहेव य ।
वयं पवत्तमाणं तु नियत्तेज्ज जयं जई ॥
२४. ठाणे निसीयणे चेव तहेव य तुयट्टणे ।
उल्लंघणपल्लंघणे इंदियाण य जुंजणे ॥
२५. संरंभसमारंभे आरंभम्मि तहेव य ।
कायं पवत्तमाणं तु नियत्तेज्ज जयं जई ॥

१. गवेसणाए गहणेणं परिवभोगेसणाणि य ।

आहारमुवहि सेज्ज एए तित्ति विसोहिय ॥

(श्रुपा) ।

२६. एयाओ पंच समिईओ चरणस्स य पवत्ताणे ।
गुत्ती नियत्ताणे वुत्ता असुमत्थेसु सव्वसो ॥
२७. एया पवयणमाया जे सम्मं आयरे भुणी ।
से खिप्पं सव्वसंसारा विप्पमुच्चइ पंडिए ॥
—त्ति वेमि ॥

पंचविंशदमं अज्भयणं

जण्णइज्जं

१. माहणकुलसंभूओ	आसि विप्पो महायसो ।
जायाई जमजण्णमि	जवघोसे त्ति नामओ ॥
२. इंदियग्गामनिग्गाही	मग्गामी महामुणी ।
गामाणुगाम रीयंते	पत्ते वाणारसि पुरि ॥
३. वाणारसीए' बहिया	उज्जाणमि मणोरमे ।
फासुए सेज्जसंथारे	तत्थ वासमुवागए ॥
४. अह तेणेव कालेणं	पुरीए तत्थ माहणे ।
विजयघोसे त्ति नामेण	जण्णं जयइ वेयवी ॥
५. अह से तत्थ अणगारे	मासक्खमणपारणे ।
विजयघोसस्स जण्णमि	भिक्खमट्ठा उवट्टिए ॥
६. समुवट्टियं तहि संतं	जायगो पडिसेहए ।
न हु दाहामि ते भिक्खं	भिक्खू ! जायाहि अन्नओ ॥
७. जे य वेयविऊ विप्पा	जण्णट्ठा य 'जे दिया' ।
जोइसंगविऊ जे य	जे य धम्माण पारगा ॥
८. जे समत्था समुद्धत्तुं	परं अप्पाणमेव य ।
तेसि अन्नमिणं देयं	भो भिक्खू ! सव्वकामियं ॥
९. सो 'एवं तत्थ' पडिसिद्धो	जायगेण महामुणी ।
न वि रुट्ठो न वि तुट्ठो	उत्तमट्टुगवेसओ ॥
१०. नन्नट्ठं पाणहेउं वा	न वि निव्वाहणाय वा ।
तेसि विमोक्खणट्ठाए	इमं वयणमब्बवी ॥
११. नवि जाणसि वेयमुहं	नवि जण्णाणं जं मुहं ।
नक्खत्ताणं मुहं जं च	जं च धम्माणं वा मुहं ॥

१. वाणारसीय (अ, वृ) ।

२. भिक्खस्स अट्ठा (वृपा) ।

३. जिइदिया (आ) ।

४. तत्थ एव (वृ) ।

१२. जे समत्था समुद्धत्तुं परं अप्पाणमेव य ।
न ते तुमं वियाणासि अह जाणासि तो भण ॥
- १३ तस्सक्खेवपमोक्खं च अचयंतो तहि दिओ ।
सपरिसो पंजली होउं पुच्छई तं महामुणि ॥
१४. वेयाणं च मुहं बूहि बूहि जण्णाण जं मुहं ।
नक्खत्ताण मुहं बूहि बूहि घम्माण वा मुहं ॥
१५. जे समत्था समुद्धत्तुं परं अप्पाणमेव य ।
एयं मे संसयं सव्वं साहू कहयं पुच्छिओ ॥
१६. अग्गिहोत्तामुहा वेया जण्णट्ठी वेयसां मुहं ।
नक्खत्ताण मुहं चंदो घम्माणं कासवो मुहं ॥
१७. 'जहा चंद गहाईया चिट्ठंती पंजलीउडा ।
वंदमाणा नमंसंता उत्तमं मणहारिणो' ॥
१८. अजाणगा जण्णवाई विज्जामाहणसंपया ।
गूढा' सज्जायतवसा भासच्छन्ता इवग्गिणो ॥
१९. जो लोए बंभणो वुत्तो अग्गी वा महिओ जहा ।
सया कुसलसंदिट्ठं तं वयं बूम माहणं ॥
२०. जो न सज्जइ आगतुं पव्वयंतो न सोयई' ।
रमए अज्जवयणमि तं वयं बूम माहणं ॥
२१. जायख्वं जहामट्ठं' निद्धंतमलपावगं ।
रागट्ठोसभयाईयं तं वयं बूम माहणं ॥
[तवस्सियं किसं दंत अवचियमंससोणियं ।
सुव्वयं पत्तनिव्वाण तं वयं बूम माहणं ।]
२२. तसपाणे वियाणोत्ता संगहेण 'य थावरे' ।
जो न हिसइ तिविहेणं' तं वयं बूम माहणं ॥
२३. कोहा वा जइ वा हासा लोहा वा जइ वा भया ।
मुसं न वयई जो उ तं वयं बूम माहणं ॥
२४. चित्तमंतमचित्तं वा अप्पं वा जइ वा वहुं ।
न गेणहइ अदत्तं जो तं वयं बूम माहणं ॥

१. कहइ (अ) ।

२. जहा चन्दे गहाईये चिट्ठंती पंजलीउडा ।
णमंसमाणा वंदंती उद्धत्तमणहारिणो (उद्धत्तु
मणहारिणो) ॥ (बृपा) ।

३. गूढा (बृ); गूढा (बृपा) ।

४. सुव्वइ (उ) ।

५. महामट्ठं (बृ); जहामट्ठं (बृपा) ।

६. कोष्ठकवर्ती श्लोकः ब्रूणौ बृहद्ब्रूतौ सुख-
बोधायानं च नास्ति व्याख्यातः ।

७. सथावरे (बृपा) ।

८. एयं तु (बृ); विविहेण (बृपा) ।

२५. दिव्वमाणुसत्तेरिच्छं जो न सेवइ मेहुणं ।
मणसा कायवक्केण तं वयं बूम माहणं ॥
२६. जहा पोमं जले जायं नोवलिप्पइ वारिणा ।
एवं अलित्तो^१ कामेहि तं वयं बूम माहणं ॥
२७. अलोलुयं मुहाजीवी^२ अणगारं अकिच्चण ।
असंसत्तं गिहत्येसु तं वयं बूम माहणं ॥
[जहिता पुव्वसंजोगं नाइसंगे य बंधवे ।
जो न सज्जइ एएहि तं वयं बूम माहणं ॥]
२८. पसुबंधा^३ सव्ववेया^४ जट्ठं च पावकम्मणा ।
न तं तार्यंति दुस्सोलं कम्माणि वलवंति ह ॥
२९. न वि मुंडिएण समणो न ओंकारेण बंभणो ।
न मृणी रण्णवासेण कुसचीरेण न तावसो ॥
३०. समयए समणो होइ वंभचेरेण बंभणो ।
नाणेण य मृणी होइ तवेण होइ तावसो ॥
३१. कम्मणा बंभणो होइ कम्मणा होइ खतिओ ।
वइस्सो कम्मणा होइ सुदो हवइ^५ कम्मणा ॥
३२. एए 'पाउकरे बुद्धे'^६ जेहि होइ सिणायओ ।
सव्वकम्मविनिम्मुक्कं तं वयं बूम माहणं ॥
३३. एवं गुणसमाउत्ता जे भवन्ति दिउत्तमा ।
ते समत्था उ उद्धत्तं परं अप्पाणमेव य ॥
३४. एवं तु संसए छिन्ने विजयघोसे य माहणे^७ ।
'समुदाय तयं' तं तु^८ जयघोसं महामुणि ॥
३५. तुट्ठं य विजयघोसे इणमुदाहु कयंजली ।
:माहणत्तं जहाभुयं सुट्ठु मे उवदंसियं ॥
३६. तुब्भे जइया जण्णाणं तुब्भे वेयविऊ विऊ ।
जाइसंगविऊ तुब्भे तुब्भे धम्माण पारगा ॥
३७. तुब्भे समत्था उद्धत्तं परं अप्पाणमेव य ।
नमणुग्गहं करेहम्हं^९ भिक्खेणं^{१०} भिक्खउत्तमा ॥

१. अलित्तं (आ. इ, सु) ।

२. मुहाजीवि (वृपा) ।

३. असौ श्लोको बृहद्बृहती पाठान्तररूपेण
रवीकृतोस्ति ।

४. पसुवद्धा (वृपा) ।

५. सव्ववेया य (अ) ।

६. होइय (अ) ; होइ उ (वृ) ।

७. पाउकरा धम्मा (वृपा) ।

८. वंभे (वृ) ; माहणे (वृपा) ।

९. तओ (अ, ऋ, सु) ।

१०. समादाय तयं तं व (उ) ; संजाण मे तओ नं
तु (वृपा) ।

११. करे अम्मं (अ, इ) ।

१२. भिक्खुणं (वृ) ।

३८. न कज्जं मज्झ भिक्खेण खिप्पं निक्खमसू दिया! ।
मा भमिहिसि भयावट्टे' घोरे' संसारसागरे ॥
३९. उवलेवो होइ भोगेसु अभोगी नोवलिप्पई ।
भोगी भमइ संसारे अभोगी विप्पमुच्चई ॥
४०. उल्लो सुक्को य दो छूढा गोलया मट्टियामया ।
दो वि आवडिया कुड्ढे जो उल्लो सोतत्थ' लग्गई ॥
४१. एवं लग्गंति दुम्मेहा जे नरा कामलालसा ।
विरत्ता उ न लग्गंति जहा सुक्को उ गोलओ ॥
४२. एवं से विजयघोसे जयघोसस्स अंतिए ।
अणगारस्स निक्खंतो धम्मं 'सोच्चा अणुत्तरं' ॥
४३. खवित्ता पुव्वकम्माइ संजमेण तवेण य ।
जयघोसविजयघोसा सिद्धि पत्ता अणुत्तरं ॥
—ति बेमि ॥

१. भवावत्ते ((बृपा) ।

२. दीहे (बृपा) ।

३. सोत्थ (ऋ, वृ) ।

४. सोच्चाण केवलं (बृपा) ।

छबीसइमं अज्भयणं सामायारी

सामायारी-पदं	१. सामायारि पवक्खामि सव्वदुक्खविमोक्खणि । जं चरित्ताण निग्गथा तिण्णा संसारसागरं ॥
	२. पढमा आवस्सिया नाम बिइया य' निसीहिया । आपुच्छणा य तइया चउत्थी पडिपुच्छणा ॥
	३. पंचमा छंदणा नाम इच्छाकारो य छट्ठओ । सत्तमो मिच्छकारो य' तहक्कारो य अट्ठमो ॥
	४. अब्भुट्ठाणं नवमं, दसमा उवसंपदा । एसा दसंगा साहूणं सामायारी पवेइया ॥
	५. गमणे आवस्सियं कुज्जा ठाणे कुज्जा निसीहियं । आपुच्छणा सयंकरणे परकरणे पडिपुच्छणा ॥
	६. छंदणा दव्वजाएणं इच्छाकारो य सारणे । मिच्छाकारो य निदाए तहक्कारो य' पडिस्सुए ॥
	७. अब्भुट्ठाणं गुरुपूया अचछणे उवसंपदा । 'एवं दुपंचसंजुत्ता' सामायारी पवेइया ॥
चरिया-पदं	८. पुव्वित्तमि चउवभाए आइच्चमि समुट्टिए । भंडयं पडिलेहिता वंदिता य तओ गुरुं ॥
	९. पुच्छेज्जा पंजलिउडो किं कायव्वं मए इहं ? । इच्छं निओइउं भंते ! वेयावच्चे व सज्भाए ॥
	१०. वेयावच्चे निउत्तेणं कायव्वं अगिलायओ । सज्भाए वा निउत्तेणं सव्वदुक्खविमोक्खणे ॥
दिवसचरिया-पदं	११. दिवसस्स चउरो भामे कुज्जा भिक्खू वियक्खणो । तओ उत्तरगुणे कुज्जा दिणभागेसु चउसु वि ॥

१. होइ (उ) ।

२. उ (आ, इ) ।

३. × (उ) ।

४. एसा दसंगा साहूणं (बूपा) ।

	१२. पढमं पोरिसि सज्जायं तइयाए भिक्खायरियं	बीयं भाणं भियायई । पुणो चउत्थीए सज्जायं ॥
	१३. आसाढे मासे दुपया चित्तासोएसु मासेसु	पोसे मासे चउप्पया । तिपया हवइ पोरिसी ॥
	१४. अंगुलं सत्तरत्तेणं वड्ढए हायए वावि	पक्खेण य दुअंगुलं । मासेणं चउरंगुलं ॥
	१५. आसाढबहुलपक्खे फग्गुणवइसाहेसु य	भद्दवए कत्तिए य पोसे य । नायव्वा' ओमरत्ताओ ॥
	१६. जेट्टामूले आसाढसावणे अट्टहि बीयतियमी	छहि अंगुलेहि पडिलेहा । तइए दस अट्टहि चउत्थे ॥
रत्तिचरिया-पदं	१७. रत्ति पि चउरो भागे तओ उत्तरगुणे कुज्जा	भिक्खू कुज्जा वियक्खणो । राइभाएसु चउसु वि ॥
	१८. पढमं पोरिसि सज्जायं तइयाए निदमोक्खं तु	बीयं भाणं भियायई । चउत्थी भुज्जो' वि सज्जायं ॥
	१९. जं नेइ जया रत्ति संपत्ते विरमेज्जा	नक्खत्तं तंमि नहचउब्भाए । सज्जायं पओसकालम्मि ॥
पडिलेहण-पदं	२०. तम्मेव य नक्खत्ते वेरनियं पि कालं	गयणचउब्भागसावसेसंमि । पडिलेहिना मुणी कुज्जा ॥
	२१. पुव्वल्लमि चउब्भाए गुरुं वंदित्तु सज्जायं	पडिलेहिताण भंडय । कुज्जा दुक्खविमोक्खणं ॥
	२२. पोरिसीए चउब्भाए अपडिक्कमित्ता कालस्स	वंदिताण तओ गुरु । भायणं पडिलेहए ॥
पडिलेहणविहि-पदं	२३. मुहपोनियं' पडिलेहिता गोच्छगलइयंगुलिओ	पडिलेहिज्ज गोच्छगं । वत्थाइ पडिलेहए ॥
	२४. उड्ढं थिरं अतुरियं तो विइयं पप्फोडे	पुव्वं ता वत्थमेव पडिलेहे । तइय च पुणो पमज्जेज्जा ॥
	२५. अणच्चवियं अवालय छप्पुरिमा नव खोडा	अणाणुबंधि अमोसलि' चैव । पाणीपाणविसोहणं' ॥
	२६. आरभडा सम्महा पप्फोडणा चउत्थी	दज्जेयव्वा य मोसली तइया । विक्खित्ता वेइया छट्टा ॥

१. बोद्धवा (आ) ।

२. पुणो (अ) ।

३. मुहपत्ति (आ, इ, उ ऋ) ।

४. अमोसलि (अ) ; आमोसलि (वृ) ।

५. पाणीपाणि' (बृ); 'पमज्जणं (आ, बृपा);

'पमज्जणया (ओघनिर्युक्ति ४२५) ।

	२७. पसिद्धिल्ललंबलोला कुणइ पमाणि पमायं	एगामोसा अणेगरूवधुणां । संकिए गणणोवगं कुज्जा ॥
	२८. अणूणाइरित्तपडिलेहा पढमं पयं पसत्थं	अक्विचचासा तहेव य । सेसाणि उ अप्पसत्थाइं ॥
	२९. पडिलेहणं कुणंतो देइ व पच्चक्खाणं	मिहोकहं कुणइ जणवयकहं वा । वाएइ सयं पडिच्छइ वा ॥
	३०. पुढवीआउक्काए पडिलेहणापमत्तो [पुढवीआउक्काए पडिलेहणआउत्तो	तेऊवाऊवणस्सइतसाणं । छण्हं पि विराहओ होइ ॥ तेऊवाऊवणस्सइतसाणं । छण्हं आराहओ होइ ॥]
आहार-पदं	३१. तइयाए पोरिसीए छण्हं अन्नयरागम्मि	भत्तं पाणं गवेसए । कारणमि समुट्टिए ॥
	३२. वेयणवेयावच्चे तह पाणवत्तियाए	इरियट्टाए य सज्जमट्टाए । छट्ठं पुण धम्मचित्ताए ॥
अणहार-पदं	३३. निग्गंथो धिइमंतो ठाणोहि उ इमेहि	निग्गंथो वि न करेज्ज छहिं चैव । अणइककमणा य से होइ ॥
	३४. आयंके उवसग्गे पाणिदया तवहेउ	तित्तिक्खया बंभचेरमुत्तीसु । सरीरवोच्चंयणट्टाए ॥
विहार-पदं	३५. अन्नमेसं भंडगं गिज्जा परमद्धोयणाओ	चक्खुसा पडिलेहए । विहारं विहरए मुणी ॥
	३६. चउत्थीए पोरिसीए सज्जायं तओ कुज्जा	निक्खिवित्ताण भायणं । सव्वभावविभावणं ॥
संज्ञा-पदं	३७. पोरिसीए चउब्भाए पडिक्कमित्ता कालस्स	वंदित्ताण तओ गुरुं । सेज्जं तु पडिलेहए ॥
	३८. पासवणुच्चारभूमि च काउस्सग्गं तओ कुज्जा	पडिलेहिज्ज जयं जई । सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥
पडिक्कमण-पदं	३९. देसियं च अईयारं नाणे दंसणे चैव	चित्तिज्ज अणुपुब्बसो । चरित्तम्मि तहेव य ॥
	४०. पारिधकाउस्सग्गो देसियं तु अईयारं	वंदित्ताण तओ गुरुं । आलोएज्ज जहक्कमं ॥
	४१. पडिक्कमित्तु निस्सल्लो काउस्सग्गं तओ कुज्जा	वंदित्ताण तओ गुरुं । सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥

१. अणेगरूवधुया (वृषा) ।

२. एवागाथा केवलं 'अ' प्रतावेन विद्यते ।

३. उमग्गे (उ) ।

४. सव्वदुक्खविमोक्खणं (वृषा) ।

५. नाणे य (आ); नाणमि (उ) ।

४२. पारियकाउस्सग्गो	वंदित्ताण तओ गुरुं ।
‘थुइमंगलं च काऊण’ ^१	कालं संपडिलेहए ॥
४३. ‘पढमं पोरिसि सज्झायं	बीयं भाणं भियायई ।
तइयाए निद्दमोक्खं तु	सज्झायं तु चउत्थिए’ ^२ ॥
४४. ‘पोरिसीए चउत्थीए	कालं तु पडिलेहिथा ।
सज्झायं तओ कुज्जा	अबोहेतो असंजए’ ^३ ॥
४५. पोरिसीए चउत्थाए	‘वंदिऊण तओ गुरु’ ^४ ।
पडिक्कमित्तु कालस्स	कालं तु पडिलेहए ॥
४६. आगए कायवोस्सग्गे	सव्वदुक्खविमोक्खणे ।
काउस्सग्गं तओ कुज्जा	सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥
४७. राइयं च अईयारं	चित्तिज्ज अणुपुव्वसो ।
नाणंमि दंसणंमी	चरित्तंमि तवम्मि य ॥
४८. पारियकाउस्सग्गो	वंदित्ताण तओ गुरुं ।
राइयं तु अईयारं	आलोएज्ज जहक्कमं ॥
४९. पडिक्कमित्तु निस्सल्लो	वंदित्ताण तओ गुरुं ।
काउस्सग्गं तओ कुज्जा	सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥
५०. कि तवं पडिवज्जामि	एवं तत्थ विंचितए ।
काउस्सग्गं तु पारित्ता	वंदई य तओ गुरुं ॥
५१. पारियकाउस्सग्गो	वंदित्ताण तओ गुरुं ।
तवं संपडिवज्जेत्ता’	करेज्ज सिद्धाण संथवं ॥
निसखेव-पर्व	५२. एसा सामायारी
	समासेण वियाहिथा ।
	जं चरित्ता बहू जीवा
	तिण्णा संसारसागरं ॥
	—ति बेमि ॥

१. सिद्धाणं संथवं किच्चा (बृपा) ।

२. पढमा पोरसि सज्झायं बीए भाणं भियायति ।
ततियाए निद्दमोक्खं च चउत्थाए चउत्थिए ॥
(बृपा) ।

३. कालं तु पडिलेहिता अबोहितो असंजए ।
कुज्जा मुणी य सज्झायं सव्वदुक्खविमोक्खणं ॥
(बृपा) ।

४. सेसे वंदित्तु ते गुरुं (बृपा) ।

५. च पडिवज्जिता (अ) ।

सत्तावीसइमं अज्जयणं खलुं किज्जं

<p>१. थेरे गणहरे गग्गे
आइण्णे गणिभावम्मि</p> <p>२. वहणे वहमाणस्स
जोए वहमाणस्स^१</p> <p>३. खलुंके जो उ जोएइ
असमाहिं च वेएइ</p> <p>४. एगं डसइ पुच्छंमि
एगो भंजइ समिलं</p> <p>५. एगो पडइ पासेणं
उक्कुइ उप्फिडई</p> <p>६. माई मुद्धेण पडइ
'मयलवखेण चिट्ठी^२'</p> <p>७. छिन्नाले छिदइ सेल्लि
से वि य सुस्सुयाइत्ता^३</p> <p>८. खलुंका जारिसा जोज्जा
जोइया धम्मजाणम्मि</p> <p>९. इड्ढीगारविए एगे
सायागारविए एगे</p> <p>१०. भिक्खालसिए एगे
एगं च^४ अणुसासम्मी</p> | <p>मुणी आसि विसारए ।
समाहिं पडिसंघए ॥</p> <p>कंतारं अइवत्तई ।
संसारो अइवत्तई ॥</p> <p>विहम्माणो किलिस्सई^५ ।
तोत्तओ य से भज्जई ॥</p> <p>एगं विचइऽभिक्खणं ।
एगो उप्पहपट्ठिओ ॥</p> <p>निवेसइ निवज्जई ।
सढे बालगवी वए ॥</p> <p>कुद्धे गच्छइ पडिप्पहं ।
वेगेण य पहावई ॥</p> <p>दुदंतो भंजए जुगं ।
उज्जहित्ता^६ पलायए ॥</p> <p>दुस्सीसा वि हु तारिसा ।
भज्जंति धिइदुब्बला ॥</p> <p>एगेत्थ रसगारवे ।
एगे सुचिरकोहणे ॥</p> <p>एगे ओमाणभीरुए थद्धे ।
हेऊहिं कारणेहि य ॥</p> |
|--|---|

१. बाह्यमाणस्स (अ, सु); वहणमाणस्स (ऋ) ।

२. किलामई (बू) ; किलिस्सई (बूपा) ।

३. पलयं (यलं) ते ण चिट्ठिया (बूपा) ।

४. सुस्सुयत्ता (अ) ।

५. उज्जुहित्ता (आ, बू, सु) ।

६. × (अ) ।

११. सो वि अंतरभासिल्लो दोसमेव पकुब्बई^१ ।
आयरियाणं तं वयणं पडिक्कलेइ अभिक्खणं ॥
१२. न सा ममं वियाणाइ न वि^२ सा मज्झ दाहिई ।
निग्गया होहिई मग्गे साहू अन्नोत्थ वच्चउ ॥
१३. पेसिया^३ पलिउच्चति ते परियंति समंतओ ।
रायवेट्ठि^४ व^५ मन्नंता करेति भिउडि मुहे ॥
१४. वाइया संगहिया चेव 'भत्तपाणे य'^६ पोसिया ।
जायपक्खा जहा हंसा पक्कमंति दिसोदिसि ॥
१५. अह सारही विचित्तेइ^७ खलुंकेहि समागओ ।
किं मज्झ दुट्ठसीसेहि अप्पा मे अवसीयई ॥
१६. जारिसा^८ मम सीसाउ तारिसा^९ गलिगइहा ।
गलिगइहे चइत्ताणं^{१०} दढं परिगिण्हई^{१०} तवं ॥
१७. मिउ मद्दवसंपन्ने गंभीरे सुसमाहिए ।
विहरइ महि महप्पा सीलभूएण अप्पणा ॥
— त्ति वेमि ॥

१. पभासए (बुपा) ।

२. य (उ) ।

३. पोसिया (बृपा) ।

४. रायाविट्ठं (अ) ।

५. भत्तपाणेण (अ, आ, इ) ।

६. हि चित्तेइ (अ) ।

७. तारिसा (अ) ।

८. जारिसा (अ) ।

९. जहित्ताणं (आ) ।

१०. परिगिण्हामि (बृ); परिगिण्हई (बृपा) ।

अट्ठावीसइमं अज्झयणं मोक्खमग्गई

१. मोक्खमग्गई तच्चं सुणेह जिणभासियं ।
चउकारणसंजुत्तं नाणदंसणलक्खणं ॥
२. नाणं च दंसणं चैव चरित्तं च तवो तथा ।
एसं मग्गो त्ति पण्णत्तो जिणेहिं वरदंसिहिं ॥
३. नाणं च दंसणं चैव चरित्तं च तवो तथा ।
'एयं मग्गमणुप्पत्ता' जीवा गच्छंति सोमग्गइ ॥
४. तत्थ पंचविहं नाणं सुयं आभिनिबोहियं ।
ओहीनाणं तइयं मणनाणं च केवलं ॥
५. एयं पंचविहं नाणं दव्वाण य गुणाण य ।
पज्जवाणं च सव्वेसिं नाणं नाणीहिं देसियं ॥
६. गुणाणमासओ दव्वं एगदव्वस्सिया गुणा ।
लक्खणं पज्जवाणं तु उभओ अस्सिया भवे ॥
७. धम्मो अहम्मो आगासं कालो पुग्गलजंतवो ।
एस लोगो त्ति पण्णत्तो जिणेहिं वरदंसिहिं ॥
८. धम्मो अहम्मो आगासं दव्वं इक्किक्कमाहियं ।
अणंताणि य दव्वाणि कालो पुग्गलजंतवो ॥
९. 'गइलक्खणो उ' धम्मो अहम्मो ठाणलक्खणो ।
भायणं सव्वदव्वाणं नहं ओगाहलक्खणं' ॥
१०. वत्तणालक्खणो कालो जीवो उवओगलक्खणो ।
नाणेणं दंसणेणं च सुहेण य दुहेण य ॥

१. एय (अ) ।

२. सव्वदंसिहिं (अ) ।

३. एव (अ) ।

४. दुहओ (अ) ।

५. य (अ) ।

६. गतिलक्खणो तु धम्मो अधम्मो ठाणलक्खणो ।

भायणं सव्वदव्वाणं भणितं अवगाहलक्खणं ॥

(सूत्र० नू० पृ० १७४)

११. नाणं च दंसणं चैव चरित्तं च तवो तथा ।
वीरियं उवओगो य एयं जीवस्स लक्खणं ॥
१२. सहंघयारउज्जोओ पहा 'छायातवे इ वा' ।
वण्णरसगंघफासा पुग्गलाणं तु लक्खणं ॥
१३. एगत्तं च पुहत्तं च संखा संठाणमेव य ।
संजोगा य विभागा य पज्जवाणं तु लक्खणं ॥
१४. जीवाजीवा य बंधो य पुण्णं पावासवो तथा ।
संवरो निज्जरा मोक्खो संतेए तहिया नव ॥
१५. तहियाणं तु भावाणं 'सब्भावे उवएसणं ।
भावेणं सद्दहंतस्स सम्मत्तं तं वियाहियं' ॥
१६. निसग्गुवएसरुई आणारुइ सुत्तबीयरुइमेव ।
अभिगमवित्थाररुई किरियासंखेवघम्मरुई ॥
१७. भूयत्थेणाहियया जीवाजीवा य पुण्णपावं च ।
सहसम्मुइयासवसंवरो य^४ रोएइ उ निसग्गो ॥
१८. जो जिणदिट्ठे भावे चउव्विहे सद्दहाइ सयमेव ।
एमेव^५ नन्नह त्ति य निसग्गरुइ त्ति नायव्वो ॥
१९. एए चैव उ^४ भावे उवइट्ठे जो परेण सद्दहई ।
इउमत्थेण जिणेण व^६ उवएसरुइ त्ति नायव्वो ॥
२०. रागो दोसो मोहो अण्णाणं जस्स अवगयं होइ ।
आणाए रोयंतो सो खलु आणारुई नाम ॥
२१. जो सुत्तमहिज्जंतो सुएण ओगाहई उ सम्मत्तं ।
अणेण बाहिरेण व^६ सो सुत्तरुइ त्ति नायव्वो ॥
२२. एणेण अणेगाइं पयाइं जो पसरई उ सम्मत्तं ।
उदए व्व तेल्लबिदु सो बीयरुइ त्ति नायव्वो ॥
२३. सो होइ अभिगमरुई सुयनाणं जेण अत्थओ दिट्ठं ।
'एक्कारस अंगाइ'^९ पइण्णगं^{१०} दिट्ठिवाओ य ॥
२४. दव्वाण सव्वभावा सव्वपमाणेहि जस्स उवलद्धा ।
सव्वाहि नयविहीहि य वित्थाररुइ त्ति नायव्वो ॥

१. तवे इ वा (अ, ऋ); तवुत्ति वा (बु) ।

६. हु (ऋ) ।

२. दुहत्तं (उ) ।

७. य (ऋ) ।

३. सब्भावो (वेणो) वएसणे भावेण उ सद्दहणा ।

८. य (ऋ) ।

सम्मत्तं होति आहियं ॥ (वृपा)

९. इक्कारसमंगाइं (उ, ऋ) ।

४. उ (अ) ।

१०. पइण्णयं (अ) ।

५. एमेय (अ, उ, ब) ।

२५. दंसणनाणचरित्ते तवविणए सच्चसमिइगुत्तीसु^१ ।
जो किरियाभावरुई सो खलु किरियारुई नाम ॥
२६. अणभिग्गहियकुदिट्ठी संखेवरुइ त्ति होइ नायव्वो ।
अविसारओ पवयणे अणभिग्गहिओ य सेसेसु ॥
२७. जो अत्थिकायधम्मं सुयधम्मं खलु चरित्तधम्मं च ।
सद्दहइ जिणाभिहियं सो धम्मरुइ त्ति नायव्वो ॥
२८. परमत्थसंथवो वा मुदिट्ठुपरमत्थसेवणा वा वि ।
वावन्नकुदंसणवज्जणा य सम्मतसद्दहणा ॥
२९. नत्थि चरित्तं सम्मतविहूणं दंसणे उ भइयव्वं ।
सम्मतचरित्ताइं जुगवं पुव्वं व^२ सम्मतं ॥
३०. नादंसणिस्स नाणं नाणेण विणा न हुंति चरणगुणा ।
अगुणिस्स नत्थि मोक्खो नत्थि अमोक्खस्स निव्वानं ॥
३१. निस्संकिय निक्कंखिय निव्वितिगिच्छा अमूढदिट्ठी य ।
उववूह थिरीकरणे वच्छल्ल 'पभावणे अट्ठु'^३ ॥
३२. सामाइयत्थं पढमं नेओवट्ठावणं भवे बीयं ।
परिहारविसुद्धीयं सुहुमं तह संपरायं च ॥
३३. अकसायं अहक्खायं छउमत्थस्स जिणस्स वा ।
एयं चयरित्तकरं चारित्तं होइ आहियं ॥
३४. तवो य दुविहो वुत्तो बाहिरब्भंतरो तथा ।
बाहिरो छव्विहो वुत्तो एवमब्भंतरो तवो ॥
३५. नाणेण जाणई भावे दंसणेण य सद्दहे ।
चरित्तेण निगिण्हाइ^४ तवेण परिसुज्झई ॥
३६. खवेत्ता पुव्वकम्माइं संजमेण तवेण य ।
सव्वदुक्खप्पहीणट्ठा पक्कमंति महेसिणो ॥
- त्ति बेमि ॥

१. सव्व^१(अ) ।

२. च (अ, उ, ऋ) ।

३. पभावणेऽट्ठेते (वु) ।

४. सामाइयं च (उ, ऋ) ।

५. न गिण्हति (वृषा) ।

एगूणतीसइमं अज्भयणं सम्मत्तपरक्कमे

१. सुयं मे आउसं! तेणं भगवया एकमक्खायं—इह खलु सम्मत्तपरक्कमे 'नाम अज्भयणे' समणेणं भगवया महावीरेणं कासवेणं पवेइए, जं सम्मं सद्धित्ता पत्तियाइत्ता रोय-इत्ता फासइत्ता पालइत्ता तीरइत्ता किट्टइत्ता सोहइत्ता आराहइत्ता आणाए अणुपालइत्ता बह्वे जीवा सिज्भति बुज्भति मुच्चंति परिनिव्वायंति सब्बदुक्खाणमंतं करेति । तस्स णं अयमट्ठे एवमाहिज्जइ, तं जहा संवेगे' १ निव्वेए २ घम्मसद्धा ३ गुरुसाहम्मियसुस्सुसणया ४ आलोयणया ५ निदणया ६ गरहणया ७ सामाइए ८ चउव्वीसत्थए ९ वंदणए' १० पडिक्कमणे ११ काउस्सग्गे १२ पच्चक्खाणे १३ थव-थुइमंगले' १४ कालपडिलेहणया १४ पायच्छित्तकरणे १६ खमावणया १७ सज्भाए १८ वायणया' १९ पडिपुच्छणया २० परियट्टणया २१ अणुप्पेहा २२ घम्मकहा २३ सुयस्स आराहणया २४ एगम्ममणसन्नियेसणया २५ संजमे २६ तवे २७ वोदाणे २८ सुहसाए २९ अप्पडिबद्धया ३० विवित्तसयणासणसेवणया ३१ विणियट्टणया ३२ संभोगपच्चक्खाणे ३३ उव्हिपच्चक्खाणे ३४ आहारपच्चक्खाणे ३५ कसायपच्चक्खाणे ३६ जोगपच्चक्खाणे ३७ सरीरपच्चक्खाणे ३८ सहायपच्चक्खाणे ३९

१. नामअज्भयणे (अ, ऋ) ; नामअज्भयणे (उ, स) ।

२. पालइत्ता पूरइत्ता (अ) ।

३. भगवत्यां (१७।४८) संवेगादिपदानि किञ्चित् पाठभेदयुक्तानि, सङ्ख्यया न्यूनानि च लभ्यन्ते—अहं भते! संवेगे, निव्वेए, गुरुसाहम्मियसुस्सुसणया, आलोयणया, निदणया, गरहणया, खमावणया, विउसमणया, सुयसहायता, भावे अप्पडिबद्धया, विणिवट्टणया, विवित्तसयणासणसेवणया, सोहं-दियसंवरे जाव फासिदियसंवरे, जोगपच्चक्खाणे, सरीरपच्चक्खाणे, कसायपच्चक्खाणे, संभोग-

पच्चक्खाणे, उव्हिपच्चक्खाणे, भत्तपच्चक्खाणे, खमा, विरागया, थवसच्चे, जोगसच्चे, करण-सच्चे, मणसमन्नाहरणया, वडसमन्नाहरणया, कायसमन्नाहरणया, कोहविदेगे जाव पिच्छा-दंसणसत्त्वविदेगे, नाणसंपन्नया, दंसणसंपन्नया, चरित्तसंपन्नया, वेदणअहियासणया, मारणातिय-अहियासणया ।

४. वंदणे (अ) ।

५. थवथुइमंगले (अ, ऋ) ; थवथुइमंगले (उ) ।

६. वायणा (उ) ; वायणाए (ऋ) ।

भत्तापच्चक्खाणे ४० सम्भावपच्चक्खाणे ४१ पडिरूवया' ४२ वेयावच्चे ४३ सव्व-
गुणसंपण्णया' ४४ वीयरगया ४५ खंती ४६ मुत्ती ४७ अज्जवे' ४८ मद्दे' ४९ भाव-
सच्चे ५० करणसच्चे ५१ जोगसच्चे ५२ मणगुत्तया ५३ वइगुत्तया ५४ कायगुत्तया
५५ मणसमाधारणया ५६ वइसमाधारणया ५७ कायसमाधारणया ५८ नाण-
संपन्नया ५९ दंसणसंपन्नया ६० चरित्तसंपन्नया ६१ सोइदियनिग्गहे ६२ चक्खि-
दियनिग्गहे ६३ घाणिदियनिग्गहे ६४ जिब्भदियनिग्गहे ६५ फासिदियनिग्गहे ६६
कोहविजए ६७ माणविजए ६८ मायाविजए ६९ लोहविजए ७० पेज्जदोसमिच्छा-
दंसणविजए ७१ सेलेसी ७२ अकम्मया ७३ ॥

२. संवेगेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? संवेगेणं अणुत्तरं धम्मसद्धं जणयइ । अणुत्तराए धम्मसद्धाए संवेगं हव्वमागच्छइ, अणंताणुबंधिकोहमाणमायालोभे खवेइ, कम्मं' न बंधइ, तप्पच्चइयं च णं मिच्छत्ताविसोहिं काऊण दंसणाराहए भवइ । दंसण-
विसोहीए य णं विसुद्धाए अत्थेगइए तेणेव भवग्गहणेणं सिज्जइ । सोहीए य णं
विसुद्धाए तच्चं पुणो भवग्गहणं'नाइक्कमइ ॥
३. निव्वेएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? निव्वेएणं दिव्वमाणसुतेरिच्छएसु कामभोगेसु
निव्वेयं हव्वमागच्छइ, सव्वविसएसु विरज्जइ । सव्वविसएसु विरज्जमाणे आरंभ-
परिच्चायं' करेइ । आरंभपरिच्चायं करेमाणे संसारमग्गं वोच्छिदइ, सिद्धिमग्गे
पडिवन्ने य भवइ ॥
४. धम्मसद्धाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? धम्मसद्धाए णं सायासोक्खेसु रज्जमाणे
विरज्जइ, आगारधम्मं च णं चयइ अणगारे णं जीवे सारीरमाणसाणं दुक्खाणं
छेयणभेयणसंजोगाईणं वोच्छेयं करेइ अवावाहं च सुहं निव्वत्तेइ' ॥
५. गुरुसाहम्मियसुस्सुसणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? गुरुसाहम्मियसुस्सुसणयाए णं
विणयपडिवत्तिं जणयइ । 'विणयपडिवन्ने य णं' जीवे अणच्चासायणसीले नेरइय-
तिरिक्खजोणियमणुस्सदेवदोग्गईओ निरुं भइ, वण्णसंजलणभत्तिबहुमाणयाए मणुस्स-
देवसोग्गईओ निबंधइ, 'सिद्धि सोग्गइ' च विसोहेइ । पसत्थाइं च णं विणयमूलाइं सव्व-
कज्जाइं साहेइ । अन्ने य बहुवे जीवे विणइत्ता भवइ ॥
६. आलोयणाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? आलोयणाए णं मायानियाणमिच्छादंसण-
सत्तलाणं मोक्खमग्गविग्घाणं अणंतसंसारवद्धणाणं' उद्धरणं करेइ, उज्जुभावं च'^६

१. पडिरूवणया (ऋ) ।
२. 'संपुण्णया (अ, आ, इ, वृ) ।
३. मद्दे (अ, सु, वृ) ।
४. अज्जवे (अ, सु, वृ) ।
५. नवं च कम्मं (अ, आ, इ) ।

६. आरंभपरिग्गहं (अ) ।
७. निव्विते (ऋ) ।
८. 'पडिवत्तएणं (ऋ) । ६
१०. 'बद्धमाणं (अ) ।
११. च णं (उ, ऋ, स) ।

जणयइ । 'उज्जुभावपडिवन्ने य णं' जीवे अमाई इत्थीवेयनपुंसगवेयं च न बंधइ । पुव्वबद्धं च णं निज्जरेइ ।

७. निदणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? निदणयाए णं पच्छाणुतावं जणयइ । पच्छाणुतावेणं विरज्जमाणे करणगुणसेट्ठिं पडिवज्जइ । करणगुणसेट्ठिं पडिवन्ने 'य णं' अणगारे मोहणिज्जं कम्मं उग्घाएइ ॥
८. गरहणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? गरहणयाए णं अपुरक्कारं जणयइ । अपुरक्कारगए णं जीवे अप्पसत्थेहितो जोगेहितो नियत्तेइ, पसत्थजोगपडिवन्ने य णं अणगारे अणंतघाइपज्जवे खवेइ ॥
९. सामाइएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सामाइएणं सावज्जजोगविरइं जणयइ ॥
१०. चउव्वीसत्थएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? चउव्वीसत्थएणं दंसणविसोहिं जणयइ ॥
११. वंदणएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वंदणएणं नीयागोयं कम्मं खवेइ, उच्चगोयं निबंधइ । सोहगं च णं अप्पडिहयं आणाफलं निव्वत्तेइ, दाहिणभावं च णं जणयइ ॥
१२. पडिक्कमणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? पडिक्कमणेणं वयच्छिद्दाइं पिहेइ । पिहियवयच्छिद्दे पुण जीवे निरुद्धासवे असबलचरित्ते अट्टसु पवयणमायासु उवउत्ते अपुहत्ते सुप्पणिहिए विहरइ ॥
१३. काउस्सग्गेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? काउस्सग्गेणं तीथपडुप्पन्नं पायच्छित्तं विसोहेइ । विसुद्धपायच्छित्ते य जीवे निव्वुयहियए 'ओहरियभारो व्व'^७ भारवहे पसत्थज्जाणोवगए सुहंसुहेणं विहरइ ॥
१४. पच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? पच्चक्खाणेणं आसवदाराइं निरुंभइ^८ ।
१५. थवथुइमंगलेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? थवथुइमंगलेणं नाणदंसणचरित्तबोहिलाभं जणयइ । नाणदंसणचरित्तबोहिलाभसंपन्ने य णं जीवे 'अंतकिरियं कप्पविमाणोववत्तिगं आराहणं'^९ आराहेइ ॥
१६. कालपडिलेहणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? कालपडिलेहणयाए णं नाणावरणिज्जं कम्मं खवेइ ॥

१. पडिवन्नएणं (ऋ) ।

२. सेढीए (अ) ; सेढी (वृ) ।

३. × (अ, उ) ; य (ऋ) ।

४. नियत्तेइ पसत्थे य पवत्तइ (उ, ऋ) ।

५. अपमत्ते (वृपा) ।

६. सुप्पणिहिए (अ, उ, ऋ) ; सुप्पणिहिदिए (वृपा) ।

७. भरुव्व (उ, ऋ) ।

८. ज्जाणज्जाइ (वृपा) ।

९. निरुंभइ । पच्चक्खाणेणं इच्छानिरोहं जणयइ । इच्छानिरोहं गए य णं जीवे सब्बदब्बेसु विणीयतण्हे सीइभूए विहरइ । (इ, उ) ।

१०. अंतकिरियं आराहणं (वृपा) ।

१७. पायच्छित्तकरणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? पायच्छित्तकरणेणं पावकम्मविसोहिं जणयइ, निरइयारे यावि भवइ । सम्मं च णं पायच्छित्तं पडिवज्जमाणे मग्गं च मग्गफलं च विसोहेइ आयारं च आयारफलं च आराहेइ ॥
१८. खभावणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? खभावणयाए णं पल्हायणभावं' जणयइ । पल्हायणभावमुवगए य सव्वपाणभूयजीवसत्तेसु मित्तीभावमुप्पाएइ । मित्तीभावमुवगए यावि जीवे भावविसोहिं काऊण निब्भए भवइ ॥
१९. सज्जाएण भंते ! जीवे किं जणयइ ? सज्जाएण नाणावरणिज्जं कम्मं खवेइ ॥
२०. वायणाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वायणाए णं निज्जरं जणयइ, सुयस्स य 'अणासायणाए वट्टए' । सुयस्स अणासायणाए वट्टमाणे तित्थधम्मं अवलंबइ । तित्थधम्मं अवलंबमाणे महानिज्जरे महापज्जवसाणे भवइ ॥
२१. पडिपुच्छणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? पडिपुच्छणयाए णं सुत्तत्थतदुभयाइं विसोहेइ । कंखामोहणिज्जं कम्मं वोच्छिदइ ॥
२२. परियट्टणाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? परियट्टणाए णं वंजणाइं जणयइ, वंजणलद्धिं च उप्पाएइ ॥
२३. अणुप्पेहाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? अणुप्पेहाए णं आउयवज्जाओ सत्तकम्मप्पगळीओ घणियबंधणबद्धाओ सिढिलबंधणबद्धाओ पकरेइ, दीहकालट्टिइयाओ हस्सकालट्टिइयाओ पकरेइ, तिक्वाणुभावाओ मंदाणुभावाओ पकरेइ, 'बहुपएसग्गाओ अप्पपएसग्गाओ पकरेइ', आउयं च णं कम्मं सिय बंधइ सिय नो बंधइ । 'असायावेयणिज्जं च णं कम्मं नो भुज्जो भुज्जो उवचिणाइ' अणाइयं च णं अणवदग्गं दीहमद्धं चाउरंतं संसारकंतारं खिप्पामेव वीइवयइ ॥
२४. धम्मकहाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? धम्मकहाए णं निज्जरं जणयइ । धम्मकहाए णं पवयणं पभावेइ । पवयणपभावे णं जीवे आगमिसस्स भट्ताए कम्मं निबंधइ ॥
२५. सुयस्स आराहणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सुयस्स आराहणयाए णं अण्णाणं खवेइ न य संकिलिस्सइ ॥

१. पल्हाएणंतभावं (बृ) ; पल्हायणभावं (बृपा) .

२. अणुसज्जणाए वट्टइ (बृपा) ।

३. चिन्हाङ्कितः पाठो बृहद्दत्तो नास्ति स्वीकृतः, केवलं पाठान्तररूपेण उल्लिखितोऽस्ति—एवचिदिदमपि दृश्यते—बहुपएसग्गाओ अप्पपएसग्गातो पकरेति ।

४. सायावेयणिज्जं च णं कम्मं भुज्जो भुज्जो

उवचिणाइ (बृपा) ।

५. बृहद्दत्ते व्याख्यानसारेण 'धम्मकहाए णं निज्जरं जणयइ, आगमिसस्स भट्ताए कम्मं निबंधइ' एतावानेव पाठो दृश्यते । तत्र 'निज्जरं जणयइ' इति स्थाने पाठान्तरं व्याख्यातमस्ति—पाठान्तरतश्च प्रवचनं प्रभावयति । 'पवयणपभावे णं जीवे' इति पाठस्य नास्ति कश्चिद् उल्लेखः ।

२६. एगग्गमणसन्निवेसणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? एगग्गमणसन्निवेसणयाए णं चित्तनिरोहं करेइ ॥
२७. संजमेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? संजमेणं अणण्हयत्तं जणयइ ॥
२८. तवेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? तवेणं वोदाणं जणयइ ॥
२९. वोदाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वोदाणेणं अकिरियं जणयइ । अकिरियाए भवित्ता तओ पच्छा सिज्भइ बुज्भइ मुच्चइ परिनिव्वाएइ सव्वदुक्खाणमंतं करेइ ॥
३०. सुहसाएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सुहसाएणं अणुस्सुयत्तं जणयइ । अणुस्सुयाए णं जीवे अणुकंपए अणुब्भडे विगयसोमे चरित्तमोहणिज्जं कम्मं खवेइ ॥
३१. अप्पडिबद्धयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? अप्पडिबद्धयाए णं निस्संगत्तं जणयइ ॥ निस्संगत्तेणं जीवे एगे एगग्गचित्तो दिया य राओ य असज्जमाणे अप्पडिबद्धे यावि विहरइ ॥
३२. विवित्तसयणासणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? विवित्तसयणासणयाए णं चरित्तगुत्तिं जणयइ । चरित्तगुत्ते य णं जीवे विवित्ताहारे दढच्चरित्ते एगंतरए मोक्खभावपडिवन्ते अट्टविहकम्मगंठिं निज्जरेइ ॥
३३. विणियट्टणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? विणियट्टणयाए णं पावकम्माणं अकरणयाए अब्भुट्ठेइ, पुव्वबद्धाण य निज्जरणयाए तं नियत्तेइ, तओ पच्छा चाउरंतं संसारकंतारं वीइवयइ ॥
३४. संभोगपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? संभोगपच्चक्खाणेणं आत्तंक्खाणं खवेइ । निरात्तंबणस्स य आययट्ठिया जोगा भवति । सएणं लाभेण संतुस्सइ^४, परलाभं 'नो आसाएइ'^५ नो तक्केइ नो पीहेइ नो पत्थेइ नो अभिलसइ । परलाभं अणासायमाणे अतक्केमाणे अपाहेमाणे अपत्थेमाणे अणभिलसमाणे दुच्चं सुहसेज्जं उवसंपज्जित्ताणं विहरइ ॥
३५. उवह्मिपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? उवह्मिपच्चक्खाणेणं अपलिमंथं जणयइ । निरुवहिए णं जीवे निक्कखे^६ उवह्मंतरेण य न संकिलिस्सइ ॥
३६. आहारपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? आहारपच्चक्खाणेणं जीवियासंस्पओगं^७ वोच्छिदइ, वोच्छिदित्ता^८ जीवे आहारमंतरेणं न संकिलिस्सइ ॥

१. सुहसायाएणं (अ, आ, इ, उ, ऋ); सुहसा-
इयाएणं (वृ); सुहसायाएणं, सुहसाएणं
(वृषा) ।

२. निस्संगत्तं गएणं (उ, ऋ) ।

३. सयणासणसेवणयाए (आ, इ) ।

४. तुस्सइ (उ, ऋ) ।

५. × (उ, ऋ, वृ) ।

६. एतच्च पदं क्वचिदेव दृश्यते (वृ) ।

७. जीवियासविष्पओगं (वृषा) ।

८. वोच्छिदिय (वृषा) ।

३७. कसायपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? कसायपच्चक्खाणेणं वीयरगभावं जणयइ । वीयरगभावपडिवन्ने वि य णं जीवे समसुहुदुक्खे भवइ ॥
३८. जोगपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? जोगपच्चक्खाणेणं अजोगत्तं जणयइ । अजोगी^१ णं जीवे नवं कम्मं न बंधइ पुव्वबद्धं निज्जरेइ ॥
३९. सरीरपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सरीरपच्चक्खाणेणं सिद्धाइसयगुणत्तणं^२ निव्वत्तेइ । सिद्धाइसयगुणसंपन्ने य णं जीवे लोगग्गमुवगए परमसुही भवइ ॥
४०. सहायपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सहायपच्चक्खाणेणं एगीभावं जणयइ । एगीभावभूए वि^३ य णं जीवे एग्गं भावेमाणे अप्पसद्दे^४ अप्पभंभे अप्पकलहे अप्पकसाए अप्पतुमंतुमे संजमबहुले संवरबहुले समाहिए यावि भवइ ॥
४१. भत्तपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? भत्तपच्चक्खाणेणं अणेगाइं भवसयाइं निरुं भइ ॥
४२. सब्भावपच्चक्खाणेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सब्भावपच्चक्खाणेणं अनियट्ठि^५ जणयइ । अनियट्ठिपडिवन्ने^६ य अणगारे चत्तारि केवलिकम्मंसे खवेइ, तं जहा— वेयणिज्जं आउयं नामं गोयं । तओ^७ पच्छा सिज्जइ बुज्जइ मुच्चइ परिनिव्वाएइ सब्बदुक्खाणमंतं करेइ ॥
४३. पडिरूवयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? पडिरूवयाए णं लाधवियं जणयइ । लहुभूए णं जीवे अप्पमत्ते पागडलिगे पसत्थलिगे विसुद्धसम्मत्ते सत्तासमिइसमत्ते सब्बपाणभूयजीवसत्तेसु वीससणिज्जरूवे अप्पडिलेहे^८ जिइदिए विउलतवसमिइसमत्तागए यावि भवइ ॥
४४. वेयावच्चेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वेयावच्चेणं तित्थयरनामगोत्तं कम्मं निगंधइ ॥
४५. सब्बगुणसंपन्नयाए^९ णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सब्बगुणसंपन्नयाए णं अपुणरावत्ति जणयइ । अपुणरावत्ति पत्ताए य^{१०} णं जीवे सारीरमाणसाणं दुक्खाणं नो भागी भवइ ॥
४६. वीयरगयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वीयरगयाए णं 'नेहाणुबंधणाणि तण्हा-

१. अजोगी य (अ) ।
 २. ^२सयगुणत्तं (उ, अ) ।
 ३. × (उ, अ) ।
 ४. × (उ, अ) ।
 ५. × (वृ) ।
 ६. नियट्ठि (वृपा) ।

७. नियट्ठि^५ (वृपा) ।
 ८. × (उ, अ) ।
 ९. य णं (उ, अ) ।
 १०. अप्पपडिलेहे (वृपा) ।
 ११. ^{१०}संपुण्णयाए (अ, आ) ।
 १२. × (उ, अ) ।

णुबंधणाणि^१य वोच्चिदइ मणुण्णेषु^२ सद्दफरिसरसरूवगंधेषु चैव विरज्जइ ॥

४७. खंतीए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? खंतीए णं परीसहे जिणइ ॥

४८. मुत्तीए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? मुत्तीए णं अकिंचणं जणयइ । अकिंचणे य जीवे अत्थलोलानं^३ अपत्थणिज्जो भवइ ॥

४९. अज्जवयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? अज्जवयाए णं काउज्जुययं भावुज्जुययं भासुज्जुययं अविस्वायणं जणयइ । अविस्वायणसंपन्नयाए णं जीवे धम्मस्स आराहए भवइ ॥

५०. मद्दवयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? 'मद्दवयाए णं अणुस्सियत्तं जणयइ । अणुस्सियत्ते णं जीवे मिउमद्दवसंपन्ने अट्ट मयट्टाणाइं निट्टवेइ'^४ ॥

५१. भावसच्चेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? भावसच्चेणं भावविसोहिं जणयइ । भाव-विसोहीए वट्टमाणे जीवे अरहंतपण्णत्तस्स धम्मस्स आराहणयाए अब्भुट्ठेइ, अब्भुट्ठित्ता 'परलोगधम्मस्स आराहए'^५ हवइ ॥

५२. करणसच्चेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? करणसच्चेणं करणसत्तिं जणयइ । करण-सच्चे वट्टमाणे जीवे जहावाई तहाकारी यावि भवइ ॥

५३. जोगसच्चेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? जोगसच्चेणं जोगं विसोहेइ ॥

५४. मणगुत्तयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? मणगुत्तयाए णं जीवे एगमं जणयइ । एगमच्चित्ते णं जीवे मणगुत्ते संजमाराहए भवइ ॥

५५. वइगुत्तयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वइगुत्तयाए णं निव्वियारं^६ जणयइ । 'निव्वियारेणं जीवे वइगुत्ते अज्जप्पजोगज्झाणगुत्ते यावि भवइ'^७ ॥

५६. कायगुत्तयाए णं भंते । जीवे किं जणयइ ? कायगुत्तयाए णं संवरं जणयइ । संवरेणं कायगुत्ते पुणो पावासवनिरोहं करेइ ॥

५७. मणसमाहारणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? मणसमाहारणयाए णं एगमं जणयइ, जणइत्ता नाणपज्जवे जणयइ, जणइत्ता सम्मत्तं विसोहेइ मिच्छत्तं च निज्जरेइ ॥

१. बंधणाणि तण्हा-बंधणाणि (वृ); नेहाणुबंध-
णाणि, तण्हाणुबंधणाणि (वृपा) ।

२. मणुन्नामणुन्नेसु (अ) ।

३. अत्थलोलानं पुरिसाणं (आ, इ, उ, ऋ, स) ।

४. मद्दवयाए णं अणुस्सुअत्तं जणइ । अणुसुअप-
त्तेणं जीवे मद्दवयाएणं मिउ० (अ); मद्दव-
याए णं मिउ० (उ, ऋ, वृ) मद्दवयाए णं जीवे
अणुसियत्तं जणेति, अणुस्सिए णं जीवे मिउ-

मद्दवसंपन्ने अट्ट मयट्टाणाणि णिट्टवेति
(वृपा) ।

५. परलोगाराहए (वृपा) ।

६. निव्वियारत्तं (अ, स) ।

७. 'उ, ऋ' सङ्केतित्तादर्शयोः बृहद्बृत्तौ च
'अज्जप्पजोगसाहणजुत्ते' इति पाठो लभ्यते ।
बृहद्बृत्तौ चिन्हितपाठस्थाने 'निव्वियारे णं जीवे
वयगुत्तयं जणयइ' इति पाठान्तरं दृश्यते ।

५८. वइसमाहारणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? वइसमाहारणयाए णं वइसाहारण-
दंसणपज्जवे विसोहेइ, विसोहेत्ता सुलहबोहियत्तं निव्वत्तेइ दुल्लहबोहियत्तं निज्जरेइ ॥
५९. कायसमाहारणयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? कायसमाहारणयाए णं चरित्त-
पज्जवे विसोहेइ, विसोहेत्ता अहक्खायवरित्तं विसोहेइ, विसोहेत्ता चत्तारि केवलि-
कम्मंसे खवेइ । तओ पच्छा सिज्झइ बुज्झइ मुच्चइ परिनिव्वाएइ सव्वदुक्खामंतं
करेइ ॥
६०. नाणसंपन्नयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? नाणसंपन्नायाए णं जीवे सव्वभावा-
हियमं जणयइ । नाणसंपन्ने णं जीवे चाउरंते संसारकंतारे न विणस्सइ ॥

जहा सूई ससुत्ता पडिया वि न विणस्सइ ।

तहा जीवे समुत्ते संसारे न विणस्सइ ॥

नाणविणयत्तवचरित्तजोगे संपाउणइ, ससमयपरसमयसंधायणिज्जे' भवइ ॥

६१. दंसणसंपन्नयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? दंसणसंपन्नयाए णं भवमिच्छत्तल्लेयणं
करेइ, परं न विज्झायइ' । 'अणुत्तरेणं नाणदंसणेणं अप्पाणं संजोएमाणे सम्मं भावे-
माणे विरहइ' ॥
६२. चरित्तसंपन्नयाए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? चरित्तसंपन्नयाए णं सेलेसीभावं
जणयइ । 'सेलेसि पडिवन्ने य अणगारे चत्तारि केवलिकम्मंसे खवेइ । तओ पच्छा
सिज्झइ बुज्झइ मुच्चइ परिनिव्वाएइ सव्वदुक्खाणमंतं करेइ' ॥
६३. सोइंदियनिग्गहेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? सोइंदियनिग्गहेणं मणुण्णामणुण्णेसु सहेसु
रागदोसनिग्गहं जणयइ, तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
६४. चक्खिदियनिग्गहेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? चक्खिदियनिग्गहेणं मणुण्णामणुण्णेसु
रूवेसु' रागदोसनिग्गहं जणयइ, तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
६५. घाणिदियनिग्गहेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? घाणिदियनिग्गहेणं मणुण्णामणुण्णेसु
गंधेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ, तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
६६. जिब्बिदियनिग्गहेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? जिब्बिदियनिग्गहेणं मणुण्णामणुण्णेसु
रसेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ, तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
६७. फासिदियनिग्गहेणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? फासिदियनिग्गहेणं मणुण्णामणुण्णेसु
फासेसु रागदोसनिग्गहं जणयइ, तप्पच्चइयं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥

१. 'समयविसारए य (अ) ।

२. विज्झाइ परं अणाज्झायमाणं
(अ); विज्झाइ (अ) ।

३. अप्पाणं संजोएमाणे सम्मं भावेमाणे अणुत्तरेणं
नाणदंसणेणं विहरइ (अ) ; अनुत्तरेणं नाण-

दंसणेणं विहरइ (बृपा) ।

४. सेलेसी पडिवन्ने विहरइ (बृ) ; सेलेसि पडि-
वन्ने अणगारे चत्तारि केवलिकम्मंसे खवेति,
ततो पच्छा सिज्झति'... (बृपा) ।

५. चक्खिदिएसु (अ) ।

६८. कोह्विजएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? कोह्विजएणं खंति जणयइ, कोह्वेयणिज्जं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
६९. माणविजएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? माणविजएणं मद्दवं जणयइ, माणवेयणिज्जं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
७०. मायाविजएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? मायाविजएणं उज्जुभावं जणयइ, मायावेयणिज्जं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
७१. लोभविजएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? लोभविजएणं संतोसीभावं जणयइ, लोभवेयणिज्जं कम्मं न बंधइ, पुव्वबद्धं च निज्जरेइ ॥
७२. पेज्जदोसमिच्छादंसणविजएणं भंते ! जीवे किं जणयइ ? पेज्जदोसमिच्छादंसणविजएणं नाणदंसणचरित्ताराहणयाए अब्भुट्ठेइ । 'अट्टविहस्स कम्मस्स कम्मगंठिविमोयणयाए' तप्पढमयाए जहाणुपुव्वि अट्टवीसइविहं मोहणिज्जं कम्मं उग्घाएइ, पंचविहं नाणावरणिज्जं नवविहं दंसणावरणिज्जं पंचविहं अंतरायं एए तिन्नि वि कम्मसे जुगवं खवेइ । ततो पच्छा अणुत्तरं अणंतं कसिणं पडिपुण्णं निरावरणं वितिमिरं विसुद्धं लोगालोगप्पभावगं केवलवरनाणदंसणं समुप्पाडेइ । जाव सजोगी भवइ ताव य इरियावहियं कम्मं बंधइ सुहफरिसं दुसमयठिइयं । तं पढमसमए बद्धं विइयसमए वेइयं तइयसमए निज्जिण्णं तं बद्धं पुट्ठं उदीरियं वेइयं निज्जिण्णं सेयाले य अकम्मं चावि भवइ ॥
७३. अहाउयं पालइत्ता अंतोमुहुत्ताद्वावसेसाउए' जोगनिरोहं करेमाणे सुहुमकिरियं अप्पडिवाइ सुक्कज्झाणं भायमाणे तप्पढमयाए 'मणजोगं निरुं भइ, निरुं भित्ता वइजोगं निरुं भइ, निरुं भित्ता आणापाणनिरोहं' करेइ, करेत्ता ईसि पंचरहस्सक्खरुच्चारद्वाए य णं अणगारे समुच्छिन्नकिरियं अनियट्टिसुक्कज्झाणं भियायमाणे वेयणिज्जं आउयं नामं गोत्तं च एए चत्तारि वि' कम्मसे जुगवं खवेइ ॥
७४. तओ ओरालियकम्माइ च सव्वाहि विप्पजहणाहि विप्पजहिता उज्जुसेडिपत्ते अफुसमाणगई उड्डं एगसमएणं अविग्गहेणं तत्थ गता सागारोवउत्ते सिज्जइ

१. अट्टविहकम्मविमोयणाए (बृषा) ।

२. दंसणावरणं (उ, ऋ) ।

३. लोगालोगस्सभावं (बृषा) ।

४. निविण्णं (अ) ।

५. अंतोमुहुत्तावसेसाउए (उ, ऋ, बृषा) ; अंतो-मुहुत्तावसेसाए (बृषा) ।

६. मणजोगं निरुम्भइ वइजोगं निरुम्भइ आणापाणुनिरोहं (बृ) ; मणजोगं निरुम्भइ, वइजोगं निरुम्भइ, कायजोगं निरुम्भइ आणापाणुनिरोहं (आ, इ) ।

७. × (उ, ऋ) ।

८. × (उ, ऋ) ।

बुज्झइ मुच्चइ परिनिब्वाएइ सब्बदुक्खाणमंतं करेइ' ॥

एस खलु सम्मत्तपरक्कमस्स अज्जयणस्स अट्ठे समणेणं भगवया महावीरेणं आघविए पण्णविए परूविए दंसिए' उवदंसिए ॥

—त्ति वेमि ॥

१. (क) इह च वृणिकृत्ता—“सेलेसीए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? अकम्मयं जणति, अकम्मयाए जीवा सिज्झंति” इति पाठः, पूर्वत्र च क्वचित्किञ्चित्पाठभेदेनाल्पा एव प्रश्ना आश्रिताः, अस्मान्निस्तु भूयसीषु प्रतिषु यथाव्याख्यातपाठदर्शना-

दित्थमुप्रीतमिति (बृ) ।

(ख) सेलेसीए णं भंते ! जीवे किं जणयइ ? अकम्मयं जणति अकम्मयाए जीवा सिज्झंति बुज्झंति मुच्चंति परिनिब्वायंति सब्बदुक्खाणं अंतं करेति (बृ) ।

२. दंसिए निदंसिए (बृ) ।

तीसइमं अज्भयणं तवमग्गई

१. जहा उ पावगं कम्मं रागदोससमज्जियं ।
खवेइ तवसा भिक्खू तमेगग्गमणो सुण ॥
२. पाणवहमुसावाया' अदत्तमेहुणपरिग्गहा विरओ ।
राईभोयणविरओ जीवो भवइ अणासवो ॥
३. पंचसमिओ तिगुत्तो अकसाओ जिइंदिओ ।
अगारवो य निस्सल्लो जीवो होइ अणासवो ॥
४. एएसि तु विवच्चासे' रागदोससमज्जियं ।
'जहा खवयइ भिक्खू' 'तं मे एगमणो' सुण ॥
५. जहा महातलायस्स सन्निरुद्धे जलागमे ।
उस्सिचणाए तवणाए कमेणं सोसणा भवे ॥
६. 'एवं तु' संजयस्सावि पावकम्मनिरासवे ।
भवकोडोसंचियं कम्मं तवसा निज्जरिज्जइ ॥
७. सो तवो दुविहो वुत्तो बाहिरव्वभंतरो तहा ।
बाहिरो छव्विहो वुत्तो एवमव्वभंतरो तवो ॥
८. अणसणमूणोयरिया भिक्खायरिया य रसपरिच्चाओ ।
कायकिलेसो संलीणया य बज्झो तवो होई ॥
९. इत्तिरिया मरणकाले' 'दुविहा अणसणा' भवे ।
इत्तिरिया सावकंखा निरवकंखा' बिइज्जिया ॥

१. पाणिवह मुसावाए (उ, ऋ) ।

२. विवज्जासे (वृ) ।

३. खवेइ जं जहां कम्मं (उ, ऋ) ; खवेइ तं
जहा भिक्खू (वृ) ।

४. तं मे एगमणा (स) ; तमेगग्गमणो (सु) ।

५. एमेव (अ) ।

६. 'काला य (उ, ऋ) ।

७. अणसणा दुविहा (उ, ऋ, वृ) ।

८. निरवकंखा उ (सु) ; निरकंखा उ (वृ) ;

निरवकंखा (वृपा) ।

१०. जो सो इत्तरियतवो सो समासेण छव्विहो ।
सेडितवो पयरतवो धणो य 'तह होइ वग्गो य' ॥
११. तत्तो य वग्गवग्गो उ पंचमो छट्ठओ पइणतवो ।
मणइच्छियचित्तत्थो नायव्वो होइ इत्तरिओ ॥
१२. जा सा अणसणा मरणे दुविहा सा वियाहिया ।
सवियारअवियारा^१ कायच्चिट्ठं पई भवे ॥
१३. अहवा 'सपरिकम्मा अपरिकम्मा' य आहिया ।
नीहारिमणीहारी आहारच्छेओ य दोसु वि ॥
१४. ओमोयरियं^२ पंचहा समासेण वियाहियं ।
'दव्वओ खेत्तकालेण'^३ भावेण^४ पज्जवेहि य ॥
१५. जो जस्स उ आहारो तत्तो ओमं^५ तु जो करे ।
जहन्नेणंगसित्थाई एवं दव्वेण ऊ भवे ॥
१६. गामे नगरे तह रायहाणि-निगमे य आगरे पल्ली ।
खेडे कव्वडदोणमुह-पट्टणमडंबसंवाहे ॥
१७. आसमपए विहारे सन्नियेसे समायघोसे य ।
थल्लिसेणाखंधारे सत्थे संवट्टकोट्टे य ॥
१८. वाडेसु व रच्छासु व घरेसु वा एवमित्तियं खेत्तं ।
कप्पइ उ एवमाई एवं खेत्तेण ऊ भवे ॥
१९. पेडा य अद्धपेडा गोमुत्तिपयंगवीहिया चेव ।
संबुक्कावट्टाययगंतुं^६ पच्चागया छट्टा ॥
२०. दिवसस्स पोरुसीणं चउण्हं पि उ जत्तिओ भवे काले ।
एवं चरमाणो खलु कालोमाणं मुण्येव्वो^७ ॥
२१. अहवा तइयाए पोरिसीए ऊणाइ घासमेसंतो ।
चउभासूणाए वा एवं कालेण ऊ भवे ॥
२२. इत्थी वा पुरिसो वा अलंकिओ वाणलंकिओ वा वि ।
अन्नयरवयत्थो^८ वा अन्नयरेणं व वत्थेणं ॥
२३. अन्नेण विसेसेणं वण्णेणं भावमणुमुयंते उ ।
एवं चरमाणो खलु भावोमाणं मुण्येव्वो^९ ।
२४. दव्वे खेत्ते काले भावम्मि य आहिया उ जे भावा ।
एएहिं ओमचरओ पज्जवचरओ भवे भिक्खू ॥

१. वग्गो चउत्थो उ (अ) ।

२. सवियारमवियारा (उ, ऋ, सु, व्) ।

३. सपडिकम्मा अपडिकम्मा (अ) ।

४. ओमोयरणं (अ, ऋ, वृपा) ।

५. खेत्त काले य (अ) ; खित्तओ काले (ऋ) ।

६. भावओ (अ) ।

७. ऊणं (अ) ।

८. संबुक्कावट्टा + आययगंतुं = संबुक्कावट्टाययगंतं ।

९. मुण्येव्वं (उ, ऋ) ।

१०. मुण्येव्वं (उ, ऋ) ।

२५. अट्टविहगोयरग्गं तु तथा सत्तेव एसणा ।
अभिग्गहा य जे अन्ने भिक्खायरियमाहिया ॥
२६. खीरदहिसप्पिमाई पणीयं पाणभोयणं ।
परिवज्जणं रसाणं तु भणियं रसविवज्जणं ॥
२७. ठाणा वीरासणाईया जीवस्स उ सुहावहा ।
उग्गा जहा धरिज्जति कायकिल्लेसं तमाहियं ॥
२८. एगंतमणावाए इत्थीपसुविवज्जिए ।
सयणासणसेवणया विवित्तसयणासणं ॥
२९. एसो बाहिरगतवो समासेण वियाहिओ ।
अब्भितरं 'तवं एत्तो' वुच्छामि अणुपुव्वसो ॥
३०. पायच्छित्तं विणओ वेयावच्चं तहेव सज्झाओ ।
'भाणं च विउस्सग्गो' 'एसो अब्भितरो तवो' ॥
३१. आलोयणारिहाईयं पायच्छित्तं तु दसविहं ।
जे भिक्खू वहई सम्मं पायच्छित्तं तमाहियं ॥
३२. अब्भट्टाणं अंजलिकरणं तहेवासणदायणं ।
गुरुभत्तिभावसुस्सूसा विणओ एस वियाहिओ ॥
३३. आयरियमाइयम्मिं य वेयावच्चम्मिं दसविहे ।
आसेवणं जहाथामं वेयावच्चं तमाहियं ॥
३४. वायणा पुच्छणा चेव तहेव परियट्टणा ।
अणुप्पेहा घम्मकहा सज्झाओ पंचहा भवे ॥
३५. अट्टरुहाणि वज्जिता भाएज्जा सुसमाहिए ।
घम्मसुक्काइं भाणाइं भाणं तं तु बुहा वए ॥
३६. सयणासणठाणे वा जे उ भिक्खू न वावरे ।
कायस्स विउस्सग्गो छट्ठो सो परिकित्तिओ ॥
३७. एयं तवं तु दुविहं जे सम्मं आयरे मुणी ।
'से खिप्पं सव्वसंसारा विप्पमुच्चइ पंडिए'^५ ॥
—त्ति वेमि ॥

१. तवो इत्तो (उ, ऋ) ।

२. भाणं उस्सग्गो वि य (उ, ऋ, स) ।

३. अब्भित्तरो तवो होइ (उ, ऋ, स) ।

४. आयरिमाईए (उ, ऋ) ।

५. सो खवेत्तुरयं अरओ नीरयं तु गइं गए (बुपा) ।

एगतीसइमं अज्भयणं चरणविही

१. चरणविहि पवक्खामि
जं चरित्ता बहू जीवा	जीवस्स उ सुहावहं ।
तिण्णा संसारसागरं ॥
२. एगओ विरइं कुज्जा
असंजमे नियत्ति च	एगओ य पवत्तणं ।
संजमे य पवत्तणं ॥
३. रागदोसे य दो पावे
जे भिक्खू रुंभई निच्चं	पावकम्मपवत्तणे ।
से न अच्छइं मंडले ॥
४. दंडाणं गारवाणं च
जे भिक्खू चयई निच्चं	सल्लाणं च तियं तियं ।
से न अच्छइं मंडले ॥
५. दिव्वे य जे उवसग्गे
जे भिक्खू सहई निच्चं	तहा तेरिच्छमाणुसे ।
से न अच्छइं मंडले ॥
६. विगहाकसायसण्णाणं
जे भिक्खू वज्जई निच्चं	भाणाणं च दुयं तहा ।
से न अच्छइं मंडले ॥
७. वएसु इंदियत्थेसु
जे भिक्खू जयई निच्चं	‘समिईसु किरियासु य’ ।
से न अच्छइं मंडले ॥
८. लेसासु छसु काएसु
जे भिक्खू जयई निच्चं	छक्के आहारकारणे ।
से न अच्छइं मंडले ॥
९. पिंडोग्गहपडिमासु
जे भिक्खू जयई निच्चं	भयट्ठाणेसु सत्तसु ।
से न अच्छइं मंडले ॥
१०. मएसु वंभगुत्तीसु
जे भिक्खू जयई निच्चं	भिक्खुधम्ममि दसविहे ।
से न अच्छइं मंडले ॥
११. उवासगाणं पडिमासु
जे भिक्खू जयई निच्चं	भिक्खूणं पडिमासु य ।
से न अच्छइं मंडले ॥

१,२. गच्छइ (अ, वृपा) ।

३. × (उ, ऋ) ।

४,५. गच्छइ (अ, वृपा) ।

६. समितीसु य तहेव य (वृपा) ।

१२. किरियासु भूयगामेसु परमाहम्मिएसु य ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
१३. गाहासोलहसएहिं तहा अस्संजमम्मि य ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
१४. बंभम्मि नायज्भयणेसु ठाणेसु यसमाहिए^१ ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छई मंडले ॥
१५. एगवीसाए सबलेसु बावीसाए परीसहे ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
१६. तेवीसइ सूयगडे रूवाहिएसु सुरेसु^२ अ ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
१७. पणवीसभावणाहिं^३ उद्देसेसु दसाइणं ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
१८. अणगारगुणोहिं च पकप्पम्मि तहेव य^४ ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
१९. पावसुयपसंगेसु मोहट्टाणेसु चेव य ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
२०. सिद्धाइगुणजोगेसु तेत्तीसासायणासु^५ य ।
जे भिक्खू जयई निच्चं से न अच्छइ मंडले ॥
२१. इइ एएसु ठाणेसु जे भिक्खू जयई सया ।
खिप्पं से सव्वसंसारा विप्पमुच्चइ पंडिओ ॥
— त्ति वेमि ॥

१. य+असमाहिए=यसमाहिए ।

२. देवेसु (बूपा) ।

३. पणुं (अ) ।

४. उ (उ, ऋ, वृ) ।

५. णाणि (अ) ।

बत्तीसद्वयं अज्भयणं

पमायट्ठाणं

१. अच्चंतकालस्स समूलगस्स सव्वस्स दुक्खस्स उ जो पमोक्खो ।
तं भासओ मे पडिपुण्णचित्ता सुणेह एगग्गहियं^१ हियत्थं ॥
२. नाणस्स सव्वस्स^२ पगासणाए अण्णाणमोहस्स विवज्जणाए ।
रागस्स दोसस्स य संखएणं एगंतसोक्खं समुवेइ मोक्खं ॥
३. तस्सेस मग्गो गुरुविद्धसेवा विवज्जणा बालजणस्स दूरा ।
'सज्झायएगंतनिसेवणा य'^३ सुत्तत्थसंचितणया धिई य ॥
४. आहारमिच्छे मियमेसणिज्जं सहायमिच्छे निउणत्थबुद्धिं^४ ।
निकेयमिच्छेज्ज विवेगजोग्गं समाहिकामे समणे तवस्सी ॥
५. न वा लभेज्जा निउणं सहायं गुणाहियं वा गुणओ समं वा ।
एक्को वि पावाइ विवज्जयंतो^५ विहरेज्ज कामेसु असज्जमाणो ॥
६. जहा य अंडप्पभवा बलागा अंडं बलागप्पभवं जहा य ।
एमेव मोहाययणं खु तण्हं^६ मोहं च तण्हाययणं वयंति ॥
७. रागो य दोसो वि य कम्मवीयं कम्मं च मोहप्पभवं वयंति ।
कम्मं च जाईमरणस्स मूलं दुक्खं च जाईमरणं वयंति ॥
८. दुक्खं हयं जस्स न होइ मोहो मोहो हओ जस्स न होइ तण्हा ।
तण्हा हया जस्स न होइ लोहो लोहो हओ जस्स न किच्चणाई^७ ॥
९. रागं च दोसं च तहेव मोहं उद्धत्तुकामेण समूलजालं ।
जे जे 'उवाया पडिवज्जियव्वा'^८ ते कित्तइस्सामि अहाणुपुब्बि ॥

१. एगन्तं (सु, बूपा) ।

२. सज्जस्स (सुपा, बूपा) ।

३. निवेसणा य (बु) ; निसेवणाए (बूपा) ।

४. निउणेहं (बूपा) ।

५. अणायरन्तो (बूपा) ।

६. तण्हा (ब) ।

७. किच्चनत्थि (बूपा) ।

८. अवाया परिं (बूपा) ।

१०. रसा पगामं न निसेवियव्वा पायं रसा दित्तिकरा^१ नराणं ।
दित्तं च कामा समभिद्वंति दुमं जहा साउफलं व पक्खी ॥
११. जहा दवग्गी पउरिषणे वणे समारुओ नोवसमं उवेइ ।
एविदियग्गी वि पगामभोइणो न बंभयारिस्स हियाय कस्सई ॥
१२. विवित्तसेज्जासणजंतियाणं ओमासणाणं^२ दमिइंदियाणं ।
न रागसत्तू षरिसेइ चित्तं पराइओ वाहिरिवोसहेहिं ॥
१३. जहा बिरालावसहस्स मूले न मूसगाणं वसही पसत्था ।
एमेव इत्थीनिलयस्स मज्जे न बंभयारिस्स खमो निवासो ॥
१४. न ख्वलावण्णविलासहासं न जंपियं इंगियपेहियं^३ वा ।
इत्थीण चित्तंसि निवेसइत्ता दट्ठुं ववस्से समणे तवस्सी ॥
१५. अदंसणं चेव अपत्थणं च अचित्तणं चेव अकित्तणं च ।
इत्थीजणस्सारियभाणजोगं हियं सया बंभवए^४ रयाणं ॥
१६. कामं तु देवीहि विभूसियाहि न चाइया खोभइउं तिगुत्ता ।
तहा वि एगंतहियं ति नच्चा विवित्तवासो^५ मुणिणं^६ पसत्थो ॥
१७. मोक्खाभिकंखिस्स वि माणवस्स संसारभीरुस्स ठियस्स धम्मे ।
नेयारिसं^७ दुत्तरमत्थि लोए जहित्थिओ बालमणोहराओ ॥
१८. एए य संगे समइक्कमित्ता सुहुत्तरा चेव भवंति सेसा ।
जहा महासागरमुत्तरित्ता नई भवे अवि गंगासमाणा ॥
१९. कामाणुगिद्धिप्पभवं खु दुक्खं सव्वस्स लोगस्स सदेवगस्स ।
जं काइयं माणसियं च किचि तस्संतगं गच्छइ वीयरारो ॥
२०. जहा य किपागफला मणोरमा रसेण वण्णेण य भुज्जमाणा ।
ते खूइए जीवियं^८ पच्चमाणा एओवमा कामगुणा विवागे ॥
२१. जे इंदियाणं विसया मणुण्णा न तेसु^९ भावं निसिरे कयाइ ।
न यामणुण्णेसु^{१०} मणं पि^{११} कुज्जा समाहिकामे समणे तवस्सी ॥
२२. चक्खुस्स रुवं गहणं वयंति तं रागहेउं तु मणुण्णमाहु ।
तं दोसहेउं अमणुण्णमाहु समो य जो तेसु स वीयरारो ॥

१. दित्तकरा (बृपा) ।

२. ओमासणाए, ओमासणाई (बृपा) ।

३. °वीहियं (बृ, सु) ।

४. बंभवेरे (उ, ऋ, बृपा) ।

५. °भावो (उ, ऋ) ।

६. मुणिणो (अ) ।

७. न तारिसं (आ, इ, उ, ऋ) ।

८. ते जीवियं खुदए (अ); ते जीवियं खुंदति (बृपा); ते खुइए जीवियं (सु) ।

९. तेसि (अ) ।

१०. य+अमणुण्णेसु=यामणुण्णेसु ।

११. तु (अ) ।

२३. रूवस्स चक्खुं गहणं वयंति	चक्खुस्स रूवं गहणं वयंति ।
रागस्स हेउं समणुण्णमाहु'	दोसस्स हेउं अमणुण्णमाहु' ॥
२४. रूवेसु जो गिद्धिमुवेइ तिक्कं'	अकालियं पावइ से विणासं' ।
रागाउरे से जह वा पयगे	आलयलोले समुवेइ मच्चुं ॥
२५. जे यावि दोसं समुवेइ तिक्कं'	तंसि क्खणे से उ 'उवेइ दुक्खं' ॥
दुद्धंत्तदोसेण सएण जंतू	न किंचि रूवं अवरज्जई से ॥
२६. एगंतरत्ते' रुइरंमि रूवे	अतालसे से कुणई पओसं ।
दुक्खस्स संपीलमुवेइ वाले	न लिप्पई तेण मृणी विरागो ॥
२७. रूवाणुणासाणुगए' य जीवे	चराचरे हिसइणेगरूवे' ।
चित्तंहे ते परितावेइ बाले	पीलेइ अत्तट्टगुरू किलिद्धे ॥
२८. रूवाणुवाएण' परिग्गहेण	उप्पायणे रक्खणसन्निओगे' ।
वए विओगे य कहि सुहं से ?	संभोगकाले य अतित्तिलाभे' ॥
२९. रूवे अतित्ते य परिग्गहे य	सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठि ।
अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स	लोभाविले आययई अदत्तं ॥
३०. तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो	रूवे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा	तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥
३१. मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य	पओगकाले य दुही दुरते ।
एवं अदत्ताणि समाययंतो	रूवे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
३२. रूवाणुरत्तस्स नरस्स एवं	कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ? ।
तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं	निक्कत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
३३. एमेव रूवम्मि गओ पओसं	उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
पदुट्ठचित्तो य' चिणाइ कम्मं	जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
३४. रूवे विरत्तो मणुओ विसोगो	एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
न लिप्पए भवमज्जे वि संतो	जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
३५. सोयस्स सद्दं गहणं वयंति	तं रागहेउं तु मणुण्णमाहु ।
तं दोसहेउं अमणुण्णमाहु	समो य जो तेसु स वीयरगो ॥
३६. सद्दस्स सोयं गहणं वयंति	सोयस्स सद्दं गहणं वयंति ।
रागस्स हेउं समणुण्णमाहु	दोसस्स हेउं अमणुण्णमाहु ॥

१. तमणुण्णमाहु (वृषा) ।
२. तऽमणुण्णमाहु (वृषा) ।
३. निक्कं (अ) ।
४. किलेसं (वृषा) ।
५. निक्कं (अ, वृ) ।
६. समुवेति सक्कं (वृषा) ।
७. रूत्तो (अ) ।

८. वायाणुगए (सुपा, वृषा) ।
९. हिसइ + अणेगरूवे = हिसइणेगरूवे ।
१०. वाए य (अ); वाए ण (सु); रानेण (सुपा, वृषा) ।
११. तन्निओगे (उ) ।
१२. अतित्तं (वृ); अतित्तिं (वृषा) ।
१३. उ (अ) ।

३७. सहेसु जो गिद्धिमुवेइ तिब्बं^१ अकालियं पावइ से विणासं ।
रागाउरे हरिणमिगे वं मुद्धे^२ सहे अतित्ते समुवेइ मच्चुं ॥
३८. जे यावि दोसं समुवेइ तिब्बं^३ तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
दुद्धंतदोसेण सएण जंतू न किंचि सहे अवरज्भई से ॥
३९. एगंतरत्ते रुइरंसि सहे अतालसे से कुणई पओसं ।
दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले न लिप्पई तेण मुणी विराओ ॥
४०. सदाणुगासाणुगए य जीवे चराचरे हिंसइणेरूवे ।
चित्तेहि ते परियावेइ बाले पीलेइ अत्तद्दुगुरू किलिट्ठे ॥
४१. सदाणुवाएण^४ परिग्गहेण उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
वए विओगे य कहि सुहं से ? संभोगकाले य अतित्तिलाभे^५ ॥
४२. सहे अतित्ते य परिग्गहे य सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठिं ।
अत्तुद्धिदोसेण दुही परस्स लोभाविले आययई अदत्तं ॥
४३. तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो सहे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥
४४. मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य पओगकाले य दुही दुरंते ।
एवं अदत्ताणि समाययंतो सहे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
४५. सदाणुरत्तस्स नरस्स एवं कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ? ।
तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
४६. एमेव सद्धम्मि गओ पओसं उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
पटुट्ठचित्तो य^६ चिणाइ कम्मं जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
४७. सहे विरत्तो मणुओ विसोगो^७ एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
न लिप्पए भवमज्जे वि संतो जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
४८. घाणस्स गंधं गहणं वयंति तं रागहेउं तु मणुण्णमाहु ।
तं दोसहेउं अमणुण्णमाहु समो य जो तेसु स वीयरगो ॥
४९. गंधस्स घाणं गहणं वयंति घाणस्स गंधं गहणं वयंति ।
रागस्स हेउं समणुण्णमाहु दोसस्स हेउं अमणुण्णमाहु ॥
५०. गंधेसु^८ जो गिद्धिमुवेइ तिब्बं^९ अकालियं पावइ से विणासं ।
रागाउरे ओसहिगंधगिद्धे सप्पे बिलाओ विव निक्खमंते ॥

१. निच्चं (अ) ।

२. व्व (उ, ऋ) ।

३. बुद्धे (अ) ।

४. निच्चं (अ, वृ) ।

५. वाए य (अ); वाए ण (सु); राणेण (सुपा, वृपा) ।

६. अतित्त^७(वृ); अतित्त^८(वृपा) ।

७. उ (अ) ।

८. असोगो (अ) ।

९. गंधस्स (अ, ऋ) ।

१०. निच्चं (अ) ।

५१. जे यावि दोसं समुवेइ तिक्वं^१ तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
दुद्धंतदोसेण सएण जंतू न किंचि गंधं अवरज्ज्भई से ॥
५२. एगंतरस्ते रुइरसि गंधे अतालिसे से कुणई पओसं ।
दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥
५३. गंधाणुगासाणुगए य जीवे चराचरे हिंसइणेगरूवे ।
चित्तेहि ते परितावेइ बाले पीलेइ अत्तट्टुगुरू किलिट्ठे ॥
५४. गंधाणुवाएण^२ परिग्गहेण उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
वए विओगे य कहि सुहं से ? संभोगकाले य अतित्तिलाभे^३ ॥
५५. गंधे अतित्ते य परिग्गहे य सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठि ।
अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स लोभाविले आययई अदत्तं ॥
५६. तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो गंधे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥
५७. मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य पओगकाले य दुही दुरते ।
एवं अदत्ताणि समाययंतो गंधे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
५८. गंधाणुरत्तस्स नरस्स एवं कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किंचि ? ।
तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
५९. एमेव गंधम्मि गओ पओसं उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
पडुट्टुचित्तो यं चिणाइ कम्मं जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
६०. गंधे विरत्तो मणुओ विसोगो एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
न लिप्पई भवमज्जे वि संतो जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
६१. जिहाए रसं गहणं वयंति तं रागहेउं तु मणुण्णमाहु ।
तं दोसहेउं अमणुण्णमाहु समो य जो तेसु स वीयरगो ॥
६२. रसस्स जिब्भं^४ गहणं वयंति जिब्भाए रसं गहणं वयंति ।
रागस्स हेउं समणुण्णमाहु दोसस्स हेउं अमणुण्णमाहु ॥
६३. रसेसु^५ जो गिद्धिमुवेइ तिक्वं^६ अकालियं पावइ से विणासं ।
रागाउरे बडिसविभिन्नकाए मच्छे जहा आमिसभोगगिद्धे^७ ॥
६४. जे यावि दोसं समुवेइ तिक्वं^८ तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
दुद्धंतदोसेण सएण जंतू 'रसं न किंचि'^९ अवरज्ज्भई से ॥

१. निच्चं (अ, वृ) ।

२. वाए य (अ); वाए ण (सु); रागेण (सुपा, वृपा) ।

३. अतित्तं (वृ); अतित्तिं (वृपा) ।

४. उ (अ) ।

५. जीहा (उ, ऋ) ।

६. रसस्स (अ, ऋ) ।

७. निच्चं (अ) ।

८. लोभगिद्धे (अ) ।

९. निच्चं (अ, वृ) ।

१०. न किंचि रसं (अ) ।

६५. एगंतरत्ते रुइरे रसम्मि अतालसे से कुणई पओसं ।
दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥
६६. रसाणुगासाणुगए य जीवे चराचरे हिंसइणेरूवे ।
चित्तेहि ते परितावेइ बाले पीलेई अत्तट्टगुरु किलिट्ठे ॥
६७. रसाणुवाएण^१ परिग्गहेण उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
वए विओगे य कहिं सुहं से ? संभोगकाले य अतित्तिलाभे ॥
६८. रसे अतित्ते य परिग्गहे य सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठि ।
अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स लोभाविले आययई अदत्त ॥
६९. तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो रसे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥
७०. मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य पओगकाले य दुही दुरंते ।
एवं अदत्ताणि समाययंतो रसे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
७१. रसाणुरत्तस्स नरस्स एवं कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किचि ? ।
तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं निव्वत्तई जस्स कए ण दुक्खं ॥
७२. एमेव रसम्मि गओ पओसं उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
पदुट्टचित्तो य^२ चिणाइ कम्मं जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
७३. रसे विरत्तो मणुओ विसोगो एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
न लिप्पई भवमज्जे वि संतो जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
७४. कायस्स फासं गहणं वयंति तं रागहेउं तु मणुण्णमाहु ।
तं दोसहेउं अमणुण्णमाहु समो य जो तेसु स वीयरगो ॥
७५. फासस्स कायं गहणं वयंति कायस्स फासं गहणं वयंति ।
'रागस्स हेउं समणुण्णमाहु'^३ 'दोसस्स हेउं'^४ अमणुण्णमाहु ॥
७६. फासेमु जो गिद्धिमुवेइ तिक्वं^५ अकालियं पावइ से विणासं ।
रागाउरे सोयजलावसन्ने गाहग्गहोए महिसे वरण्णे ॥
७७. जे यावि दोसं समुवेइ तिक्वं^६ तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
दुहंतदोसेण सएण जंतू न किचि फासं अवरज्जई से ॥
७८. एगंतरत्ते रुइरसि फासे अतालसे से कुणई पओसं ।
दुक्खस्स संपीलमुवेइ बाले न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥
७९. फासाणुगासाणुगए य जीवे चराचरे हिंसइणेरूवे ।
चित्तेहि ते परितावेइ बाले पीलेइ अत्तट्टगुरु किलिट्ठे ॥

१. 'वाय ए (अ); 'वाए ण (सु); 'रागेण (सुपा, वृपा) ।
२. अतित्तं (वृ); अतित्तिं (वृपा) ।
३. उ (अ) ।
४. तं राग हेउं तु मणुण्णमाहु (अ) ।

५. तं दोस हेउस्स (अ) ।
६. निच्चं (अ) ।
७. व+अरण्णे ... वरण्णे ।
८. निच्चं (अ, वृ) ।

८०. फासाणुवाएण^१ परिग्गहेण उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
वए विओगे य कर्हि सुहं से ? संभोगकाले य अतित्तिलाभे^२ ॥
८१. फासे अतित्ते य परिग्गहे य सत्तोवसत्तो न उवेई तुट्ठि ।
अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स लोभाविले आययई अदत्तं ॥
८२. तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणे फासे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा तत्थावि दुक्खा न विमुच्चई से ॥
८३. मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य पओगकाले य दुही दुरंते ।
एवं अदत्ताणि समाययंतो फासे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
८४. फासाणुरत्तस्स नरस्स एवं कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किचि ? ।
तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
८५. एमेव फासम्मि गओ पओसं उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
पदुट्ठिचित्तो य^३ चिणाइ कम्मं जं से पुणो होइ दुहं धिवागे ॥
८६. फासे विरत्तो मणुओ विसोगो एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
न लिप्पई भवमज्जे वि संतो जलेण वा पोक्खरिणीपलासं ॥
८७. मणस्स भावं गहणं वयंति तं रागहेउं तु मणुण्णमाहु ।
तं दोसहेउं अमणुण्णमाहु समो य जो तेसु स वीयरागो ॥
८८. भावस्स मणं गहणं वयंति मणस्स भावं गहणं वयंति ।
रागस्स हेउं समणुण्णमाहु दोसस्स हेउं अमणुण्णमाहु ॥
८९. भावेसु^४ जो गिद्धिमुवेइ तिब्बं^५ अकालियं पावइ से विणासं ।
रागाउरे कामगुणेषु गिद्धे करेणुमग्गावहिए^६ व नागे^७ ॥
९०. जे यावि दोसं समुवेइ तिब्बं^५ तंसि क्खणे से उ उवेइ दुक्खं ।
दुहंतदोसेण सएण जंतू न किचि भावं अवरज्जई से ॥
९१. एगंतरत्तं हइरंसि भावे अतालसे से कुणइ पओसं ।
दुक्खस्स संपीलमुवेइ वाले न लिप्पई तेण मुणी विरागो ॥
९२. भावानुगासाणुगए य जीवे चराचरे हिंसइणेगह्वे ।
चित्तेहि ते परितावेइ वाले पीलेइ अत्तट्ठुगुरू किलिट्ठे ॥
९३. भावाणुवाएण^१ परिग्गहेण उप्पायणे रक्खणसन्निओगे ।
वए विओगे य कर्हि सुहं से ? संभोगकाले य अतित्तिलाभे^२ ॥

१. वाए य (अ); वाए ण (सु); रागेण (सुपा, वृपा) ।

२. अनित्तं (वृ); अतित्तिं (वृपा) ।

३. उ (अ) ।

४. मणेण (अ); भावस्स (ऋ) ।

५. निच्चं (अ) ।

६. गए व्व (अ) ।

७. निच्चं (अ, वृ) ।

८. वाए य (अ); वाए ण (सु); रागेण (सुपा, वृपा) ।

९. अनित्तं (वृ); अतित्तिं (वृपा) ।

६४. भावे अतित्ते य परिग्गहे य सत्तोवसत्तो न उवेइ तुट्ठि ।
अतुट्ठिदोसेण दुही परस्स लोभाविले आययई अदत्तं ॥
६५. तण्हाभिभूयस्स अदत्तहारिणो भावे अतित्तस्स परिग्गहे य ।
मायामुसं वड्ढइ लोभदोसा तत्थावि दुक्खा न विमुच्चवई से ॥
६६. मोसस्स पच्छा य पुरत्थओ य पओगकाले य दुही दुरते ।
एवं अदत्ताणि समाययंतो भावे अतित्तो दुहिओ अणिस्सो ॥
६७. भावाणुरत्तस्स नरस्स एवं कत्तो सुहं होज्ज कयाइ किञ्चि ? ।
तत्थोवभोगे वि किलेसदुक्खं निव्वत्तई जस्स कएण दुक्खं ॥
६८. एमेव भावाम्मि गओ पओसं उवेइ दुक्खोहपरंपराओ ।
पदुट्ठिचित्तो य' चिणाइ कम्मं जं से पुणो होइ दुहं विवागे ॥
६९. भावे विरत्तो मणुओ विसोगो एएण दुक्खोहपरंपरेण ।
न लिप्पई भवमज्जे वि संतो जलेण वा पोक्खरिणीपत्तासं ॥
१००. एविदियत्था य मणस्स अत्था दुक्खस्स हेउं मणुयस्स रागिणो ।
ते चेव थोवं पि कयाइ दुक्खं न वीयरगस्स करेत्ति किञ्चि ॥
१०१. न कामभोगा समयं उवेत्ति न यावि भोगा विगइ उवेत्ति ।
जे तप्पओसी य परिग्गही य सो तेसु मोहा विगइ उवेइ ॥
१०२. कोहं च माणं च तहेव मायं लोहं दुगुंछं अरइ रइ च ।
हासं भयं सोगपुमित्थिवेयं नपुंसवेयं विविहे य भावे ॥
१०३. आवज्जई एवमणोगरूवे एवंविहे कामगुणेषु सत्तो ।
अन्ने य एयप्पभवे विसेसे कारुणदीणे हिरिमे वइस्से ॥
१०४. कप्पं न इच्छिज्ज सहायलिच्छू पच्छाणुतावेय' तवप्पभावं ।
एवं वियारे अमियप्पयारे आवज्जई इंदियचोरवस्से ॥
१०५. तओ से जायति पओयणाइ निमज्जिउं मोहमहण्णवम्मि ।
सुहेसिणो दुक्खविणोयणट्ठा' तप्पच्चय' उज्जमए य रागी ॥
१०६. विरज्जमाणस्स य इंदियत्था सहाइया तावइयप्पगारा ।
न तस्स सन्वे वि मणुण्णयं वा निव्वत्तयंतो अमणुण्णयं वा ॥
१०७. एवं संसंकप्पविकप्पणासो' संजायई समयमुवट्ठियस्स ।
'अत्थे असंकप्पयतो' तओ से पहीयए कामगुणेषु तण्हा ॥

१. उ (अ) ।

२. पच्छाणुतावेण (सु) ।

३. दुक्खविमोयणाय (वृषा) ।

४. तप्पच्चया (वृषा) ।

५. वण्णाइया (वृषा) ।

६, ७. °विकप्पणामुं, अत्थे य संकप्पयओ (अ, आ,

इ, उ, ऋ, सु, स, वृ, चू); °विकप्पणासो, अत्थे असंकप्पयतो (वृषा); बृहद्बृत्ते: पाठान्तरे मूलपाठत्वेन स्वीकृते । अत्रास्ति कारणं । पाठान्तरस्वीकारेण अर्थस्य सम्यक् प्रतिपत्तिर्भवति । वृत्त्यादिसम्मतः पाठः अस्वाभाविकोस्ति, अर्थोपि नोपपद्यते ।

१०८. स वीयरगो कयसव्वकिच्चो खवेइ नाणावरणं खणेणं ।
तहेव जं दंसणमावरेइ जं चंतरायं^१ पकरेइ कम्मं ॥
१०९. सव्वं तओ जाणइ पासए य अमोहणे होइ निरंतराए ।
अणासवे ऋणसमाहिजुत्ते आउक्खए मोक्खमुवेइ सुद्धे ॥
११०. सो तस्स सव्वस्स दुहस्स मुक्को जं बाहई सययं जंतुमेयं ।
दीहामयविप्पमुक्को पसत्थो तो होइ अच्चंतसुही कयत्थो ॥
१११. अणाइकालप्पभवस्स एसो 'सव्वस्स दुक्खस्स पमोक्खमग्गे'^२ ।
वियाहिओ जं समुविच्च सत्ता कमेण अच्चंतसुही भवन्ति ॥
त्ति बेमि ॥

१. च + अंतरायं = चंतरायं ।

२. संसार चक्कस्स विमोक्खमग्गे (ब्रूपा) ।

तेतीसइमं अज्भयणं कम्मपयडी

१. अट्ट कम्माइं वोच्छामि	आणुपुण्वि	जहक्कमं ^१ ।
जेहि बद्धो अयं जीवो	संसारे	परिवत्तए ^२ ॥
२. नाणस्सावरणिज्जं	दंसणावरणं	तहा ।
वेयणिज्जं तहा मोहं	आउकम्मं	तहेव य ॥
३. नामकम्मं च गोयं च	अंतरायं	तहेव य ।
एवमेयाइ कम्माइं	अट्ठेव	उ समासओ ॥
४. नाणावरणं पंचविहं	सुयं	आभिणिबोहियं ।
ओहिनाणं तइयं	मणनाणं	च केवलं ॥
५. निहा तहेव पयला	निहानिहा य	पयलपयला य ।
तत्तो य थीणगिद्धी उ	पंचमा	होइ नायव्वा ॥
६. चक्खुमचक्खुओहिस्स	दंसणे केवले य	आवरणे ।
एवं ^३ तु नवविगप्पं	नायव्वं	दंसणावरणं ।
७. वेयणीयं पि यं दुविहं	सायमसायं च	आहियं ।
सायस्स उ बहू भेया	एमेव असायस्स	वि ॥
८. मोहणिज्जं पि दुविहं	दंसणे चरणे	तहा ।
दंसणे तिविहं वुत्तं	चरणे दुविहं	भवे ॥
९. सम्मत्तं चेव मिच्छत्तं	सम्मामिच्छत्तमेव	य ।
एयाओ तिन्नि पयडोओ	मोहणिज्जस्स	दंसणे ॥
१०. 'चरित्तमोहणं कम्मं	दुविहं तु	वियाहियं' ^४ ।
'कसायमोहणिज्जं तु' ^५	नोकसायं	तहेव य ॥

१. सुणेह मे (बृपा) ।

२. परिभम्मए (बृपा) ।

३. एयं (अ) ।

४. हु (ऋ) ।

५. चरित्त मोहणिज्जं दुविहं वोच्छामि अणुपुण्वसो (बृपा) ।

६. 'वेयणिज्जं य (बृ) ।

११. सोलसविहभेएणं कम्मं तु कसायजं ।
सत्तविहं नवविहं वा कम्मं नोकसायजं ॥
१२. नेरइयतिरिक्खाउ मणुस्साउ तहेव य ।
देवाउयं चउत्थं तु' आउकम्मं चउव्विहं ॥
१३. नामं कम्मं तु' दुविहं सुहमसुहं 'च आहियं' ।
सुहस्स उ' वहु भेया एमेव असुहस्स वि ॥
१४. गोयं कम्मं दुविहं उच्चं नीयं च आहियं ।
उच्चं अट्टुविहं होइ एवं नीयं पि आहियं ॥
१५. दाणे लाभे य भोगे य उवभोगे वीरिए तहा ।
पंचविहमंतरायं समासेण वियाहियं ॥
१६. एयाओ मूलपयडीओ उत्तराओ य आहिया ।
पएसग्गं खेत्तकाले य भावं चादुत्तरं सुण ॥
१७. सव्वेसि चैव कम्माणं पएसग्गमणंतं ।
गंठियसत्ताईयं' अंतो सिद्धाण आहियं ॥
१८. सव्वजीवाण कम्मं तु संगहे छट्ठिसागयं ।
सव्वेसु वि पएसेसु सव्वं सव्वेण वद्धं ॥
१९. उदहीसरिनामाणं तीसई कोडिकोडिओ ।
उक्कोसिया ठिई होइ अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
२०. आवरणिज्जाण दुण्हं पि वेयणिज्जे तहेव य ।
अंतराए य कम्मम्मि ठिई एसा वियाहिया ॥
२१. उदहीसरिनामाणं सत्तरि कोडिकोडिओ ।
मोहणिज्जस्स उक्कोसा अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
२२. तेत्तीस सागरोवमा उक्कोसेण वियाहिया ।
ठिई उ आउकम्मस्स अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
२३. उदहीसरिनामाणं वीसई कोडिकोडिओ ।
नामगोत्ताणं उक्कोसा अट्टु भुहुत्ता जहन्निया ॥
२४. सिद्धाणणंतभागो य' अणुभागा हवति उ ।
सव्वेसु वि पएसग्गं सव्वजीवेसुइच्छियं' ॥
२५. तम्हा एएसि कम्माणं अणुभागे वियाणिया ।
एएसि संवरे चैव खवणे य जए बुहे ॥
-- त्ति बेमि ॥

१, २. × (उ, ऋ) ।

३. वियाहियं (उ, ऋ) ।

४. य (उ, ऋ) ।

५. गण्ठियसत्ताणाइ (बुपा) ।

६. × (उ, ऋ) ।

७. जीवेसइच्छियं (अ, सु); जीवे अहिच्छियं (स); सव्वजीवेसु + अइच्छियं = सव्वजीवेसु-इच्छियं ।

चउतीसइमं अञ्जयणं लेसज्जयणं

<p>१. लेसज्जयणं पवक्खामि
छण्हं पि कम्मलेसाणं</p> <p>२. नामाइं वण्णरसगंध-
ठाणं ठिइं गइं चाउं</p> <p>३. किण्हा नीला य काऊ य
सुक्कलेस्सा य छट्ठा उं</p> <p>४. जीमूयनिद्धसंकासा
खंजणंजणनयणनिभा</p> <p>५. नीलासोगसंकासा
वेरुलियनिद्धसंकासा</p> <p>६. अयसीपुप्फसंकासा
पारेवयगीवनिभा</p> <p>७. हिंगूलुयघाउसंकासा
सुयतुडपईवनिभा</p> <p>८. हरियालभेयसंकासा
सणासणकुमुमनिभा</p> <p>९. संखंककुंदसंकासा
रययहारसंकासा</p> <p>१०. जह कडुयतुंबगरसो
एत्तो वि अणंतगुणो</p> | <p>आणुपुवि्व जहक्कमं ।
अणुभावे सुणेह मे ॥</p> <p>फासपरिणामलक्खणं ।
लेसाणं तु सुणेह मे ॥</p> <p>तेऊ पम्हा तहेव य ।
नामाइं तु जहक्कमं ॥</p> <p>गवलरिट्टुगसन्निभा ।
किण्हलेसा उ वण्णओ ॥</p> <p>चासपिच्छसमप्पभा ।
नीललेसा उ वण्णओ ॥</p> <p>कोइलच्छदसन्निभा^१ ।
काउलेसा उ वण्णओ ॥</p> <p>तरुणाइच्चसन्निभा ।
तेउलेसा उ वण्णओ ॥</p> <p>हलिद्दाभेयसंनिभा^१ ।
पम्हलेसा उ^१ वण्णओ ॥</p> <p>खीरपूरसमप्पभा^१ ।
सुक्कलेसा उ^१ वण्णओ ॥</p> <p>निबरसो कडुयरोहिणिरसो वा ।
रसो उ^१ किण्हाए नायव्वो ॥</p> |
|--|---|

१. य (उ, ऋ) ।

२. °च्छविसं (वृषा) ।

३. सुयतुंडगसंकासा, सुयतुण्डालत्तदीवाभा
(वृषा) ।

४. °सप्पभा (अ, आ, इ) ।

५. य (ऋ) ।

६. खीरतूल° (वृ); खीरधार°, खीरपूर° (वृषा) ।

७, ८. य (ऋ) ।

११. जह तिगडुयस्स य रसो तिव्वो जह हत्थिपिप्पलीए वा ।
एत्तो वि अणंतगुणो रसो उ नीलाए नायव्वो ॥
१२. जह तरुणअंबगरसो तुवरकविट्ठस्स^१ वावि जारिसओ ।
एत्तो वि अणंतगुणो रसो उ काऊए नायव्वो ॥
१३. जहपरिणयंबगरसो पक्ककविट्ठस्स वावि जारिसओ ।
एत्तो वि अणंतगुणो रसो उ^२ तेऊए नायव्वो ॥
१४. वरवारुणीए व रसो विविहाण व आसवाण जारिसओ ।
'महुमेरगस्स व रसो एत्तो पम्हाए^३ परएणं^४ ॥
१५. खज्जरमुद्दियरसो खीररसो खंडसक्कररसो वा ।
एत्तो वि अणंतगुणो रसो उ^५ सुक्काए नायव्वो ॥
१६. जह गोमडस्स गंधो सुणगमडगस्स^६ व जहा अहिमडस्स ।
'एत्तो वि'^७ अणंतगुणो लेसाणं अप्पसत्थाणं ॥
१७. जह सुरहिकुसुमगंधो गंधवासाणं^८ पिस्समाणाणं^९ ।
'एत्तो वि'^{१०} अणंतगुणो पसत्थलेसाणं तिण्हं पि ॥
१८. जह करगयस्स फासो गोजिब्भाए व सागपत्ताणं ।
एत्तो वि अणंतगुणो लेसाणं अप्पसत्थाणं ॥
१९. जह बूरस्स व फासो नवणीयस्स व सिरीसकुसुमाणं ।
एत्तो वि अणंतगुणो पसत्थलेसाणं तिण्हं पि ॥
२०. तिव्विहो व नवविहो वा सत्तावीसइविट्ठेक्कसीओ वा ।
दुसओ तेयालो वा लेसाणं होइ परिणामो ॥
२१. पंचासवप्पवत्तो^{११}. तीहिं अगुत्तो छसुं अविरओ य ।
'तिव्वारंभपरिणओ खुट्ठो साहसिओ नरो'^{१२} ॥
२२. 'निद्धंघसपरिणामो निस्संसो अजिइदिओ'^{१३} ।
एयजोगंसमाउत्तो किण्हलेसं तु परिणमे ॥
२३. इस्साअमरिसअतवो अविज्जमाया 'अहीरिया य'^{१४} ।
गेद्धी पओसे य सढे पमत्ते^{१५} रसलोलुए साय गवेसए य ॥

१. तुंबरं (अ); तुबरुं (उ); अइं (बृपा) ।

२. य (ऋ) ।

३. पम्हाउ (अ) ।

४. एत्तो वि अणंतगुणो रसो उ पम्हाए नायव्वो (बृपा) ।

५. य (ऋ) ।

६. मडस्स (उ, ऋ) ।

७. एत्तो उ (अ); इत्तो वि (उ, ऋ) ।

८. गंधाण य (बृपा) ।

९. पिस्समाणेणं (अ) ।

१०. एत्तो उ (अ); इत्तो वि (उ, ऋ) ।

११. प्पमत्तो (बृ); प्पवत्तो (बृपा) ।

१२. निद्धंघसपरिणामो निस्संसो अजिइदिओ । (बृपा) ।

१३. तिव्वारंभपरिणओ खुट्ठो साहसिओ नरो ॥ (बृपा) ।

१४. अहीरियगयाय (अ) ।

१५. य मत्ते (बृपा) ।

२४. आरंभाओ' अविरओ खुद्दो साहस्सिओ नरो ।
 एयजोगसमाउत्तो नीललेसं तु परिणमे ॥
२५. वंके वंसमायारे नियडिल्ले अणुज्जुए ।
 पलिउंचग ओवहिए मिच्छदिट्ठी अणारिए ॥
२६. 'उप्फालगदुट्टुवाई य' तेणे यावि य मच्छरी ।
 एयजोगसमाउत्तो काउलेसं तु परिणमे ॥
२७. नीयावित्ती अचवले अमाई अकुऊहले ।
 विणीयविणए दंते जोगवं उवहाणवं ॥
२८. पियघम्मे दढघम्मे वज्जभीरू हिएसए' ।
 एयजोगसमाउत्तो तेउलेसं तु परिणमे ॥
२९. पयणुक्कोहमाणे य मायालोभे य पयणुए ।
 पसंतचित्ते दंतप्पा जोगवं उवहाणवं ॥
३०. तहा पयणुवाई' य उवसंते जिइंदिए ।
 एयजोगसमाउत्तो पम्हलेसं तु परिणमे ॥
३१. अट्टरुद्दाणि वज्जित्ता धम्मसुक्काणि भायए' ।
 पसंतचित्ते दंतप्पा समिए गुत्ते य गुत्तिहि ॥
३२. सराणे वीयराने वा' उवसंते' जिइंदिए ।
 एयजोगसमाउत्तो सुक्कलेसं तु परिणमे ॥
३३. असंखिज्जाणोसप्पिणीण' उस्सप्पिणीण जे समय ।
 संखाईया' लोगा लेसाण हुंति ठाणाइं ॥
३४. 'मुहुत्तदं तु'" जहन्ना तेत्तीसं सागरा मुहुत्तहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई नायव्वा किण्हलेसाए ॥
३५. 'मुहुत्तदं तु'" जहन्ना दस उदही पलियमसंखभागमब्भहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई नायव्वा नीललेसाए ॥
३६. 'मुहुत्तदं तु'" जहन्ना तिण्णुवही पलियमसंखभागमब्भहिया ।
 उक्कोसा होइ ठिई नायव्वा काउलेसाए ॥

१. आरम्भओ (अ); आरम्भा (उ, ऋ) ।

२. उफालवुट्टुवाई (अ); उप्फासगं (उ);
 उप्फाडगं (ऋ) ।

३. हियासए, अणासए (वृपा) ।

४. 'याइ (अ) ।

५. साहए (वृ, सु); भायए (वृपा) ।

६. य (अ) ।

७. सुद्धजोगे (वृपा) ।

८. असंखेज्जाणओ उसप्पिणीण (अ) ।

९. असंखेया (वृपा) ।

१०. मुहुत्तदा उ (वृपा) ।

११. मुहुत्तदा उ (वृपा) ।

१२. मुहुत्तदा उ (वृपा) ।

३७. 'मुहुत्तद्धं तु' जहन्ना दोउदही पलियमसंखभागमब्भहिया ।
उक्कोसा होइ ठिई नायव्वा तेउलेसाए ॥
३८. 'मुहुत्तद्धं तु' जहन्ना दस 'होति सागरा मुहुत्तहिया' ।
उक्कोसा होइ ठिई नायव्वा पम्हलेसाए ॥
३९. 'मुहुत्तद्धं तु' जहन्ना तेत्तीसं सागरा मुहुत्तहिया ।
उक्कोसा होइ ठिई नायव्वा सुक्कलेसाए ॥
४०. एसा खलु लेसाणं ओहेण ठिई उ वण्णिया होइ ।
चउसु वि गईसु एत्तो लेसाणं ठिई तु वोच्छामि ॥
४१. दस वाससहस्साइं काऊए ठिई जहन्निया होइ ।
'तिण्णुदही पलिओवम असंखभागं च उक्कोसा' ॥
४२. तिण्णुदही पलिय- मसंखभागा जहन्नेण नीलठिई ।
दस उदही 'पलिओवम असंखभागं' च उक्कोसा ॥
४३. 'दस उदही 'पलिय- मसंखभागं' जहन्निया होइ ।
तेत्तीससागराइं उक्कोसा होइ किण्हाए' ॥
४४. एसा नेरइयाणं लेसाणं ठिई उ वण्णिया होइ ।
तेण परं वोच्छामि तिरियमणुस्साणं देवाणं ॥
४५. अंतोमुहुत्तमद्धं लेसाणं ठिई जहिं जहिं जा उ ।
तिरियाणं नराणं वा' वज्जित्ता केवलं लेसं ॥
४६. मुहुत्तद्धं तु जहन्ना उक्कोसा होइ पुव्वकोडी उ ।
नवहिं वरिसेहि ऊणा नायव्वा सुक्कलेसाए ॥
४७. एसा तिरियनराणं लेसाणं ठिई उ वण्णिया होइ ।
तेण परं वोच्छामि लेसाणं ठिई उ देवाणं ॥
४८. दस वाससहस्साइं किण्हाए ठिई जहन्निया होइ ।
पलियमसंखज्जइमो उक्कोसा होइ किण्हाए ॥
४९. जा किण्हाए ठिई खलु उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
जहन्नेणं नीलाए 'पलियमसंखं तु' उक्कोसा ॥

१. मुहुत्तद्धा उ (वृषा) ।

२. मुहुत्तद्धा उ (वृषा) ।

३. उदही हुंति मुहुत्तमब्भहिया (उ, ऋ) ।

४. मुहुत्तद्धा उ (वृषा) ।

५. तिण्णुदही पलियमसंखभागं च उक्कोसा (सु);
तिण्णुदही पलियमसंखेज्जभागं च उक्कोसा
(वृ); उक्कोसा तिण्णुदही पलियमसंखेज्ज-
भागहिया (वृषा) ।

६. पलिअ असंखभागं (उ, ऋ) ।

७. पलियमसंखं भागं च (उ) ।

८. 'अ' प्रती असौ गाथा भिन्नरूपेण दृश्यते—
दस उदही पलियमसंख भागं च जहन्नेण कण्ह
लेसाए ।

तेत्तीस सागरद्धं मुहुत्त अहिया उ उक्कोसा ॥

९. च (उ, ऋ); तु (वृ) ।

१०. पलियमसंखं च (उ, ऋ); पलियमसंखिज्ज
(वृ) ।

५०. जा नीलाए ठिई खलु उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
जहन्नेणं काऊए पलियमसंखं च उक्कोसा ॥
५१. तेण परं वोच्छामि तेउलेसा जहा सुरगणाणं ।
भवणवइवाणमंतर- जोइसवेमाणियाणं च ॥
५२. पलिओवमं^१ जहन्ना उक्कोसा सागरा उ दुण्हहिया^२ ।
पलियमसंखेज्जेणं होई भागेण^३ तेऊए ॥
५३. दस वाससहस्साइं तेऊए ठिई जहन्निया होई ।
दुण्णुदही पलिओवम असंखभागं च उक्कोसा ॥
५४. जा तेऊए ठिई खलु उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
जहन्नेणं पम्हाए दसउ मुहुत्तहियाइं च उक्कोसा ॥
५५. जा पम्हाए ठिई खलु उक्कोसा सा उ समयमब्भहिया ।
जहन्नेणं सुक्काए तेत्तीसमुहुत्तमब्भहिया ॥
५६. किण्हा नीला काऊ तिन्नि वि एयाओ अहम्मलेसाओ^४ ।
एयाहि तिहि वि जीवो दुग्गइं उववज्जई बहुसो^५ ॥
५७. तेऊ पम्हा सुक्का तिन्नि वि एयाओ घम्मलेसाओ ।
एयाहि तिहि वि जीवो सुग्गइं उववज्जई बहुसो^५ ॥
५८. लेसाहि सव्वाहि पढमे समयम्मि परिणयाहि तु ।
'न वि कस्सवि उववाओ'^६ परे भवे अत्थि^७ जीवस्स ॥
५९. लेसाहि सव्वाहि चरमे समयम्मि परिणयाहि तु ।
'न वि कस्सवि उववाओ'^६ परे भवे अत्थि^७ जीवस्स ॥
६०. अंतमुहुत्तम्मि गए अंतमुहुत्तम्मि सेसए चेव ।
लेसाहि परिणयाहि जीवा गच्छंति परलोयं ॥
६१. तम्हा एयाणं^८ लेसाणं अणभागे वियाणिया ।
अप्पसत्थाओ वज्जिता पसत्थाओ अहिट्ठेज्जासि^९ ॥
- ति वेमि ॥

१. पलिओवमं च (अ) ।

२. दुन्निहिया (उ, ऋ) ।

३. तिभागेण (अ) ।

४. अहमं (अ, वृपा) ।

५. × (उ, ऋ) ।

६. × (उ, ऋ) ।

७. न हु कस्सवि उववाओ (उ, ऋ, सु); न हु

कस्सवि उववत्ति (वृ); न वि कस्सवि^{१०}

(वृपा) ।

८. भवइ (सु, वृ) ।

९. न हु कस्सवि उववाओ (उ, ऋ, सु); न हु
कस्सवि उववत्ति (वृ); न वि कस्सवि^{१०}
(वृपा) ।

१०. भवइ (सु, वृ) ।

११. एयासि (उ, ऋ) ।

१२. अहिट्ठिए (उ, ऋ) ।

पणतीसइमं अज्भयणं अणगारमरगई

१. सुणेह मेगगमणा^१ मगं बुद्धेहि देसियं ।
जमायरंतो भिक्खू दुक्खाणंतकरो भवे ॥
२. गिहवासं परिच्चज्ज 'पवज्जं अस्सिओ'^२ मुणी ।
इमे संगे वियाणिज्जा^३ जेहि सज्जंति माणवा ॥
३. तहेव हिंसं अलियं चोज्जं अबंभसेवणं ।
इच्छाकामं च लोभं च संजओ परिवज्जए ॥
४. मणोहरं चित्तहरं मल्लघूवेण वासियं ।
सकवाडं पंडुस्ल्लोयं मणसा वि न पत्थए ॥
५. इंदियाणि उ भिक्खस्स तारिसम्मि उवस्सए ।
दुक्कराईं निवारेउं^४ कामरागविवड्ढणे ॥
६. सुसाणे सुन्नागारे वा रुक्खमूले व एकओ^५ ।
पइरिक्के^६ परकडे वा वासं तत्थभरोयए ॥
७. फासुयम्मि अणावाहे इत्थीहि अणभिद्दुए ॥
तत्थ संकप्पए वासं भिक्खू परमसंजए ॥
८. न सयं गिहाईं कुज्जा णेव अन्नेहि कारणे ।
गिहकम्मसमारंभे भूयाणं दीसई वहो ॥
९. तसाणं थावराणं च सुहुमाणं बायराण य ।
तम्हा गिहसमारंभं संजओ परिवज्जए ॥

१. मे एगगमणा (उ, ऋ) ।

२. पवज्जामस्सिए (उ, ऋ) ।

३. वियाणेत्ता (अ) ।

४. उ धारेउं (वृ); निवारेउं (बृपा) ।

५. एगओ (उ, ऋ); एगया (वृ); एकतो (बृपा) ।

६. परक्के (वृ); पइरिक्के (बृपा) ।

१०. तहेव भत्तपाणेसु पयणं^१ पयावणेसु य ।
पाणभूयदयट्टाए न पये न पयावए ॥
११. जलधन्ननिस्सिया जीवा^२ पुढवीकट्टनिस्सिया^३ ।
हम्मति भत्तपाणेसु तम्हा भिक्खू न पायए ॥
१२. विसप्पे सव्वओघारे बहुपाणविणासणे ।
नत्थि जोइसमे सत्थे तम्हा जोइं न दीवए ॥
१३. हिरण्णं जायरूवं च मणसा वि न पत्थए ।
समलेट्ठुकंचणे भिक्खू विरए कयविककए ॥
१४. किणंतो कइओ होइ विक्किणंतो य वाणिओ ।
कयविककयम्मि वट्टंतो भिक्खू न भवइ तारिसो ॥
१५. भिक्खयव्वं न केयव्वं भिक्खुणा भिक्खवत्तिणा ।
कयविककओ महादोसो भिक्खावत्ती^४ सुहावहा ॥
१६. समुयाणं उंछमेसिज्जा जहासुत्तमणिदियं ।
लाभालाभम्मि संतुट्ठे पिडवायं 'चरे मुणी'^५ ॥
१७. अल्लोले न रसे गिट्ठे जिन्नादंते अमुच्छिणए ।
न रसट्टाए भुंजिज्जा जवणट्टाए महामुणी ॥
१८. अच्चणं रयणं चैव वंदणं पूयणं तथा ।
इड्ढीसक्कारसम्माणं मणसा वि न पत्थए ॥
१९. सुक्कभाणं भियाएज्जा अणियाणे अकिंचणे ।
वोसट्टकाए विहरेज्जा जाव कालस्स पज्जओ ॥
२०. निज्जूहिऊण आहारं कालघम्मे उवट्टिए ।
जहिऊणं माणुसं बीदि पहू दुक्खे विमुच्चई ॥
२१. निम्ममो निरहंकारो वीयरामो अणासवो^६ ।
संपत्तो केवलं नाणं सासयं परिणिव्वुए ॥
— त्ति वेमि ॥

१. पयणे य (अ); पयणेसु (ऊ) ।

२. पाणा (अ) ।

३. 'कायं' (उ) ।

४. भिक्खु वित्ती (उ, ऋ) ।

५. गवेसए (वृषा) ।

६. चइऊण (उ, ऋ) ।

७. निरासवे (चू) ।

छत्तीसइमं अज्भयणं जीवाजीवविभत्ती

उक्खेव-पदं	१. जोवाजोवविभत्ति	'सुणेह मे' एगमणा इओ ।
	जं जाणिऊण समणे	सम्मं जयइ संजमे ॥
सोकालोक-पदं	२. जीवा चेव अजीवा य	एस लोए वियाहिए ।
	अजीवदेसमागासे	अलोए से वियाहिए ॥
	३. दव्वओ खेत्तओ चेव	कालओ भावओ तहा ।
	परूवणा तेसि भवे	जीवाणमजीवाण य ॥
	४. रूविणो चेवरूवी' य	अजीवा दुविहा भवे ।
	अरूवी दसहा वुत्ता	रूविणो वि चउव्विहा ॥
अरूवि-अजीव-पदं	५. धम्मत्थिकाए तद्देसे	तप्पएसे य आहिए ।
	अहम्मे तस्स देसे य	तप्पएसे य आहिए ॥
	६. आगासे तस्स देसे य	तप्पएसे य आहिए ।
	अद्धासमए चेव	अरूवी दसहा भवे ॥
	७. धम्माधम्मे य दोवेए	लोगमित्ता वियाहिया ॥
	लोगालोगे य आगासे	समए समयखेत्तिए ॥
	८. धम्माधम्मागासा	तिन्नि वि एए अणाइया ।
	अपज्जवसिया चेव	सव्वद्धं तु वियाहिया ॥
	९. 'समए वि संतइ पप्प	एवमेव' वियाहिए ।
	आएसं पप्प साइए	सपज्जवसिए वि य ॥
रूवि-अजीव-पदं	१०. खंधा य खंधदेसा य	तप्पएसा तहेव य ।
	परमाणुणो य बोद्धव्वा	रूविणो य चउव्विहा ॥

१. मे सुणेह (बृ) ।

२. मिक्खू (उ, ऋ, बृ); समणे (बृपा) ।

३. चेव + अरूवी = चेवरूवी ।

४. दोए (उ); दोवे य (ऋ); दो + अवेए = दोवेए ।

५. एमेव संतइ पप्प समए वि (बृपा) ।

११. एगत्तेण पुहत्तेण खंधा य परमाणणो ।
लोएगदेसे लोए य भइयव्वा ते उ खेत्तओ ॥
१२. संतइं पप्प तेणाईं अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
१३. असखकालमुक्कोसं 'एगं समयं जहन्निया'^१ ।
अजीवाणं य रूवीणं ठिईं एसा वियाहिया ॥
१४. अणंतकालमुक्कोसं एगं , समयं जहन्नयं ।
अजीवाणं य रूवीणं अंतरेयं वियाहियं ॥
१५. वण्णओ गंधओ चैव रसओ फासओ तथा ।
संठाणओ य विन्नेओ परिणामो तेसि पंचहा ॥
१६. वण्णओ परिणया जे उ पंचहा ते पकित्तिया ।
किण्हा नीला य लोहिया हालिहा सुक्किला तथा ॥
१७. गंधओ परिणया जे उ दुविहा ते वियाहिया ।
सुब्भिगंधपरिणामा दुब्भिगंधा तहेव य ॥
१८. रसओ परिणया जे उ पंचहा ते पकित्तिया ।
ति*त्तकडुयकसाया अंबिला महुरा तथा ॥
१९. फासओ परिणया जे उ अट्टहा ते पकित्तिया ।
कक्खडा मउया चैव गरुया लहुया तथा ॥
२०. सीया उण्हा य निद्धा य तथा लुक्खा य आहिया ।
इइ फासपरिणया एए पुग्गला समुदाहिया ॥
२१. संठाणपरिणया जे उ पंचहा ते पकित्तिया ।
परिमंडला 'य वट्टा'^२ तंसा चउरंसमायया ॥
२२. वण्णओ जे भवे किण्हे भइए से उ गंधओ ।
रसओ फासओ चैव भइए संठाणओ वि य ॥
२३. वण्णओ जे भवे नीले भइए से उ गंधओ ।
रसओ फासओ चैव भइए संठाणओ वि य ॥
२४. वण्णओ लोहिए जे उ भइए से उ गंधओ ।
रसओ फासओ चैव भइए संठाणओ वि य ॥
२५. वण्णओ पीयए जे उ भइए से उ गंधओ ।
रसओ फासओ चैव भइए संठाणओ वि य ॥
२६. वण्णओ सुक्किले जे उ भइए से उ गंधओ ।
रसओ फासओ चैव भइए संठाणओ वि य ॥

१. ते †-अणाईं = तेणाईं ।

२. इक्को समओ जहन्निया (उ); एगो समओ जहन्नयं (ऋ) ।

३. अजीवणं (उ) ।

४. वट्टा य (ऋ) ।

२७. गंधओ जे भवे सुब्धी भइए से उ वण्णओ ।
रसओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
२८. गंधओ जे भवे दुब्धी भइए से उ वण्णओ ।
रसओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
२९. रसओ तित्तए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३०. रसओ कहुए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३१. रसओ कसाए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३२. रसओ अंबिले जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३३. रसओ महुरए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ फासओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३४. फासओ कक्खडे जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३५. फासओ मउए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३६. फासओ गुरुए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३७. फासओ लहुए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३८. फासओ सीयए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
३९. फासओ उण्हए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
४०. फासओ निद्धए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
४१. फासओ लुक्खए जे उ भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए संठाणओ वि य ॥
४२. परिमंडलसंठाणे भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए फासओ वि य ॥
४३. संठाणओ भवे वट्टे भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए फासओ वि य ॥

४४. संठाणओ भवे तंसे भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए फासओ वि य ॥
४५. संठाणओ य चउरसे भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए फासओ वि य ॥
४६. जे आयपसंठाणे भइए से उ वण्णओ ।
गंधओ रसओ चेव भइए फासओ वि य ॥
४७. एसा अजीवविभत्ति समासेण विद्याहिया ।
इत्तो जीवविभत्ति वुच्छामि अणुपुव्वसो ॥
- जीव-पवं ४८. संसारत्था य सिद्धा य दुविहा जीवा विद्याहिया' ।
'सिद्धा णेगविहा वुत्ता' तं मे कित्तथओ सुण ॥
- सिद्धजीव-पवं ४९. इत्थी पुरिससिद्धा य तहेव य नपुंसगा ।
सल्लिगे अन्नल्लिगे य गिहिल्लिगे तहेव य ॥
५०. उक्कोसोगाहणाए य जहन्नमज्झिमाइ य ।
उड्ढं अहे य तिरियं य सपुद्दम्मि जलम्मि य ॥
५१. दस 'चेव नपुंससुं' वीसं इत्थियासु य ।
पुरिसेसु य अट्टसयं समएणेणेण सिज्झई ॥
५२. चत्तारि य गिहिल्लिगे अन्नल्लिगे दत्तेव य ।
सल्लिगेण य अट्टसयं समएणेणेण सिज्झई ॥
५३. उक्कोसोगाहणाए य सिज्झंते जुगवं दुवे ।
चत्तारि जहन्नाए जवमज्झट्टुत्तरं सयं ॥
५४. चउरुड्ढलोए' य दुवे समुद्दे तओ जले वीसमहे तहेव' ।
सयं च अट्टुत्तर तिरियलोए समएणेणेण उ 'सिज्झई उ' ॥
५५. कहिं पडिहया सिद्धा ? कहिं सिद्धा पइट्टिया ? ।
कहिं बोदिं चइत्ताणं ? कत्थं गंतूणं सिज्झई ? ॥
५६. अलोए पडिहया सिद्धा लोयग्गे य पइट्टिया ।
इहं बोदिं चइत्ताणं तत्थं गंतूणं सिज्झई ॥
५७. बारसहिं जोयणेहिं सव्वट्टुस्सुव्वरि भवे ।
ईसीपब्भारनामा उ' पुढवी छत्तसंठिया ॥

१. भवति ते (बृपा) ।

२. तत्थाणेगविहा सिद्धा (बृपा) ।

३. य नपुंससुं (बृ) ।

४. मज्झे अट्टुत्तरं (अ) ।

५. अस्य श्लोकस्य स्थाने बृहत्पृक्तौ पाठान्तर-
रूपेण श्लोकद्वयं निर्दिष्टमस्ति—

चउरो उड्ढलोगंमि वीसपुहत्तं अहे भवे ।

सयं अट्टुत्तरं तिरिए एण समएण सिज्झई ॥

दुवे समुद्दे सिज्झंति सेसजलेसु ततो जणा ।

एसा हु सिज्झणा भणिया पुव्वभावं पडुच्च उ ।

६. तहेव य (अ) ।

७. सिज्झइ धुवं (उ, ऋ) ।

८. × (उ, ऋ) ।

५८. पणयालसयसहस्सा	जोयणाणं तु आयया ।
तावइयं चैव वित्थिण्णा	'तिगुणो तस्सेव परिरओ' ॥
५९. अट्टजोयणबाहल्ला	सा मज्झम्मि वियाहिया ।
परिहायंती चरिमंते	मच्छियपत्ता तणुयरी ॥
६०. अज्जुणसुवण्णमई ^३	सा पुढवी निम्मला सहावेणं ।
उत्ताणगल्लतगसंठिया य	भणिया जिणवरेहि ॥
६१. संखंककुंदसंकासा	पंडुरा निम्मला सुहा ।
सीयाए जोयणे तत्तो	लोयंतो उ वियाहियो ॥
६२. जोयणस्स उ जो तस्स ^४	कोसो उवरिमो भवे ।
'तस्स कोसस्स छम्भाए	सिद्धाणोगाहणा भवे' ॥
६३. तत्थ सिद्धा महाभागा	लोयग्गम्मि पइट्टिया ^५ ।
भवप्पवंच उम्मुक्का	सिद्धि वरगइं गया ॥
६४. उस्सेहो जस्स जो ह्योइ	भवम्मि चरिमम्मि उ ^६ ।
तिभागहीणा तत्तो य	सिद्धाणोगाहणा भवे ॥
६५. एगत्तेण साईया	अपज्जवसिया वि य ।
पुहुत्तेण अणाईया	अपज्जवसिया वि य ॥
६६. अरुविणो जीवघणा	नाणदंसणसणिया ।
अउलं सुहं संपत्ता	उवमा जस्स नत्थि उ ॥
६७. लोएग्गदेसे ^७ ते सव्वे	नाणदंसणसणिया ।
संसारपारनिच्छिन्ना	सिद्धि वरगइं गया ॥
संसारत्था उ जे जीवा	दुविहा ते वियाहिया ।
तसा य थावरा चैव	थावरा तिविहा तहि ॥
६९. पुढवी आउजीवा य	तहेव य वणस्सई ।
इच्चेए थावरा तिविहा	तेसि भेए सुणह मे ॥
पुढवि-यवं	७०. दुविहा पुढवीजीवा उ
	सुहुमा बायरा तहा ।
	पज्जत्तमपज्जत्ता
	एवमेए दुहा पुणो ॥
	७१. बायरा जे उ पज्जत्ता
	दुविहा ते वियाहिया ।
	सण्हा खरा य बोद्धव्वा
	सण्हा सत्तविहा तहि ॥

१. तिउण साहिय पडिरयं (बृपा) ।

२. असौ गाथा बृहद्दवृत्ती 'केचित् पठन्ति' इति उस्सेखपूर्वकं व्याख्यातास्ति । प्रज्ञापनायां [२/६४-६७] तथा ओपपातिके [१९२-१९५] ईषत् प्राग्मारपृथिव्यावर्णनं गद्ये वर्तते । समालोच्यगाथा तत्र नास्ति । संभाव्यते प्रासंगिकी गाथा मूले प्रवेशं प्राप्ता ।

३. तत्थ (बृ); तस्स (बृपा) ।

४. कोसस्सवि य जो तत्थ छम्भायो उवरिमो भवे (बृपा) ।

५. य संट्टिया (अ) ।

६. य (अ) ।

७. लोएग्ग^० (बृपा) ।

८. एगमेगे (बृपा) ।

७२. किण्हा नीला य रुहिरा य' हालिद्दा सुक्किला तथा ।
पण्डुपणगमट्टिया खरा छत्तीसईविहा ॥
७३. पुढवी य सक्करा वालुया य उवले सिला य लोणूसे ।
'अयतंब-तउय' -सीसग- रूपमुवण्णे य वइरे य ॥
७४. हरियाले हिंगुलुए मणोसिला सासगंजणपवाले ।
अब्भपडलब्भवालय बायरकाए मणिविहाणा ॥
७५. गोमेज्जए य रुयगे अंके फलिहे य लोहियक्खे य ।
मरगयमसारगल्ले भुयमोयगइंदनीले य ॥
७६. चंदणगेरुयहंसगब्भ पुलए सोगंधिए य बोद्धव्वे ।
चंदप्पहवेरुलिए जलकंते सूरकंते य ॥
७७. एए खरपुढवीए भेया छत्तीसमाहिया ।
एगविहमणाणत्ता सुहुमा तत्थ वियाहिया ॥
७८. सुहुमा सब्वलोगम्मि लोगदेसे य बायरा ।
इत्तो कालविभागं तु तेसि वुच्चं चउध्वहं ॥
७९. संतइं पप्पणाईया' अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
८०. बावीससहस्साइं वासाणुक्कोसिया भवे ।
आउठिई पुढवीण अंतोमुहुत्तं जहन्निया' ॥
८१. असंखकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
कायठिई पुढवीण तं कायं तु अमुंचओ ॥
८२. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
विजडंमि सए काए पुढवीजीवाण अंतरं ॥
८३. एएसि वण्णओ चैव गंधओ रसफासओ ।
संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्ससो ॥
८४. दुविहा आउजीवा उ सुहुमा बायरा तथा ।
पज्जत्तमपज्जत्ता एवमेए दुहा पुणो ॥
८५. बायरा जे उ पज्जत्ता पंचहा ते पकित्तिया ।
सुद्धोदए य उस्से हरतणू महिया हिमे ॥
८६. एगविहमणाणत्ता सुहुमा तत्थ वियाहिया ।
सुहुमा सब्वलोगम्मि लोगदेसे य बायरा ॥
८७. संतइं पप्पणाईया' अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥

१. × (अ) ।

२. अयंब तओ य (अ) ; अथ तउय तम्ब
(उ, ऋ) ।

३. 'तेणाई (अ) ।

४. जहन्नगं (अ) ।

५. 'तेणाई (अ) ।

८८. सत्तेव सहस्साइं वासाणुक्कोसिया भवे ।
आउट्टिई आऊणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया' ॥
८९. असंखकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ।
कायट्टिई आऊणं तं कायं तु अमुंचओ ॥
९०. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
विजडंमि सए काए आऊजीवाण अंतरं ॥
९१. एएसि वण्णओ चैव गंधओ रसफासओ ।
संठाणादेसओ वावि विहणाइं सहस्ससो ॥
- वणस्सई-पदं ९२. दुविहा वणस्सईजीवा सुहुमा बायरा तहा ।
पज्जत्तमपज्जत्ता एवमेए^१ दुहा पुणो ॥
९३. बायरा जे उ पज्जत्ता दुविहा ते वियाहिया ।
साहारणसरीरा य पत्तेगा य तहेव य ॥
९४. 'पत्तेगसरीरा उ णेगहा ते पकित्तिया' ।
रुक्खा गुच्छा य गुम्मा य लया वल्ली तणा तहा ॥
९५. लयावलयं पव्वगा^२ कुहुणा जलरुहा ओसहीतिणा' ।
हरियकाया य बोद्धवा पत्तेया इति आहिया ॥
९६. साहारणसरीरा उ णेगहा ते पकित्तिया ।
आलुए मूलए चैव सिगबेरे तहेव य ॥
९७. हिरिली सिरिली सिस्सिरिली जावई केदकंदली^३ ।
पलंदूलसणकंदे य कंदली य कुडुंबए^४ ॥
९८. लोहि णीहू य थिहू य कुहगा य^५ तहेव य ।
कण्हे य वज्जकंदे य कंदे सूरणए^६ तहा ॥
९९. अस्सकण्णी य बोद्धवा सीहकण्णी तहेव य ।
मुसुंठी य हलिहा य णेगहा एवमायओ ॥
१००. एगविहमणाणत्ता सुहुमा तत्थ वियाहिया ।
सुहुमा सव्वलोगम्मि लोगदेसे य बायरा ॥
१०१. संतइं पप्पणाईया^७ अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥

१. जहन्नयं (अ) ।

२. एवमेव (अ) ।

३. बारसविह भेएणं पत्तेया उ वियाहिया
(वृपा) ।

४. वलया य (अ) ।

५. पव्वया (वृ) ; पव्वगा (वृपा) ।

६. तहा (अ, आ, इ, उ, सु) ।

७. केलिं (उ) ।

८. कुडुव्वए (उ, ऋ) ; कुहव्वए (स) ।

९. पुसूरणे (उ) ।

१०. तेणाइ (अ) ।

	१०२. दस चैव सहस्साइं	वासाणुक्कोसिया भवे ।
	वणप्फईणं आउं तु	अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ॥
	१०३. अणंतकालमुक्कोसं	अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
	कायठिई पणगाणं	तं कायं तु अमुंचओ ॥
	१०४. असंखकालमुक्कोसं	अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
	विजढंमि सए काए	पणगजीवाण अंतरं ॥
	१०५. एएसि वण्णओ चैव	गंधओ रसफासओ ।
	संठाणादेसओ वावि	विहाणाइं सहस्ससो ॥
	१०६. इच्चेए थावरा तिविहा	समासेण वियाहिया ।
	इत्तो उ तसे तिविहे	वुच्छामि अणुपुव्वसो ॥
	१०७. तेऊ वाऊ य बोद्धवा	उराला य तसा तथा ।
	इच्चेए तसा तिविहा	तेसि भेए सुणेह मे ॥
तेउ-पदं	१०८. दुविहा तेउजीवा उ	सुहुमा बायरा तथा ।
	पज्जत्तमपज्जत्ता	एवमेए दुहा पुणो ॥
	१०९. बायरा जे उ पज्जत्ता	णेगहा ते वियाहिया ।
	इहाले मुम्मुरे अगणी	अच्चि जाला तहेव य ॥
	११०. उक्का विज्जू य बोद्धवा	णेगहा एवमायओ ।
	एगविहमणाणत्ता	सुहुमा ते वियाहिया ॥
	१११. सुहुमा सव्वलोगम्मि	लोगदेसें य बायरा ।
	इत्तो कालविभागं तु	तेसि वुच्छं चउव्विहं ॥
	११२. संतइं यप्पणाईया	अपज्जवसिया वि य ।
	ठिई पडुच्च साईया	सपज्जवसिया वि य ॥
	११३. तिष्णेव अहोरत्ता	उक्कोसेण वियाहिया ।
	आउट्ठिई तेऊणं	अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
	११४. असंखकालमुक्कोसं	अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
	कायट्ठिई तेऊणं	तं कायं तु अमुंचओ ॥
	११५. अणंतकालमुक्कोसं	अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
	विजढंमि सए काए	तेउजीवाण अंतरं ॥
	११६. एएसि वण्णओ चैव	गंधओ रसफासओ ।
	संठाणादेसओ वावि	विहाणाइं सहस्ससो ॥
वाउ-पदं	११७. दुविहा वाउजीवा उ	सुहुमा बायरा तथा ।
	पज्जत्तमपज्जत्ता	एवमेए दुहा पुणो ॥

१. वणस्सईण (उ, ऋ, वृ) ; वणप्फईण
(वृपा) ।

२. एगदेसे (अ) ।

११८. बायरा जे उ पज्जत्ता पंचहा ते पकित्तिया ।
उक्कलियामंडलिया- घणगुजा सुद्धवाया य ॥
११९. संवट्टगवाते य णेगविहा^१ एवमायओ ।
एगविहमणाणत्ता सुहुमा ते वियाहिया ॥
१२०. सुहुमा सब्वलोगम्मि लोमदेसे^२ य बायरा ।
इत्तो कालविभागं तु तेसिं वुच्छं चउव्विहं ॥
१२१. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
१२२. तिण्णेव सहस्साइ वासाणुक्कोसिया भवे ।
आउट्टिई वाऊणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१२३. असंखकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
कायट्टिई वाऊणं तं कायं तु अमुंचओ ॥
१२४. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
विजडंमि सए काए वाउजीवाण अंतरं ॥
१२५. एएसिं वण्णओ चेव गंधओ रसफामओ ।
संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्ससो ॥
१२६. ओराला तसा जे उ चउहा^३ ते पकित्तिया ।
वेइदियतेइंदिय चउरोपंचिदिया चेव ॥
- वेइदिय-पबं १२७. वेइदिया उ^४ जे जीवा दुविहा ते पकित्तिया ।
पज्जत्तमपज्जत्ता तेसिं भेए सुणेह मे ।
१२८. किमिणो सोमंगला चेव अलसा माइवाहया ॥
वासीमुहा य सिप्पीया^५ संखा संखणगा^६ तहा ।
१२९. पल्लोयाणुल्लया^७ चेव तहेव य वराडगा ॥
जलूगा जालगा चेव चंदणा य तहेव य ॥
१३०. इह^८ वेइंदिया एए णेगहा एवमायओ ।
लोगेगदेसे ते सब्वे न सब्वत्थ वियाहिया ॥
१३१. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥

१. णेगहा (उ, ऋ) ।

२. एगदेसे (अ) ।

३. चउव्विहा (ऋ) ।

४. य (अ, ऋ) ।

५. सप्पीया (आ, इ, ऋ) ।

६. संखलगा (अ) ; संखाणगा (उ) ।

७. गल्लोयां (आ) ; अल्लोयां (ऋ) ।

८. 'उ' प्रती असौ श्लोकः षट्चरणात्मको लभ्यते । अतिरिक्तं चरणद्वयं एवमस्ति—

एत्तो काल विभागं तु तेसिं वुच्छं चउव्विहं ।

१३२. वासाइं बारसे व उ उक्कोसेण वियाहिया ।
 बेइंदियआउठ्ठिई अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१३३. संखिज्जकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
 बेइंदियकायठ्ठिई तं कायं तु अमुचओ ॥
१३४. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
 बेइंदियजीवाणं अंतरेयं वियाहियं ॥
१३५. एएसिं वण्णओ चेव गंधओ रसफासओ ।
 संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्ससो ॥
- तेइंदिय-पदं १३६. तेइंदिया उ जे जीवा दुविहा ते पकित्तिया ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता तेसिं भेए सुणेह मे ॥
१३७. कंथुपिवीलिउडुंसा उक्कलुदेहिया तहा ।
 तणहारकट्टहारा मालुगा पत्तहारगा ॥
१३८. कप्पासट्ठिभिजा य त्तिदुगा तउसमिजगा ।
 सदावरी य गुम्मी य बोद्धव्वा इंदकाइया ॥
१३९. इंदगोवगमाईया णेगहा एवमायओ ।
 लोएगदेसे से सब्बे न सब्बत्थ वियाहिया ॥
१४०. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
 ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
१४१. एगूणपण्होरत्ता उक्कोसेण वियाहिया ।
 तेइंदियआउठ्ठिई अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१४२. संखिज्जकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
 तेइंदियकायठ्ठिई तं कायं तु अमुचओ ॥
१४३. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
 तेइंदियजीवाणं अंतरेयं वियाहियं ॥
१४४. एएसिं वण्णओ चेव गंधओ रसफासओ ।
 संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्ससो ॥
- चउरिंदिय-पदं १४५. चउरिंदिया उ जे जीवा दुविहा ते पकित्तिया ।
 पज्जत्तमपज्जत्ता तेसिं भेए सुणेह मे ॥
१४६. अंधिया पोत्तिया चेव मच्छिया मसगा तहा ।
 भमरे कीडपयंमे य ठिकुणे कुंकुणे तहा ॥
१४७. कुक्कुडे सिगिरीडी य नंदावत्ते य विच्छिए ।
 डोले भिगारी य विरली अच्छिदेहे ॥

१. जहन्निया (अ) ।

२. ०रेणं (अ) ।

३. एगूणवण्णं (उ, ऋ) ।

४. जहन्निया (अ) ।

५. भिगिरीडी (उ, ऋ, स) ।

	१४८. अच्छिच्छे माहए' अच्छिरोडए विचित्ते चित्तपत्तए । आहिजलिया जलकारी य नीया तंतवगाविये ॥
	१४९. इइ चउरिदिया एए णेगहा एवमायओ । लोगस्स एग देसम्मि ते सव्वे परिकित्तिया' ॥
	१५०. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य । ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
	१५१. 'छच्चेव य' मासा उ उक्कोसेण वियाहिया । चउरिदियआउठिई' अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
	१५२. संखिज्जकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं' । चउरिदियेकायठिई तं कायं तु अमुंचओ ॥
	१५३. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं' । 'विजडंमि सए काए' अंतरेयं वियाहियं ॥
	१५४. एएसि वण्णओ चेव गंधओ रसफासओ । 'संठाणादेसओ वावि' विहाणाइं सहस्सओ ॥
पंचिदिय-पवं	१५५. पंचिदिया उ जं जीवा चउव्विहा ते वियाहिया । नेरइयतिरिक्खा य मणुया देवा य आहिया ॥
नेरइय-पवं	१५६. नेरइया सत्तविहा पुढवीसु सत्तसू भवे । रयणाभ सक्कराभा वालुयाभा य आहिया ॥
	१५७. पंकाभा धूमाभा तमा तमतमा तहा । इइ नेरइया एए सत्तहा परिकित्तिया ॥
	१५८. लोगस्स एगदेसम्मि ते सव्वे उ वियाहिया । 'एत्तो कालविभागं तु वुच्छं तेसि चउव्विहं ॥
	१५९. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य । : ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
	१६०. सागरोव्वममेगं तु उक्कोसेण वियाहिया । पढमाए जहन्नेणं दसवाससहस्सिया ॥
	१६१. तिण्णेवे सागरा ऊ उक्कोसेण वियाहिया । दोच्चाए जहन्नेणं एगं तु सागरोव्वमं ॥

१. साहिए (अ) ।

२. तंतवगाइया (उ, ऋ) ।

३. 'उ' प्रती असौ श्लोकः षट्चरणात्मको
लभ्यते । अतिरिक्तं चरणद्वयं एवमस्ति—

एत्तो काल विभागं तु तेसि वुच्छं चउव्विहं ॥

४. छच्चेविउ (अ) ।

५. चउरिदिया य आउठिई (अ) ।

६. जहन्निया (अ) ।

७. जहन्निया (अ) ।

८. चउरिन्दियजीवाणं (उ) ।

९. संठाणभेयओ यावि (अ) ।

१६२. सत्तेव सागरा ऊ उक्कोसेण वियाहिया ।
तइयाए जहन्नेण तिण्णेव उ सागरोवमा ॥
१६३. दस सागरोवमा ऊ उक्कोसेण वियाहिया ।
चउत्थीए जहन्नेण सत्तेव उ सागरोवमा ॥
१६४. सत्तरस सागरा ऊ उक्कोसेण वियाहिया ।
पंचमाए जहन्नेण दस चेव उ सागरोवमा ॥
१६५. बावीस सागरा ऊ उक्कोसेण वियाहिया ।
छट्ठीए जहन्नेण सत्तरस सागरोवमा ॥
१६६. तेत्तीस सागरा' ऊ उक्कोसेण वियाहिया ।
सत्तमाए जहन्नेण बावीसं सागरोवमा ॥
१६७. जा चेव उ आउठिई नेरइयाणं वियाहिया ।
सा तेसिं कायठिई जहन्नुक्कोसिया भवे ॥
१६८. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
विजडंमि सए काए नेरइयाणं तु अंतरं ॥
१६९. एएसि वण्णओ चेव गंधओ रसफासओ ।
'संठाणादेसओ वावि'^३ विहाणाइं सहस्ससो ॥
१७०. पंचिदियतिरिक्खाओ दुविहा ते वियाहिया ।
सम्मुच्छिमतिरिक्खाओ^४ गम्भवक्कंतिया तथा ।
१७१. दुविहावि ते भवे तिविहा जलयरा थलयरा तथा ।
खहयरा य बोद्धवा तेसिं भेए सुणेह मे ॥
१७२. मच्छा य कच्छभा य गाहा य मगरा तथा ।
सुसुमारा य बोद्धवा पंचहा^५ जलयराहिया ॥
१७३. लोएगदेसे ते सव्वे न सव्वत्थ वियाहिया ।
एत्तो कालविभागं तु वुच्छं तेसिं चउव्विहं ॥
१७४. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
१७५. एगा य पुव्वकोडीओ उक्कोसेण वियाहिया ।
आउठिई जलयराणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१७६. पुव्वकोडीपुहत्तं तु उक्कोसेण वियाहिया ।
कायठिई जलयराणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१७७. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
विजडंमि सए काए जलयराणं तु अंतरं ॥

१. सागराई (ऋ) ।

२. संठाणभेयओ वावि (अ) ।

३. तिरिक्खा य (उ) ।

४. पंचविहा (अ) ।

१७८. 'एएसि वण्णओ चैव गंधओ रसफासओ ।
संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्ससो' ॥
१७९. चउप्पया य परिसप्पा दुविहा थलयरा भवे ।
चउप्पया चउविहा ते मे कित्तयओ सुण ॥
१८०. एगखुरा दुखुरा चैव मंडीपयसणप्पया ।
हयमाइगोणमाइ- मयमाइसीहमाइणो ॥
१८१. भुओरगपरिसप्पा य परिसप्पा दुविहा भवे ।
गोहाई अहिमाई य एक्केक्का णगहा भवे ॥
१८२. लोएगदेसे ते सव्वे न सव्वत्थ वियाहिया ।
एत्तो कालविभामं तु वुच्चं तेसि चउव्विहं ॥
१८३. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
१८४. पलिओवमाउ' तिण्णि उ उक्कोसेण वियाहिया ।
आउट्टिई थलयराणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१८५. पलिओवमाउ तिण्णि उ' उक्कोसेण तु साहिया ।
पुव्वकोडीपुहत्तेणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१८६. कायट्टिई थलयराणं अंतरं तेसिमं भवे ।
कालमणंतमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ॥
१८७. एएसि' वण्णओ चैव गंधओ रसफासओ ।
संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्ससो ॥

१. × (अ, ऋ) ।

२. पलिओवमाइं (उ) ।

३. य (अ) ।

४. 'अ, ऋ' सङ्केतितयोः प्रत्योः १८७-१८९ श्लोकानां स्थाने श्लोकद्वयमेव लभ्यते—

विजडंमि सए काए थलयराणं तु अंतरं ।

चम्मे य लोमपक्खी य तइया समुग्गपक्खिया ॥

विततपक्खी उ (य) बोधव्वा पक्खिणो उ चउव्विहा ।

लोएगदेसे ते सव्वे न सव्वत्थ वियाहिया ॥

'उ' सङ्केतितयां प्रती एषां श्लोकानां स्थाने एवं पाठभेदोस्ति—

विजडंमि सए काए थलयराणं तु अंतरं ।

एएसि वण्णओ चैव गंधओ रसफासओ ॥

संठाणादेसओ वावि विहाणाइं सहस्सओ ।

चम्मे उ लोमपक्खी अ तइया समुग्गपक्खीया ॥

विययपक्खी य बोधव्वा पक्खिणो य चउव्विहा ।

लोएगदेसे ते सव्वे न सव्वत्थ वियाहिया ॥

१८८. चम्मे उ लोमपक्खी य तइया समुग्गपक्खिया ।
विययपक्खी य बोद्धव्वा पक्खिणो य चउव्विहा ॥
१८९. लोमेगदेसे ते सव्वे न सव्वत्थ वियाहिया ।
इत्तो कालविभागं तु वुच्छं तेसि चउव्विहं ॥
१९०. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
१९१. पलिओवमस्स भागो असंखेज्जइमो भवे ।
आउट्टिई खह्यराणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१९२. असंखभागो पलियस्स उक्कोसेण उ साहिओ ।
पुव्वकोडीपुहत्तेणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
१९३. कायठिई खह्यराणं अंतरं तेसिमं भवे ।
कालं अणंतमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ॥
१९४. एएसि वण्णओ चेव गंधओ रसफासओ ।
'संठाणादेसओ वावि' विहाणाइं सहस्ससो ॥
- मणुय-पवं १९५. मणुया दुविहभेया उ ते मे कित्तयओ सुण ।
संमुच्छिमा य मणुया गढभवककतिया तथा ॥
१९६. गढभवककतिया जे उ तिविहा ते वियाहिया ।
अकम्मकम्मभूमा य अंतरदीवया तथा ॥
१९७. 'पन्नरस तीसइ विहा'^१ भेया अट्टवीसइं ।
संखा उ कमसो तेसि इइ एसा वियाहिया ॥
१९८. संमुच्छिमाण एसेव भेओ होइ आहिओ ।
लोगस्स एगदेसम्मि ते सव्वे वि' वियाहिया ॥
१९९. संतइं पप्पणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥
२००. पलिओवमाइं तिण्णि उ उक्कोसेण वियाहिया ।
आउट्टिई मणुयाणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया ॥
२०१. पलिओवमाइं तिण्णि उ उक्कोसेण वियाहिया' ।
पुव्वकोडीपुहत्तेणं अंतोमुहुत्तं जहन्निया' ॥
२०२. कायट्टिई मणुयाणं अंतरं तेसिमं भवे ।
अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ॥
२०३. एएसि वण्णओ चेव गंधओ रसफासओ ।
'संठाणादेसओ वावि'^२ विहाणाइं सहस्ससो ॥

१. संठाणभेयओ यावि (अ) ।

२. तीसं पन्नरस विहा (बृथा) ।

३. य (अ) ; × (उ) ।

४. तु साहिया (ऋ) ।

५. जहन्नयं (अ) ।

६. संठाणभेयओ यावि (अ) ।

वेव-पव

२०४. देवा चउव्विहा वुत्ता ते मे कित्तयओ सुण ।
भोमिज्जवाणमंतर- जोइसवेमाणिया तथा ॥
२०५. दसहा उ भवणवासी अट्टहा वणचारिणो ।
पंचविहा जोइसिया दुविहा वेमाणिया तथा ॥
२०६. असुरा नागसुवण्णा विज्जू अग्गी य आहिया ।
दीवोदहिदिसा वाया थणिया भवणवासिणो ॥
२०७. पिसायभूय जक्खा य रक्खसा किन्नरा य किपुरिसा ।
महोरगा य गंधवा अट्टविहा वाणमंतरा ॥
२०८. चंदा सुरा य नक्खत्ता गहा तारागणा तथा ।
दिसाविचारिणो^१ चैव पंचहा^२ जोइसालया ॥
२०९. वेमाणिया उ जे देवा दुविहा ते वियाहिया ।
कप्पोवगा य बोद्धवा कप्पाईया तहेव य ॥
२१०. कप्पोवगा बारसहा सोहम्मीसाणगा तथा ।
सणकुमारमाहिदा बंभलोगा य लंतगा ॥
२११. महासुक्का महस्सारा आणया पाणया तथा ।
आरणा अच्चुया चैव इइ कप्पोवगा सुरा ॥
२१२. कप्पाईया उ^३ जे देवा दुविहा ते वियाहिया ।
गेविज्जाणुत्तरा चैव गेविज्जा नवविहा तहिं^४ ॥
२१३. हेट्टिमाहेट्टिमा चैव हेट्टिमामज्झिमा तथा ।
हेट्टिमाउवरिमा चैव मज्झिमाहेट्टिमा तथा ॥
२१४. मज्झिमामज्झिमा चैव मज्झिमाउवरिमा तथा ।
उवरिमाहेट्टिमा चैव उवरिमामज्झिमा तथा ॥
२१५. उवरिमाउवरिमा चैव इय गेविज्जगा सुरा ।
विजया वेजयंता य^५ जयंता अपराजिया ॥
२१६. सव्वट्टिसिद्धगा^६ चैव पंचहाणुत्तरा सुरा ।
इइ वेमाणिया देवा^७ णगहा एवमायओ ॥
२१७. लोगस्स एगदेसम्मि ते सव्वे परिकित्तिया ।
इत्तो कालविभागं तु वुच्छं तेसि चउव्विहं ॥
२१८. संतइं पप्पाणाईया अपज्जवसिया वि य ।
ठिइं पडुच्च साईया सपज्जवसिया वि य ॥

१. ठिया^० (आ, उ, ऋ) ।

२. पंचविहा (अ) ।

३. य (ऋ) ।

४. तद्वा (ऋ) ।

५. × (अ) ।

६. ^०सिद्धिगा (अ) ।

७. एए (उ, ऋ) ।

२१६. साहियं सागरं एक्कं उक्कोसेण ठिई भवे ।
भोमेज्जाणं जहन्नेणं दसवाससहस्सिया ॥
२२०. पलिओवमभेगं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
वंतराणं जहन्नेणं दसवाससहस्सिया ॥
२२१. पलिओवमं एगं तु वासलक्खेण साहियं ।
पलिओवमट्टभागो जोइसेसु जहन्निया ॥
२२२. दो च्चेव सागराइं उक्कोसेण वियाहिया^१ ।
सोहम्ममि जहन्नेणं एगं च पलिओवमं ॥
२२३. सागरा साहिया दुन्नि उक्कोसेण वियाहिया^३ ।
ईसाणम्मि जहन्नेणं साहियं पलिओवमं ॥
२२४. सागराणि य सत्तेव उक्कोसेण ठिई भवे ।
सणंकुमारो जहन्नेणं दुन्नि ऊ सागरोवमा ॥
२२५. साहिया सागरा सत्त उक्कोसेण ठिई भवे ।
माहिदम्मि जहन्नेणं साहिया दुन्नि सागरा ॥
२२६. दस च्चेव सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
बंभलोए जहन्नेणं सत्त ऊ सागरोवमा ॥
२२७. चउद्दस^१ सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
लंतगम्मि जहन्नेणं दस ऊ सागरोवमा ॥
२२८. सत्तरस सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
महासुक्के जहन्नेणं चउद्दस सागरोवमा ॥
२२९. अट्टारस सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
सहस्सारे जहन्नेणं सत्तरस सागरोवमा ॥
२३०. सागरा अउणवीसं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
आणयम्मि जहन्नेणं अट्टारस सागरोवमा ॥
२३१. वीसं तु सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
पाणयम्मि जहन्नेणं सागरा अउणवीसई ॥
२३२. सागरा इक्कवीसं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
आरणम्मि जहन्नेणं वीसई सागरोवमा ॥
२३३. बावीसं सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
अच्चुयम्मि जहन्नेणं सागरा इक्कवीसई ॥
२३४. तेवीस सागराइं उक्कोसेण ठिई भवे ।
पढम्मि जहन्नेणं बावीसं सागरोवमा ॥

१. ठिई भवे (आ, स) ।

२. ठिई भवे (आ, स) ।

३. चोद्दसो (अ) ।

२३५. चउवीस सागराई उक्कोसेण ठिई भवे ।
बिइयम्मि जहन्नेणं तेवीसं सागरोवमा ॥
२३६. पणवीस सागराई उक्कोसेण ठिई भवे ।
तइयम्मि जहन्नेणं चउवीसं सागरोवमा ॥
२३७. छव्वीस सागराई उक्कोसेण ठिई भवे ।
चउत्थम्मि जहन्नेणं सागरा पणुवीसई ॥
२३८. सागरा सत्तवीसं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
पंचमम्मि जहन्नेणं सागरा उ छव्वीसई ॥
२३९. सागरा अट्टवीसं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
छट्टम्मि जहन्नेणं सागरा सत्तवीसई ॥
२४०. सागरा अउणतीसं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
सत्तमम्मि जहन्नेणं सागरा अट्टवीसई ॥
२४१. तीसं तु सागराई उक्कोसेण ठिई भवे ।
अट्टमम्मि जहन्नेणं सागरा अउणतीसई ॥
२४२. सागरा इक्कतीसं तु उक्कोसेण ठिई भवे ।
नवमम्मि जहन्नेणं तीसई सागरोवमा ॥
२४३. तेत्तीस सागराउ उक्कोसेण ठिई भवे ।
चउसुं पि विजयाईसुं जहन्नेणेक्कतीसई ॥
२४४. अजहन्नमणुक्कोसा^१ तेत्तीसं सागरोवमा ।
महाविमाणं सब्बट्ठे ठिई एसा वियाहिया ॥
२४५. जा चेव उ^२ आउठिई देवाणं तु वियाहिया ।
सा तेसिं कायठिई जहन्नुक्कोसिया^३ भवे ॥
२४६. अणंतकालमुक्कोसं अंतोमुहुत्तं जहन्नयं ।
विजढंमि सए काए देवाणं हुज्ज अंतरं ॥
२४७. एएसि वण्णओ चेव गंघओ रसफासओ ।
'संठाणादेसओ वावि'^४ विहाणाइं सहस्सओ ॥
२४८. संसारत्था य सिद्धा य इइ जीवा वियाहिया ।
रूविणो चेरूवी^५ य अजीवा दुविहा वि य ॥

१. जहन्ना इक्कतीसई (उ, ऋ) ।

२. 'मणुक्कोसं (अ, ऋ) ।

३. य (अ) ।

४. जहन्नमुं (ऋ, वू) ।

५. अतोप्रे 'उ' संकेतियां प्रती श्लोकद्वयं अति-
रिक्तं लभ्यते—

अणंतकालमुक्कोसं वासपुहत्तं जहन्नयं ।

आणयादीण-कप्पाणं नेविज्जाणं तु अंतरं ।

संखिज्जसागरुक्कोसं वासपुहत्तं जहन्नयं ।

अणुत्तराण देवाणं अंतरं तु वियाहियं ॥

६. संठाणभेयओ यावि (अ) ।

७. चेव+अरूवी=चेवरूवी ।

	२४६. इइं जीवमजीवे य	सोच्चा सद्दहिऊण य ।
	सव्वनयाण अणुमए	रमेज्जा संजमे मुणी ॥
संलेहणा-पदं	२५०. तओ बहूणि वासाणि	सामण्णमणुपालिया ।
	इमेण कमजोगेण	अप्पाणं संलिहे मुणी ॥
	२५१. बारसेव उ वासाइं	संलेहुक्कोसिया ^१ भवे ।
	संवच्छरं मज्झिमिया ^२	छम्मासा ^३ य जहन्निया ^४ ॥
	२५२. पढ्ढे वासचउक्कम्मि	विगईनिज्जूहणं ^५ करे ।
	विइए वासचउक्कम्मि	विचित्तं तु तवं चरे ॥
	२५३. एगंतरमायामं	कट्ठु संवच्छरे दुवे ।
	तओ संवच्छरद्धं तु	नाइविगिट्ठं तवं चरे ॥
	२५४. 'तओ संवच्छरद्धं तु	विगिट्ठं तु तवं चरे ।
	परिमियं चैव आयामं	तंमि संवच्छरे करे ॥' ^६
	२५५. कोडीसहियमायामं	कट्ठु संवच्छरे मुणी ।
	मासिद्धमासिएणं तु	आहारेणं तवं चरे ॥
	२५६. कंदप्पमाभिओगं ^७	किब्बिसियं मोहमासुरत्तं च ।
	एथाओ दुग्ईओ	मरणम्मि विराहिया होंति ॥
	२५७. मिच्छादंसणरत्ता	सनियाणा हु हिसगा ।
	इय जे मरंति जीवा	तेसि पुण दुल्लहा बोही ॥
	२५८. सम्महंसणरत्ता	अनियाणा सुक्कलेसमोगाढा ।
	इय जे मरंति जीवा	सुलहा तेसि भवे बोही ॥
	२५९. मिच्छादंसणरत्ता	सनियाणा कण्हलेसमोगाढा ।
	इय जे मरंति जीवा	तेसि पुण दुल्लहा बोही ॥
	२६०. जिणवयणे अणुरत्ता	जिणवयणं जे करेति भावेण ।
	अमला असंकलिट्ठा	ते होंति परित्तसंसारी ॥

१. २४६-२६८ श्लोकानां स्थाने चूर्णौ केवलं श्लोकद्वयमेव विद्यते, ततः अध्ययनपूर्तिर्जायते । बहुदृष्टौ ते च व्याख्याताः संति । असौ वाचनाभेदोऽस्ति अथवा चूर्णनिर्माणानन्तरमेषां श्लोकानां प्रक्षेपो जातः इति अन्वेषणीयमस्ति । चूर्णगतं श्लोकद्वयमित्थमस्ति—
जीवमजीवे एते णच्चा सद्दहिऊण य ।
सव्वन्नूसंमतंभी जएज्जा संजमे विदू ॥
पसत्थसज्भाणोवगए कालं किच्चाण संजए ।
सिद्धे वा सासए भवति देवे वावि महडिडए ॥

२. संलेहुक्कोसतो (बृपा) ।
३. मज्झिमिया (ऋ) ; मज्झिमतो (बृपा) ।
४. छम्मासे (अ) ।
५. जहन्नतो (बृपा) ।
६. वित्तिं (बृ) ; विगईं (बृपा) ।
७. परिमियं चैव आयामं गुणुक्कस्सं मुणी चरे ।
तत्तो संवच्छरद्धणं विगिट्ठं तु तवं चरे ॥
(बृपा) ।
८. खमणेणं (बृपा) ।
९. कंदप्पमाभिओगं च (अ) ।

२६१. बालमरणाणि बहुसो अकाममरणाणि चैव 'य बहूणि' १ ।
मरिंहिति' ते वराया जिणवयणं जे न जाणंति ॥
२६२. बहुभागमविष्णाणा समाहिउप्पायमा' य गुणमाही ।
एएण कारणेण अरिहा आलोयणं सोउं ॥
२६३. कंदप्पकोक्कुइयाइ' तह सीलसहावहासविगहाहि' ।
विम्हावेतो य परं कंदप्पं भावणं कुणइ ॥
२६४. मंताजोगं' काउं भूईकम्मं च जे पउंजंति ।
सायरसइड्डिहेउं अभिओगं भावणं कुणइ ॥
२६५. नाणस्स केवलीणं घम्मायरियस्स संघसाहूणं ।
माई अवण्णवाई किब्बिसियं भावणं कुणइ ॥
२६६. अणुबद्धरोसपसरो तह य निमित्तम्मि होइ पडिसेवि ।
एएहि कारणेहि आसुरियं भावणं कुणइ ॥
२६७. सत्थग्गहूणं विसभक्खणं च जलणं च जलप्पवेसो य ।
अणायारभंडसेवा जम्मणमरणाणि बंधंति ॥
- निक्खेव-पदं २६८. इइ पाउकरे बुद्धे नायए परिनिव्वुए ।
छत्तीसं उत्तरजम्भाए भवसिद्धीयसंमए' ॥
—त्ति वेमि ॥

ग्रन्थ परिमाण

अनुष्टुप् श्लोक २०५ ० अक्षर १४

१. बहुयाणि (इ, उ, ऋ, अ) ।

२. मरहंति (उ) ; मरिहंति (ऋ) ।

३. मुपायमा (अ) ।

४. कोक्कुयाइ (सु, वृ) ।

५. हंसणं (सु, वृ) ।

६. मंतं (अ) ।

७. संवुडे (वृपा) ।